

Peper en zout : ditjes & datjes voor iedereen, bijzonder voor werklieden

<https://hdl.handle.net/1874/236523>

Vak 4

PEPER & ZOUT

DITJES & DATJES

VOOR IEDEREEN

BIJZONDER VOOR WERKLIEDEN

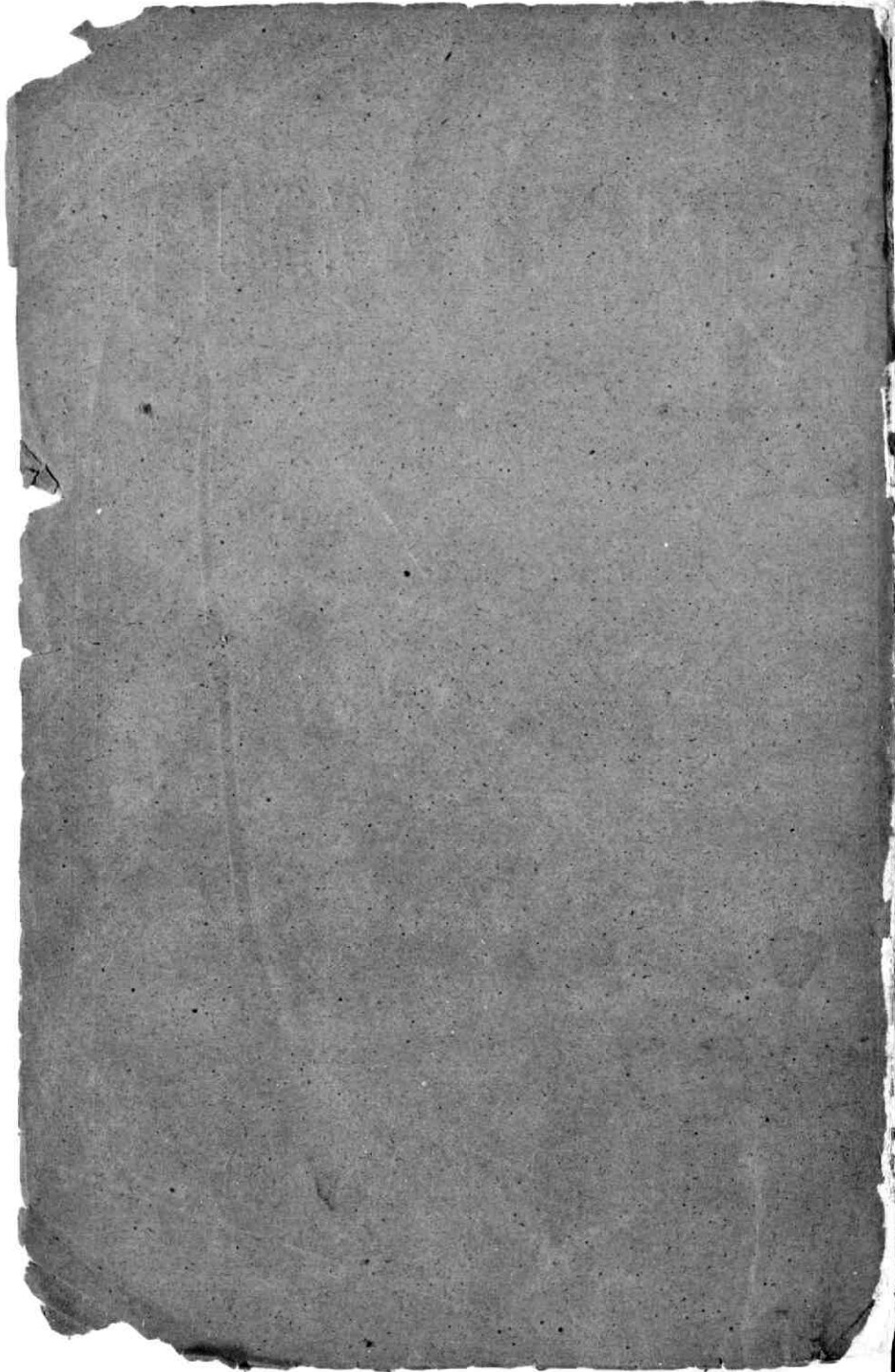
door J. HILLEGEER, S. J.

GENT,

VERIJ VAN J. EN H. VANDER SCHELDEN,
ONDERSTRAAT, 23. MDCCCLXXVI.

UB-ZUID
MEG
4 - 129

mm 13 583

PEPER & ZOUT.

PEPER & ZOUT

DITJES & DATJES

VOOR IEDEREEN

BIJZONDER VOOR WERKLIEDEN

door J. HILLEGEER,

PRIESTER VAN DE SOCIETEIT JESU.

GENT,

DRUKKERIJ VAN J. EN H. VANDER SCHELDEN,

ONDERSTRAAT, 26. — MDCCCLXXVI.

GOEDKEURINGEN.

Librum, cui titulus: **PEPER EN ZOUT** typis vulgari
permittimus.

P. GOETHALS, S. J.

Præp. Prov. Belg.

In festo Purificationis B. M. V.

Vidi Gandæ, 24 Martii 1876.

F. DE VOS, C. L. C.

EIGENDOM DER UITGEVERS.

Peper en Zout.

Zottigheid!

De hoovaardige zotten zijn groote zotten.

Dergelijke snaken zijn er oneindig veel in de wereld en zeer dikwijls geraken zij in een zothuis.

In zulk gesticht was er een die zeide dat hij de H. Christoffel was, en dat hij meer dan eenmaal onzen Zaligmaker door de Adriatische zee gedragen had, maar dat hem de eikeboom gebroken was, dien hij als een wandelstaf bij deze gelegenheid gebruikte.

Een ander gaf voor, dat hij koning van Calcutta was, en dat hij eerstdaags eene vloot naar IJsland en Noorwegen ging zenden, om de inwoners te straffen over het onschuldig onthoofden der stokvisschen, die ze daarna, zonder wettige redenen, zonder kop in vreemde landen hadden verbannen.

Men heeft reden van medelijden te hebben met zulke menschen. God beware iedereen voor dergelijke grillen!

Maar er zijn andere zotten die nog meer te beklagen zijn.

Ziet gij dien mensch daar in het rijtuig zitten? Ik geloof niet dat hij voor iemand zijnen hoed zal aanraken, want de ijdele glorie heeft hem het verstand benomen; hij kent zijne oude vrienden niet meer, of om beter te zeggen, hij wil ze niet meer kennen; maar men weet wel wie zijn vader was. Zijn vader was een kuisper, Joseph De Sul genaamd; nu doet zich de zoon Heer van Snullegem noemen.

Men moet bekennen dat zulke mannen zulke heerlijkheid verdienen.

Ziet eens in de kerk! Daar ginder knielt eene mevrouw in het eerste gestoelte; zij is tamelijk hoog gestegen; niemand zou kunnen gelooven dat zij de dochter van eenen werkman is. Zij heeft eene rijke erfenis van eenen verren neef gedaan; daardoor heeft zij een zoo rijk huwelijk aangegaan, dat ze tegenwoordig Mevrouw Trotschhoofd wordt genoemd.

Dit alles is niets; dikwijls gebeurt het dat God de geringen verheft; men zou het hun gaarne gunnen, indien zij maar eens op hun vorig leven terug zagen en wilden weten wie zij voortijds waren, zonder andere menschen te verachten.

Deze schoone mevrouw doet zoo niet: zij zou zich niet eens gewaardigen met een gemeen mensch te spreken. Daaruit ziet men dat de eer het verstand beneemt.

Zekere kerel werd door de gunst van machtige heeren tot groote waardigheid verheven. Een zijner oude wapenbroeders kwam hem bezoeken om hem hierover geluk te wenschen; hij zegde onder andere:

« Ik verheug mij van harte over de eer die u is te beurt gevallen; ik hoop dat gij lange jaren in goede gezondheid uw ambt zult mogen bekleeden en mij onder de minsten uwer dienaars tellen. »

Hierop antwoordde de nieuwbakken edelman :

« Ik ken u niet! »

De eerstgemelde hernam :

« Ik ben eene oude kennis; wij hebben eenige jaren samen in dienst geweest, en wij waren alsdan de beste vrienden. »

De andere antwoordde wederom :

« Ik ken u niet! »

De miskende vriend was verstoord en zegde :

« 't Is mij van harte leed, dat uwe Hoogheid zulk een onverwacht ongeluk overgekomen is: gij hebt gansch uw geheugen en uw verstand verloren, want gij kent mij niet meer; ware het mij gegeven zulk schadelijk kwaad uit uwe hersens te verdrijven! Maar ik zie het: gij zijt ongeneeslijk. Vaar wel!

Een kale jonker had lustig in de papschotel ge-
roerd, en evenwel op de straat koterde hij zijne tanden,
zeggende, dat er de patrijsbeentjes nog tusschen zaten.

Ik geloof het wel, schoot een ander daarop uit,
want ik zie de pluimen nog op uwe halskraag hangen.
— Nota. Het was een kladdeken pap dat hij gestort had.

Een boerenjongen werd hofjonker van den prins
van Parme, gouverneur der Nederlanden. Zoohaast als

hij zich in de schoone livrei bevond, en het zilveren passement in zijne oogen blonk, werd hij zoo blind, dat hij zijn vader niet meer kende.

Dat kwam aan de ooren van zijne Hoogheid, die hem van zijne schoone kleederen beroofde en hem lustig deed afsmeren; welhaast was hij wederom met zijne lijnwaden broek en boerenkiel bedekt en zoo leerde hij zijnen vader wederom kennen.

Als niet
Komt tot iet,
Dan kent iet
Zichzelven niet.

- Weest zoo geleerd als Cicero vrij,
Maar stinkt gij slechts naar hoovaardij,
Al uw verstand behaalt geen dank,
Men plaatst u op der zotten bank.

God woont in 't nederig gemoed,
Maar die met hoovaardij zich voedt
Of trotsch is op zijn hoogen stand,
Dien maakt hij need'rig, maar met schand'.

De vliegers.

Zoolang het paard van Alexander-den-Groote op stal stond, liet het zich van staljongens en paardenknechten berijden; maar als het bij een kostelijken toom geleid werd, en met gevlochten manen, een geborduurd zadel en gouden sporen ten strijde ging, dan kende het niemand dan Alexander.

Een slag in het gezicht doet het oog wel zwellen

en grooter worden, maar vermindert het gezicht. Evenzoo is het gelegen met iemand die van niet tot iet is gekomen; aanstonds zwelt hij op: hij ziet zoowel niet als te voren en kent geene vrienden meer.

Hoeveel zijn er niet die, als zij een weinig verheven zijn, zelfs hunne ouders durven loochenen: zij doen als de muilezel.

Deze werd door den vos gevraagd:

« Wie zijt gij? »

« Een schepsel Gods, » antwoordde de muilezel.

« Dat weet ik zonder vragen, — antwoordde de vos, — maar van wat geslacht? » De trotsche beest schaamde zich te zeggen, dat zijn vader een ezel was; maar gedachtig zijnde, dat zijne moeder hem in het koninklijk hof geveulend had, zeide hij: « Ik ben kozijn van het zadelpaard van zijne majesteit. »

Zoo bedekken de verwaande zotten hunne lage afkomst; maar wat geschiedt er dan? Iedereen wordt nieuwsgierig; men onderzoekt de afkomst dier hoovardige zotten, men vraagt vanwaar zij komen, wie hunne ouders waren, wat zij deden en nog veel meer.

De vliegers verheffen zich hoog in de lucht, zwaaien en gieren met hunnen langen staart, alsof zij wat wonders waren; maar als men den draad eens opwindt, dan ziet men dat ze bestaan uit oude lompen en saamgeplakte papieren.

Evenzoo maken menige verwaande zotten wonderlijk gerucht; maar moest men de linie van hun geslacht eens nagaan, moest men den draad hunner afkomst eens inhalen, men zou welhaast zien, dat deze windige Hoogvliegers zulk groote heeren niet zijn.

Holle vaten.

Op zekeren dag gingen de vos en de uil eene wedding aan voor een groot vat van den besten wijn. De vos verloor, maar hij liet den uil te vergeefs naar den wijn wachten.

De uil werd eindelijk ongeduldig en zegde aan den vos :

« Ik wil kost wat kost voldaan zijn ; zoo niet , zal ik u voor het gerecht dagen. »

« Ik zal u betalen , zegde het slimme dier , want ik beken , dat ik u den wijn schuldig ben. »

Hierop leidt hij den uil naar zijnen kelder , waarin twee vaten stonden , het eene vol en het andere ledig.

« Nu , broeder uil , — zegt hij , — kies vrij ; maar vooreerst luister : het eene vat klinkt dof en het ander helder : welk van beide verlangt gij ? »

De uil , die verlekkerd was op den goeden wijn , koos het vat dat helder klouk ; maar eilaas , toen hij het opende om zich eens wel te vergasten , zag hij , maar te laat , dat holle vaten het meeste gerucht maken.

Schijn bedriegt.

Trotsche Ezel

De ezel wandelde op zekeren tijd met den leeuw en zag van verre eene groote bende wolven aankomen ; hij begon luid te tieren , om de wolven , zoo hij meende , eenen schrik aan te jagen.

Maar de arme ezel was leelijk bedrogen : de

schalke wolven begonnen op het geschreeuw van den ezel hartelijk te lachen. « O broeder, — zegde de leeuw, — de wolven zijn voor u al te schalk; zij weten wel dat uwe zware stem niet overeenkomt met uwe kleine macht, en daarom vreezen zij u niet; een ervaren soldaat vreest het geluid der trommels en trompetten niet, maar het geweld der vijanden.

Zeg eens, wat is uw geroep anders dan een ijdele wind, die uit de borst opwaarts wordt gedreven? Die wijs is, vreest van gerucht te maken, tenzij dat het gepaard is met de kracht.

Moest ik beginnen te brieschen, de wolven zouden haast het hazevel aantrekken; want zij weten wel dat mijn geroep gepaard is met de kracht en mijne stem met de werken. Moesten zij in mijne klauwen vallen, ik zou ze zoozeer troetelen, dat zij het aan hunne moeder niet zouden gaan klagen. »

Als de leeuw aan den ezel aldus zijne zaligheid had gezegd, is de plumpe beest uit schaamte met neergebogen hoofd en hangende ooren stillekens doorgetrokken.

Hij die zichzelf roemt, zal dikwijls zich beschamen,
En schoon een trotsch gezwets aan iedereen misstaat
Het moet toch ezels minst betamen.

Deugd veredelt.

Een jongeling had eene schitterende opvoeding ontvangen; zijne talenten en zijn verstand deden hem van den koning opmerken: hij riep hem aan het hof en maakte hem ridder en edelman.

Onder de talrijke hovelingen waarvan de jeugdige edelman nu deel maakte, bevond zich een graaf die zich roemde over zijn ouden adelstand, alhoewel hij zijnen naam door een onzuiver en onmatig leven onteerde. Hij verweet op zekeren dag den jongen hoveling zijne lage en onedele afkomst, en voegde er met fierheid bij:

« De namen van mijnen stamboom kan ik, eeuwen ver, in onze boeken vinden: mijn naam is met roem en luister omringd! »

De jonge edelman was niet het minst gestoord over de smadelijke woorden van den graaf; hij antwoordde zeer bedaard:

« Heer graaf, mijn vader was niet edel, maar deugdzaam; hij liet mij tot erfdeel geene schatten en eertitels na, maar een onbevleeten naam en christene deugden; mijn adeldom begint in mij, en eilaas! de uwe zal in u uitsterven! »

Wat baat het edelst voorgeslacht,
Wanneer men niet zijn' eer betracht?
Wee hem, die van geboorte of geld zijn' grootheid bedelt!
Heil hem, die door zijn' deugd en wijsheid wordt veredeld!

De verkeerde wereld.

Ik heb wel gelezen dat de paarden den wagen van Pharao voortgetrokken hebben, maar niet dat de wagen de paarden heeft getrokken.

Ik heb wel vernomen dat David de schapen hoedde, maar niet dat de schapen David wachtten.

Het is eene waarheid dat Petrus visch gevangen heeft, maar niet dat de visschen Petrus gevangen hebben.

Het is bekend dat Jonas in den walvisch, maar niet dat de walvisch in Jonas gelegen heeft. Dit alles zou verkeerd geweest zijn.

Het gaat nogtans zeer dikwijls alzoo : De leerjongen wil den meester over 't hoofd wassen; een pennelekker wil zich met krijgzsaken bemoeien; de knecht wil meer zijn dan de meester; de meid meer dan de juffer; een nachtuil wil den arend gelijk zijn, en zeer weinig menschen houden zich binnen den staat, waarin zij behoorden te blijven.

De kleine vinger klaagde bij Jupiter dat hij zoo veracht was en dat hij tot niets gebruikt werd, daar integendeel de duim en de voorste vingers in alle lekkerbeetjes grepen, ja, menigmaal de eer genoten afgelekt te worden.

Jupiter was vertoornd over zoo eene klacht en zeide :

« Gij, kleine, zwakke en krachteloze dwerg, gij deugt immers tot geenen arbeid; gij hebt zooveel kracht niet dat gij eene vloot kunt dooden. Daarom vergenoeg u met den staat waarin de natuur u gesteld heeft.

Indien een verkenndrijver zich voor eenen schrijver wilde uitgeven, hoe ongerijmd zou dit zijn! Indien een veehoeder het land wilde besturen : men zou vragen : Wordt hij zot!

De ezel wilde zich eens onder de muzikanten vermengen, maar hij kreeg den maatstok op de ooren.

Toen David tegen den zwaren reus Goliath strijden zou, trok men hem het harnas van den koning Saül aan. Maar David kon zich in eene zoo harde en ongemakkelijke kleeding niet schikken; daarom zeide hij:

« Ik kan daarmee niet gaan, omdat ik het niet gewoon ben. » Hij legde dan het harnas af, trok weder zijn gemeen herdersgewaad aan en nam zijn houten herdersstaf, zeggende:

Ik ben van mijne jeugd af een herder geweest en blijf dus in mijnen staat; ik kan beter met den slinger dan met den degen omgaan.

Het ware te wenschen dat in de wereld meer Davids waren, want men vindt weinig menschen die zich met hunnen staat tevreden houden. Velen willen alles verstaan, schoon zij ervan oordeelen als de blinden van de kleur.

Een schoenlapper zit den zondag in de herberg bij zijne makkers en laat zich voorstaan, dat hij het sermoen veel beter zou doen dan de pastoor zelf.

Maar, o gij vermeten vlegel, blijf bij uwen leest en laat de geestelijken in de kerk.

Een kleermaker zit in een gezelschap en zegt:

« Indien ik vorst ware, ik zou de onderdauen beter regeeren, dan deze of gene. »

Maar, o gij flikker, blijf bij uwe naald en uwen draad.

Een visscher wil zijn verstand te kennen geven en zegt, dat hij een leger beter zou bestieren dan de beste veldheer; maar, o gij nathals, blijf bij uwe vischkorven en laat den generaal bij zijn leger.

De struisvogel!

De gevleugelde struisvogel op een hoogen berg geklommen, zag de andere vogelen in de lucht vliegèn. Hij werd aangeprikkeld om zich ook in de ruime lucht te begeven; maar eene hinne, dit van beneden den berg ziende, riep:

« Houd op van deze vermetenheid eer dat gij, te hoog vliegende, hals en beenen breekt. »

De opgeblazen struisvogel, verre van den goeden raad der hinne te volgen, wierp haar smadelijke woorden naar het hoofd. Hij sloeg de lucht met zijne vleugelen en meende zich omhoog te verheffen; maar door het gewicht van zijn zwaar lichaam werd hij ter aarde geworpen en brak zich de leden.

De onvoorzichtige struisvogel jammerde en zuchtte hevig; de hinne zegde hem:

« O vogelstruis! ik ben niet verwonderd over uwen val, want al zijt gij groot van lichaam, gij zijt nogtans klein van hoofd en hersenen; daarom hebt gij misschien niet geweten, dat een zwaar gewicht hoog verheven met geweld omlaag valt. »

De struisvogel begreep de vermaning van de hinne zeer wel, maar, eilaas! te laat.

Hoe hooger berg, hoe lager dal,
Hoe grooter boom, hoe zwaarder val.

Houd op, eerzuchtig hart, en zoek geen' hooge staten,
Wees liever onderzaat, als t'hebben onderzaten.
Ziet, als de lucht van donder raast,
Of als de wind geweldig blaast,
Zoo wordt er niet zoo zeer gekweld
En ook zoo haastig neêrgeveld

Als iets dat hoog is opgegroeid,
Daar 't laage dal blijft onvermoeid;
En zelden treft de donderslag
Wat neder op de aarde lag.

Alzoo verwekt de duivel gedurig, bij oude en jonge, kleine en groote zotten, een eerzuchtig verlangen om hooger en hooger te klimmen. *De dwaze eerzucht wordt zelfs door den ouderdom niet verdoofd*; want die reeds met den eenen voet in het graf staat, wil nog met den anderen den eerenberg opklimmen.

Hoort, eerzuchtige zotten, gij die naar roem en aanzien haakt, hoort naar hetgeen u de H. Bernardus toeroept:

« Laat de hoovaardigen het breed opgeven! Laat de eerzuchtigen maar snoeven! Laat hen maar trachten om den voorrang te hebben; nochtans moeten zij weten, wanneer zij in de schaal der gerechtigheid zullen gewogen worden, dat de ootmoedige zal verheven en de hoovaardige vernederd worden.

Het kan niet missen: *De eerzuchtige en de eergierige worden in de hoogte verheven, om des te zwaarder te vallen.*

De Os en de Kikvorsch.

Een vette os graasde in eene malsche weide. Een kikvorsch, die zich op den boord eener beek bevond, beschouwde aandachtig de hooge gestalte van het dier, en zegde met een diepen zucht:

« Ach! waarom heeft de natuur mij ook zulke sterkte en grootte niet geschonken? Ik ben een arm en

verachtelijk dierken, dat door niemand wordt bemerkt. »

En de begeerige blikken van den hoogmoedigen kikvorsch volgen gedurig al de bewegingen van den os : niet langer kan hij wederstaan aan den wensch van het groote dier te gelijken : hij blaast zich op, en alhoewel het rekken van zijn vel hem eene ondraaglijke pijn veroorzaakt, toch ontziet hij zich geene moeite om zijn lijf meer en meer te doen zwellen.

Tevreden over den goeden uitslag, waarmede zijne pogingen bekroond schijnen, vraagt hij aan zijne moerassengezellen : « Zegt eens, vrienden, ben ik welhaast zoo groot als de os die daar graast ? »

« Wel neen, — roepen zij uit, — gij zijt er nog niet. »

En opnieuw rekt de hoogmoedige beest het vel uit en zegt :

« Ziedaar nog wat ! Ben ik er nu ? »

« Nog niet, » riepen zij lachend uit.

« Ik zal mij nog meer dwingen, — zegt hij, — kost wat kost, ik wil zoo dik worden als de os. »

Hij rekt, hij dwingt zijne kleine leden langs alle kanten, maar klak ! het opgeblazen lijf springt aan stukken en de hoovaardige kikvorsch vindt de dood in plaats van de gedroomde grootheid en macht.

Hoeveel hoovaardige zotten mag men aan onzen kikvorsch vergelijken : zij willen zich verheffen boven hunnen stand, en eilaas ! zij klimmen maar hoog om des te dieper te vallen.

De vos in het net.

De leeuw en de vos hadden sedert eenigen tijd kamaraadschap gemaakt. Op zekeren dag trokken zij over een water, de eene om met sterkheid, de andere met schalkheid eenigen buit te zoeken; eene muis kwam hen in het gemoet en de leeuw groette haar beleefdelyk met nedergestreken staart.

Maar de vos integendeel heeft zich niet gewaardigd de muis te groeten: hij heeft zynen staart opgestoken en het beestje uitgelachen.

De muis zeide niet veel, maar zij peisde niet te min; sedert dien zocht zij de gelegenheid om de beleefdheid van den leeuw en de onbeschaamdheid van den vos te vergelden.

Eenigen tijd daarna geraakten de leeuw en de vos in een net. Zoohaast de muis deze tijding vernam, begaf zij zich aanstonds op weg. Op de plaats gekomen, waar de twee dieren gevangen lagen, heeft zij het net geknaagd welk den leeuw gebonden hield; zij maakte er een groot gat in, en het moedig dier is het gevaar ontsprongen.

De arme vos, ziende dat hij alleen in den brand was gebleven en het gelag moest betalen, bad de muis met groote ootmoedigheid, dat zij hem denzelfden dienst zou bewijzen, maar de muis lachte met het vosken en zeide:

« Wat wilt gij mij nu bidden, gij die te voren niet hebt gewaardigd mij te groeten? O vosken, gij zijt wel schalk, maar de voorzichtigheid ontbreekt u! Gij

hebt niet bemerkt dat de natuur ook aan de minste zaken kracht heeft gegeven. Haddet gij wijs geweest, gij zoudt de kleinen niet versmaad hebben, die op hunnen tijd groot zijn en machtig, al zijn zij klein van lichaam.

Zeg mij eens, wat is er onder de lidmaten minder dan de appel van het oog, die nogtans zoo kostelijk en dienstig is? De welvaart van een groot schip hangt somtijds meer af van een kleinen nagel dan van een grooten mast; en een kleed met groote kostelijkheid versierd, wordt nogtans gemaakt met eene kleine naald; eene kleine spinnekop doodt een grooten mensch, en een muisje, gelijk ik ben, doet beven den grooten olifant; en nu, gelijk gij ziet, hoe krank ik ook weze, ik verlos den sterken leeuw.

Wil dan niemand, hoe klein hij ook zij, verachten en versmaden, want iedereen kan u op zijnen tijd schade of profijt toebrengen. En omdat men leeren moet met schade of met schande, zoo zal ik u nu in den druk laten, opdat de schalke vossen de kleine muizen voortaan niet meer zouden verachten. »

• Dit zeggende heeft de muis den armen vos, die om hulp riep, in het net laten zitten; zij wilde hare tanden niet te werk stellen om te verlossen dengene die zijn bakhuis niet had willen openen om haar te groeten.

Daarom wie dat gij zijt, peist dat het eens zal komen
Dat een die nu is klein, u namaals zal doen schromen;
Ziet dat gij dan de kleinen voortaan niet veracht,
Eer dat gij met den vos in 't net wordt omgebracht.

Gij beeft!

Gij schaamt u, gij beeft! gij verbergt u als lafaards! Arme verblinden! Maar waarom dan? Met welk gevaar zijt gij bedreigd? Zijt gij op het punt de eer, het leven te verliezen? Neen, verre van daar. Niet een haar van uw hoofd is in gevaar. Gij schaamt u, omdat gij, wilt gij aan God behagen, aan uwe slechte gezellen moet mishagen. Gij beeft, omdat gij, wilt gij uwen godsdienst uitoefenen, de spotternijen, het dwaze en schandig gelach der goddeloozen moet verachten.

Ellendigen! aan God mishagen, den godsdienst bespotten, u aan de zonde overgeven, met goddeloozen verkeeren, spreken gelijk zij spreken, doen gelijk zij doen, dat durft gij; daarom beeft gij niet. Maar mishagen aan losbandigen, niet doen wat zij doen, niet zijn wat zij zijn, niet zeggen wat zij zeggen, hunne spotternijen trotseeren, dat durft gij niet, daartoe hebt gij den moed niet. Wat schandige lafheid!

Vroeger zegden koningen en keizers der aarde van op hunnen troon:

Christenen! ik gebied het u, verzaakt uwen godsdienst en slachtoffert aan de goden! Indien gij gehoorzaamt, zal ik u gelukkig maken. Weigert gij, gij zult onteerd zijn en ter dood gebracht worden..... En de christenen verachtten die beloften, zij braveerden die bedreigingen en riepen uit: *Wij zijn christenen!* En zij lieten hun lichaam verscheuren, zich ter dood brengen, liever dan hun geloof te verzaken. Men wierp hen ten prooi aan de wilde dieren en zij werden in stukken

gescheurd en verslonden. Men ontstak brandstapels, en zij lieten er zich in werpen, braden en branden, en hun laatste kreet was : « *Ik ben christen !....* » En het waren niet alleen priesters, maar soldaten zooals de Heilige Mauritius, zijne 6600 gezellen en duizenden anderen ; het waren ouderlingen, mannen, jongelingen, vrouwen zelfs van allen stand en alle natie ; het waren jonge meisjes van achttien, vijftien, twaalf jaar, zooals de Heilige Agatha, de Heilige Agnes ; het waren zelfs kleine kinderen.

En gij, slaven van het menschelijk opzicht, christenen zooals zij, gij mannen, gij Belgen, gij beeft ! gij zijt bevreesd ! gij schaamt u ! Ziet gij voor u bijlen, wilde dieren, al de pijnigingen welke die zestien millioen mannen, vrouwen en kinderen getrotseerd hebben ? Neen ! gij beeft, omdat eenige nietdeugen u misprijzen en met u spotten.

Lafaards ! die uw hoofd buigt voor eenige goddeloozen, gij staat uwe vrijheid af ; gij werpt u in eene wreede slavernij ; God, godsdienst, geweten, eer, familie, uwe gedachten zelfs behooren hun toe, niets is meer aan u ! Gij hebt hun alles geleverd, alles verkocht, uit vrees van door hen *uitgelachen te worden !*

Zoo gebeurde het met eenen jongeling, die de beste opvoeding had ontvangen en wiens moeder eene heilige vrouw was. Het menschelijk opzicht maakte er eenen losbandige en goddelooze van. Zelfs de brieven zijner moeder hadden geen recht meer op zijnen eerbied. Wanneer hij er ontving, verbraste hij met zijne vrienden het geld dat de brave vrouw hem zond, en dan, onder gelach en goddelooze spotternijen, las men de christene

raadgevingen der godvruchtige moeder. Men gaf den brief in alle handen, en, na veel schandig gewoel en getier, stak men hem in brand onder de toejuichingen van dit afschuwelijk gezelschap. Die ontaarde zoon deed zulks nochtans maar om te doen gelijk anderen, tegen dank, uit menschelijk opzicht! Hij bekende het later en beweeude zijne schuld met bittere tranen.

Slachtoffer van al de wanorden waartoe het laffe menschelijk opzicht hem had gebracht, is hij in het hospitaal gestorven.

Gij schaamt u!

Het menschelijk opzicht is niet alleen eene *lafheid*, het is nog eene *grootte misdaad*.

Zich schamen over zijnen God, is dat geene misdaad? Dat men zich schame over eenen losbandigen vriend, dat men zich schame over eene laagheid, eene diefte, een schelmstuk, dat begrijpt men. Maar zich schamen over God, over de deugd, over het volbrengen zijner plichten; zich schamen kind van God te zijn en zich roemen de vriend te zijn der boozen; beschaamd zijn als christen aanzien te worden en zich geëerd achten een zondaar te zijn; niet durven gehoorzamen aan de geboden van zijnen Schepper, en zijne goddelooze en zedelooze vrienden achterna loopen; welke schande, welk afgrijslijk kwaad! Begrijpt gij het niet? Uw geloof verzaken! Maar hebt gij in het Doopsel niet beloofd het te bewaren in leven en dood? Hebt gij die beloften niet vernieuwd op den dag uwer eerste

communie? Heeft men u in het Vormsel geene volmaakte christenen gemaakt, bereid alles te lijden, zelfs te sterven, liever dan uwen godsdienst te verzaken?

Wee aan de kinderen die zich schamen over hunnen Vader! Het zijn vervloekte kinderen!

Een vermaarde schrijver was van arme ouders geboren. Zijne talenten hadden hem eene schitterende zegepraal verworven. Zijn vader, arme landman, woonde onbekend het feest bij. Wanneer hij de roemrijke kroon in de handen zijns zoons zag nederleggen, kon hij zich niet langer bedwingen; buiten zich zelven vloog hij naar zijn kind en wilde zich aan zijnen hals werpen. De zoon werd rood, week achteruit en duwde zijnen vader weg als eenen onbekende. Op het oogenblik zelf veranderden de toejuichingen der menigte in afkeurend geschuifel. Men overlaadde dien ontaarden zoon met vervloekingen.

En gij, gij schaamt u over uwen Vader die in den Hemel is, over de Kerk, uwe moeder, over Jezus Christus, uwen Zaligmaker: is dat geen grooter schelmstuk? Luistert en verstaat wel deze woorden van het Evangelie: *Wie zich over mij zal geschaamd hebben, over dien zal de Zoon des menschen zich schamen, wanneer hij zal komen in zijne heerlijkheid* (1).

Gij ondersteunt de boozen tegen de goeden, als gij de goddeloosheid toejuicht. Gij wordt apostels en zendelingen van den duivel, medehelpers en werfers der hel.

Indien gij uitwendig dierft toonen wat gij inwendig

(1) Luc. 9-26.

zijt, anderen zouden het ook durven doen ; maar zij zien dat gij laf zijt, en zij zijn het ook ; zij zien dat gij uwen God den rug keert, en zij verlaten hem ook. Gij zijt het die ze door uwe voorbeelden en uwe woorden bedorven hebt ; gij hebt hunne ziel gedood. Het is eene wreede moord, niet de moord des lichaams, maar die der onsterfelijke ziel. Voor die moord zal men u naar het schavot niet leiden, maar gij zult niet ontsnappen aan het gerecht van God. Jesus Christus heeft gezegd : *Wee dien mensch door wien de verergernis komt. Het ware beter voor hem met eenen molensteen aan den hals in het diepste der zee geworpen te worden.*

Gij zegt dat gij in uw hart nog altijd dezelfde gevoelens hebt, dat gij tot den godsdienst zult wederkeeren, als de jonge jaren voorbij zijn en bijzonder in het uur der dood. Dat de zoo diep beleedigde God u die gratie verleene ! Maar hoeveel worden verrast zonder zich bekeerd te hebben noch na de jeugd, noch in de dood. Na de jonge jaren en zelfs in de dood is het menschelijk opzicht nog altijd daar. Komt de duivel het menschelijk opzicht niet als eene wacht aan het bed van den stervende plaatsen ? Gaat in de hospitalen. Daar toch is men in tegenwoordigheid der dood. Welnu ! daar, gelijk overal, bedriegt men zich ; daar, gelijk in de werkhuizen en fabrieken heerscht het menschelijk opzicht ; daar zijn de moedigsten bevreesd en lafhartig, zooals zij het altijd geweest zijn.

Een soldaat ging sterven. Twintig maal had men hem opgewekt om de Sacramenten te ontvangen, doch hij antwoordde niets dan deze woorden : « Nog niet ! Nog niet ! Wij zullen later zien.... » Op nieuwe

smeekingen antwoordde hij : « Ach ! ik zou wel willen ! maar.... Ik zou tevreden zijn , maar.... het is onmogelijk ; spreek er mij niet meer van.... »

« Wat belet u dan ? » vroeg de priester.

« Ik herhaal het u : het is onmogelijk. »

« En de reden ? »

« Zie , het zijn mijne kameraden daar. » (En hij toonde de zieke soldaten die zich in de zaal bevonden).

« En hoe kunnen zij u weêrhouden ? » zegde de priester.

« Ha ! gij weet niet hoe zij met mij zouden spotten..... »

De priester gaat tot de zieken en herhaalt hun de woorden van den stervende. Zij waren verontwaardigd en kwamen tot hem :

« Voor wie aanziet gij ons ? — zegden zij. — Wij lachen wel eens , maar wij zijn geene honden tot het einde des levens. Sedert twee dagen vragen wij elkander of gij goesting hebt om als een christen of als een hond te sterven. »

Deze woorden genazen hem van zijnen schrik. Hij ontving de Sacramenten ; zijne kameraden droegen de kaarsen , woonden de plechtigheid bij , baden voor hem. Een uur nadien was zijne ziel bij God.

Hoeveel zielen , eilaas ! stort dat monster in den eeuwigen afgrond !

Bravo!

Een jong kaporaal woonde dikwijls de Heilige Mis bij; ja zelfs hij diende die somtijds. Zijne gezellen riepen hem eens spitsgewijze toe:

« Zie, daar is hij! hij komt van de mis!

« Meer nog dan dat, — antwoordt hij lachend, — ik heb ze gediend, en morgen zal ik het nog eens doen; gij zult het zien, indien gij mij wilt volgen. » En men zweeg.

Zijn luitenant zegde hem op zekeren dag:

« Kaporaal, men heeft mij gezeid dat een soldaat dikwijls in zulke kerk tot de Heilige Tafel nadert. Sla eens ga of hij van de onzen is, ik wil het weten. »

« Luitenant, — antwoordde hij; — ja hij is van de compagnie; hij is kaporaal; hij gaat dikwijls te biechten en zelfs hij dient de mis; en die kaporaal is uw dienaar. »

« Bravo! » — riep men hem van alle kanten toe, — dat is wel! hij is niet benauwd! hij is een moedige! »

Ja, het was een held, een goede en rechtzinnige christen, een onverschrokken soldaat, van allen bemind en geëerd.

Doet gelijk hij; laat de slechten roepen, spotten; lacht de eerste als het plaats geeft. Maakt u niet kwaad, neen, maakt u nooit kwaad.

Wanneer men zal zien dat gij kalm, liefstallig, gediensstig, vriendelijk, opgeruimd zijt, en vooral vast en sterk in uw geloof, men zal u gerust laten en hoogachten. Uwe bespotters zelve zullen u hunne achting

geven, zij zullen uw voorbeeld volgen en ware christenen worden gelijk gij. Gij zult ze voor God gewonnen hebben, gij zult hun steun en voorbeeld wezen en eens zullen zij u eeuwig loven, omdat gij aan hunne zaligheid krachtdadig hebt medegewerkt.

Vooruit!

Vooruit! strijdt voor het geloof. Hoe moet men voor het geloof strijden? vraagt gij. Ik ga het u zeggen.

Een soldaat, van Rome terugkeerende, bevond zich op een schip in volle zee. Eenige neuswijzen hielden met hem den spot. « Bij zijn vertrek uit Rome zal hij de aflaten van den Paus ontvangen hebben, — zegde de eene.

« Meer dan dat, — zegde de andere; — hij heeft de macht van mis te lezen. »

« Ik wed zelfs dat hij de macht heeft om biecht te hooren, hernam een derde; — is het niet waar, godvruchtige jongeling, dat men u de macht gegeven heeft van biecht te hooren? »

« Neen, niet van biecht te hooren, — zegt de soldaat. — Ik heb enkel de macht van te vormen. »

Op die woorden geeft hij den spotter een hevigen kaakslag, die hem voor zijne voeten neerwerpt, in het midden van het gelach der scheepslieden.

Kaakslagen zijn turksche verdedigingsmiddelen; en alhoewel talrijke goddeloozen naar geene andere luisteren, uw godsdienst nogtans verkiest andere bewijsmiddelen. Spreekt liever, en tracht zegepralend van

dit wapen gebruik te maken. Indien de godsdienst diep in uw hart is geprint, zal het u niet moeilijk zijn woorden te vinden, machtiger dan de hevigste vuistslagen.

Op zekeren dag bevond zich een goddelooze in een openbaar rijtuig; hij hield niet op uit te vallen tegen den godsdienst. Aan eene moeilijke helling gekomen, vertraagden de paarden hunne stappen. De booswicht begon nog heviger goddeloosheden uit te kramen. Vermoeid, zooals de andere reizigers, van dit te hooren, keerde de koetsier zich om en zegde hem met eene schertsende goedaardigheid :

« Mijn lieve heer, zie eens hoeveel moeite het mijne paarden kost u hier omhoog te voeren! Gij belijdt denzelfden godsdienst mijner dravers; als een goede broeder en gezelschap, laat u inspanssen en help een weinig die arme dieren..... »

Die woorden van den koetsier, door een algemeen gelach begroet, waren als een hamerslag voor den onbeschofterik; zijne tong was op eens stil gevallen.

Zeldzaam kruid.

Een getrouw vriend, zegt de Heilige Schriftuur, is eene sterke bescherming; die hem gevonden heeft, heeft eenen schat gevonden. (1)

En de H. Hieronymus :

Een goed vriend wordt lang gezocht, en toch nauwelijks gevonden.

(1) Eccli. Cap: VI: 14.

Men zou bijna gemakkelijker zwaluwen in den winter, sneeuw in de Hondsdagen, water in eene zeef, pruimen op eenen palmboom, dan een oprecht goeden vriend vinden.

't Is een zeldzame boom die getrouwe harten draagt; 't is een zeldzame akker, die oprechtheid voortbrengt, en een zeldzame hof, in welken oprecht vriendschapskruid groeit.

Uit veel duizenden van vrienden
Eenen goed en trouw te vinden,
Is zoo zeldzaam, en wel ruim
Als een rave, wit van pluim.

Onder vriendschap te bedriegen,
Onder vriendschap snood te liegen,
Is thans een' gemeene zaak;
Ieder scheidt daar in vermaak.

Het karakter der valschaards wordt niet onaardig in het volgende verdictsel voorgesteld.

Een stekelvarken kwam eens bij eenen haas en zegde hem:

« Ik bid u, broeder, om de liefde van uwe lange ooren, van uwe spitse knevels, van uw lief mondeke, van uwe schoone achterpootjes, op welke gij zoo kunstig kunt zitten, van uw fijn staartje van welk al andere dieren afgunstig zijn, ik bid u, wil mij toch herbergen. »

« Ach, lieve broeder, — zeide de haas, — het spijt mij dat ik uw verzoek moet afslaan. Indien gij een ander wambuis aanhadt en uwe pinnen zoo scherp niet waren, zoo zou het kunnen lukken; maar

gij kunt zelfs wel oordeelen, dat wij niet te zamen kunnen leven. »

« O mijn allerliefste broerke, — zeide het stekelvarken, — is het alleen om mijn scherp wambuis, dan hebt gij geene reden om mij te verstooten, want ik kan mijne pinnen zoodanig intrekken, dat ik zoo klein word als een mol. Mijne pinnen zullen u niet in den weg zijn.

— Te meer, wanneer gij van uwe vijanden aangerand wordt, zoo zal ik u verdedigen; ik zal uw leidsman en beschermer zijn; ja, des noods, zal ik mijn leven voor u ten beste geven. Nog eens, mijne pinnen behoeft gij niet te vreezen: deze zijn alleen voor uwe en mijne vijanden. »

Deze vriendelijke woorden overwonnen den haas; hij ontving het stekelvarken als zijnen gast en vriend.

Doch deze nieuwe makker kon zijne natuur niet lang verbergen. Toen hij in het hol was, verspreidde hij zijne pinnen allengskens, en maakte zich zoo groot als hij kon.

« Wel, broër, — zeide de haas, — dat strijdt tegen ons akkoord en uw gegeven woord. Gij hebt beloofd u geheel anders te gedragen. »

Het stekelvarken lachte over de eenvoudigheid van den haas, en gaf hem voor antwoord:

« Broeder, dat is mijne gewone handelwijze. Ik doe zooals ik gewend ben. Behaagt het u niet, zoo kunt gij vertrekken. Ik voor mij heb hier ruimte genoeg. »

Zoo bestaan de valschaards. Zij geven de zoetste en schoonste woorden van de wereld en zijn uitwendig

de beste vrienden, totdat zij iemand bedrogen en in 't net hebben gebracht.

Zulke valschaards zijn gelijk de mulder van wien de volgende fabel spreekt.

Zekere vos, door eenige jagers en honden vervolgd en ten uiterste benauwd, was op het punt door vermoeidheid te bezwijken, toen hij eene opene deur van eenen molen in het oog kreeg. Hij vluchtte er heen, zoo snel als zijne vermoeide leden het hem toelieten; hij vond den mulder aan de deur staan en bad hem met ootmoedigheid medelijden met hem te hebben en hem tegen de vervolging der jagers te beschermen.

« Ik beloof en zweer u, — voegde hij er bij, — dat voortaan ik of niemand van gansch het geslacht der vossen aan uwe hoenders of anderzins ooit de minste schade zal toebrengen. »

De mulder liet zich gezeggen, en beloofde hem niet te verraden.

« Kruip maar onder de meelzakken, — zegde hij, gij kunt daar in veiligheid schuilen. »

Eenige oogenblikken daarna kwamen de jagers in den molen en vroegen aan den mulder:

« Hebt gij niet eenen vos zien loopen? »

« Neen, goede jagers, — antwoordde de mulder, — ik heb er geenen gezien. »

Intusschen wenkte hij met de oogen, dat hij onder de meelzakken verborgen lag.

De vos bemerkte dit, en toen de jagers hem gevangen hadden, zag hij den mulder met een stuursch wezen aan en zeide:

« Mulder! mulder! uw mond was wel goed, maar

het wenken uwer oogen was eene duivelsche streek! »

Dat is de aard van alle valschaards: zij prijzen u in uwe tegenwoordigheid en achter den rug schenden zij uwen goeden naam; zij verachten, vervolgen en benadeelen u.

Het is van ouds zeer wel gezeid:
Let op uw vriend, wanneer hij vleit,
En op den mond die zoetjes lacht,
Meer als hij van te voren placht.

Een vriend niet trouw van aard
Is mij geen ziertje waard.

Dewijl dan de vriendschap dezer wereld zoo bedrieglijk is, en er menige valschaards op alle plaatsen gevonden worden, daarom, o mensch, mistrouw u van de vrienden dezer aarde; zij zijn onbestendig en aan de verandering onderhevig. God is de beste vriend. Wie tot hem zijne toevlucht neemt in nood en verdrukking zal nooit verlaten zijn, maar gedurig getrouwe hulp ontvangen.

Wie God, zoo rijk, zoo goed, zoo groot,
Tot vriend heeft, heeft in 't minst geen' nood.
Waar Christus zich met zijn gezag
Ter hulpe stelt, wordt spinnerag
Tot eene vaste en sterke wal;
Doch waar hij zijne hulp ontzegt,
Wordt eene wal, hoe-vast, hoe hecht,
Een' spinneweb, een niet met al.

De schilderij.

Een zonderling geval gebeurde eens aan twee kunstschilders, Zeuxis en Parrhasius.

De eerste schilderde eenige druiven zoo natuurlijk en levendig, dat er niet alleen de wespen en vliegen, maar ook de vogels naar toe vlogen, meenende dat het natuurlijke druiven waren.

Toen Parrhasius dit hoorde, schilderde hij eene gordijn, die zoo kunstig hing, alsof er eene schilderij achter verborgen was.

Nu noodigde hij Zeuxis ten noenmaal. Na de maaltijd zegde hem Parrhasius, dat hij een ander en schooner stuk had geschilderd dan zijne druiven; daar, zegde hij, de gordijn aanwijzende, daar achter is mijne kostelijke schilderij verborgen.

Zeuxis zeer nieuwsgierig en vol verlangen om die te zien, loopt er met haast naar toe en steekt de handen uit om de gordijn weg te schuiven, maar hij ontdekt te laat, dat het slechts eene geschilderde gordijn is.

Dit voorval deed Parrhasius hartelijk lachen; hij zegde tot zijnen vriend:

« Gij hebt wel de vogelen, maar ik heb den kunstenaar bedrogen. »

Wanneer men alles eens wel nagaat, moet men bekennen, dat de tegenwoordige, vermomde, schijnheilige en doorschijnende wereld niets anders is dan eene bedrieglijke schilderij; ook heeft de H. Gregorius zeer wel gezegd: *De wereld is eene gewaande afbeelding,*

die wel uiterlijk iets schijnt te wezen, maar die inderdaad niets is.

Dit heeft Gregorius over honderden jaren geschreven, maar wat zou hij nu schrijven, indien hij onze tegenwoordige, vermomde tijden beleefde, waarin alles zoo valsch en geveinsd is?

Het is niet al goud dat blinkt; vele menschen zijn als de schilderij van Parrhasius: uiterlijk vertoonen zij onder een schoonen dekmantel hetgeen zij in waarheid niet bezitten.

De tegenwoordige vermomde of geblankette wereld bedriegt ook niet alleen de vogelen, maar zelfs de schranderste menschen.

Bezie mij dien ouden grijsaard eens; hij wil nog een jonkman verbeelden, en hij is gansch uitgemergd: zijne beenen gelijken aan kegels, en niettemin maakt hij er somtijds nog gedwongen bokkesprongen mede; ook weet hij zijn kuchen en hoesten voor de dames meesterlijk te verbergen. Het is te verwonderen, dat onder zulk eene beschimmelde pels het Venus-vuur nog glimmen kan.

Wat is hij anders dan eene schilderij van Parrhasius die uiterlijk vertoont hetgeen er wezenlijk niet is?

Hooge jaren
Grijze haren
Gaan gewoonlijk met elkaar
Maar de grijsheid
En de wijsheid
Maken altijd juist geen paar.

Bezie mij ook die juffer eens! Zij is nog maar dertig jaar oud, volgens haar zeggen. Hare rimpels besmeert ze met blanketsel; zij heeft den mond vol

schoone, maar ingezette voortanden. Wat is ze toch anders dan eene schilderij van Parrhasius, die uiterlijk vertoont wat er inderdaad niet is?

Let eens op dien armen bloed; hij gaat bij eenen gebuur of goeden vriend; klaagt zijnen nood en bidt, om Gods wil, dat men hem toch helpe met hem twintig of dertig frank te leenen. Hij geeft schrift van de ontvangene som en belooft alles in het kort wederom te geven.

Maar na den verloopen tijd houdt hij zich verborgen; en als hij zijnen weldoener bij geval op de straat ontmoet, slaat hij gauw een ander straatje in, om hem alzoo te ontwijken.

Is dat ook niet eene valsche schilderij van Parrhasius?

Nauwelijks neemt de dag van nieuwjaar een begin, of honderden mondvrienden ontmoeten elkander en maken duizend complimenten met handen en voeten: de eene wenscht den anderen een Nieuwjaar, een gezond jaar, een gezegend jaar, een vroolijk jaar, een gouden jaar, en daarbij nog eene gansche reeks van gelukkige jaren; intusschen hoopt hij op zijne bediening of erfenis, en zou hem liever vandaag dan morgen zien sterven. Wederom eene schilderij van Parrhasius!

Ziedaar een oud schatrijk wijf; haar man, die nog jong is, komt met honderd complimenten en zegt:

De hemel wil u geven

Nog vele jaren leven!

Intusschen denkt hij in zijn hart:

Mijn' oude sloof, waart gij maar dood,

En had ik eens al uwe schijven,

Zoo was ik zeker uit dien nood,

Waar mij uw leven in doet blijven.

Nog eene valsche schilderij.

Maar zoo gij de rechtzinnigheid wilt zoeken, ga dan naar het hof: daar zult gij zien hoe men den honig om den mond weet te smeren; welke plichtplegingen gemaakt worden voor de staatsbedienden die de eere-kruisen en vette plaatsen uitdeelen, met welke titels de roemzieken hen vereeren om eene bediening te bekomen. Maar verliezen die bevoorrechten hunne waardigheid, zoo zult gij zien dat alle vleiers en huichelaars hun den rug toe keeren.

Wilt gij de rechtzinnigheid zoeken? Ga maar in dezen of genen winkel en vraag naar de eene of andere stof. Men zal bij lijf en ziel zweren dat het zooveel kost, dat die heer of die dame er zoo veel meer voor betaald heeft dan de prijs welken men u vraagt.

Wilt gij de rechtzinnigheid zoeken? Ga maar in de herbergen; gij zult zien welke complimenten u de hospes zal maken; ja, hij zal den duivel een oor afzweren, dat hij u oprechte en onvervalschte dranken geeft, schoon hij in zijn gemoed het tegenstrijdige weet.

Wilt gij de rechtzinnigheid zoeken? Ga maar in de wereldsche gezelschappen; daar zult gij zien en ondervinden hoe vriendelijk en beleefd men u behandelt; men zal u in uw bijzijn loven en uwe talenten hemelhoog verheffen, uwe geleerdheid prijzen. Maar zoohaast gij vertrokken zijt, zal men u over den hekel halen.

Dan zal men terstond vragen: Is hij al weg? En als gij er niet meer tegenwoordig zijt, wordt seffens het mes uitgehaald om uwen handel en wandel te ontleden. Bij den eenen zijt gij een trotschaard, bij den

anderen een beslagmaker , bij den derden een tateraar , bij den vierden een gierigaard , bij den vijfden een neuswijs , bij den eenen dit en bij den anderen dat.

Dus zijn het louter mond vrienden , die uiterlijk vertoonen hetgeen zij inwendig niet meenen.

Gauwdieven.

Bij de Latijnen is een oud en waar spreekwoord , dat zegt :

Praxis est multiplex. Schelmen , dieven , land en volksbedriegers vindt men in groote menigte ; ja , het schijnt dat de valsche wereld met niets meer bezig is dan met zijnen evennaaste te bedriegen . Om dit einde te bereiken , gebruiken de bedriegers meer den vossenstaart dan de leeuwenhuid ; meer de doortraptheid dan het geweld .

Opdat men , uit de schade en schande van anderen , zou leeren zich voor dergelijke bedriegers wachten , halen wij hier , onder duizenden , eenige leerzame voorbeelden aan .

In eene vermaarde stad kwam op de jaarmarkt een zeer ervaren en rijk uitgedost bedrieger aan .

Hij trad in den winkel van zekeren koopman en stool er een stuk fluweel met zoo groote behendigheid , dat het niemand zag dan een jood , die zich in de nabijheid bevond . De dief pakte zich weg ; maar de jood liep hem achterna en riep :

« Mijnheer , mijnheer , gij hebt een stuk fluweel gestolen ; dat heb ik gezien ; indien gij uwe diefte met mij niet deelt , zoo zal ik ze bekend maken . »

De doortrapte schelm zeide tot den jood :

« Mijn Hebreër! wat zou ik u geven? 't ware veel beter dat gij mij het fluweel afkocht, ik zal het u zeer goedkoop laten : geef mij twintig kronen en houd het stuk fluweel alleen. »

De jood was met dit voorstel tevreden ; hij gaf het geld aan den bedrieger en ging met het stuk fluweel onder den mantel weg.

Nauwelijks was deze koop gesloten, of de dief liep tot den koopman en zeide :

« Mijnheer, ik heb over eene wijl een stuk fluweel op uwe toonbank gezien ; het zal u zeker door eenen smous ontstolen zijn ; zie, hij gaat ginder aan 't einde van de straat, hij draagt het fluweel onder zijnen mantel. »

De winkelier sprong uit zijn huis en liep met eenige burenen den smous achterna, hij nam het fluweel af, en de arme duivel moest nog het gelag betalen.

Terwijl deze comédie gespeeld werd, bedreef de dief eene andere schelmerij : hij stool den koopman twee stukken zijden stof, die hij in behouden haven bracht.

—

Een soldaat, van een eerlijk geslacht en edele afkomst, kwam uit Hongarië, waar hij tegen den vijand gestreden had, in zekere stad van het rijk aan.

Daar hij, door de verre en kostelijke reis, gebrek aan geld had, bedacht hij dit met list en bedrog te verkrijgen ; hij gebruikte hiertoe eene gouden keten en kostelijken ring, die hij niet van zin was te verkoopen.

Hij liet twee nieuwe lederen zakken maken, en deed in den eenen de keten en den ring, maar in den anderen niets dan vodden en vuiligheid, op zulke wijze, dat zij in alles gelijk waren.

Hiermede ging hij naar het naaste dorp bij eenen smous, haalde den zak voor den dag, toonde hem de keten en den ring, en vroeg hoeveel geld hij daarop voor intrest wilde leenen.

De jood schatte de twee juweelen en bood hem honderd guldens daarop te betalen.

De soldaat toonde zich tevreden; hij legde de kostelijke voorwerpen in den zak in de tegenwoordigheid van den smous en vroeg naar vuur om die te verzegelen.

De jood keerde zich om ten einde vuur te doen brengen; in een oogwenk was de zak verwisseld en de vodden werden verzegeld. Hij beloofde bij zijne terugkomst de honderd gulden en den intrest te betalen, doch hij vergat weder te keeren en de smous was bedrogen.

Gave God dat er dergelijke valscheit en schelmstukken niet meer gepleegd werden!

Ik zal nog een zeldzaam en bijna ongehoord bedrog verhalen, dat te Rome ten tijde van een groot jubelfeest gebeurde, en door vier geslepen gauwdieven werd in het werk gesteld.

Deze vier mannen kwamen te zamen in den winkel van een zeer rijken jood, Gabria genaamd; zij bezagen daar allerlei kleederen naar den laatsten smaak.

Toen Gabria bemerkte, dat zij zin hadden in de kleederen, zeide hij :

« Nu, mijne heeren, (want zij waren deftig uitgedost) gelieft gij eenige nieuw modische kleederen te koopen? Zoo neemt maar naar uwe keus; en indien deze u niet aanstaan, zal ik u nog andere laten zien; ook zal ik u goedkoop dienen.

De bedriegers antwoordden daarop :

« Heer Gabria! voor ons zijn de kleederen fraai en rijk genoeg; maar gij moet weten dat wij bedienden zijn van zekeren franschen bisschop, die sedert eenige uren in de stad is aangekomen en langen tijd hier denkt te verblijven; daarom heeft hij ons gelast voor zijnen hofstoet nieuw modische kleederen te koopen, indien gij ons wel dient.

« Zooals ik u gezegd heb, — antwoordde de jood, — sta ik niet naar eene groote winst en ik zal de heeren naar hunnen zin dienen; zij gelieven maar uit te zoeken hetgeen hun behaagt, en wegens den prijs zullen wij wel overeenkomen.

Intusschen bedienden zich de vier schelmen van de gelegenheid, zochten verscheidene kleederen uit, naar den rang dien zij, zoo zij zegden, in den stoet bekledden, en drukten elkander hunne tevredenheid uit over hunne keus. Een van hen haalde alsdan eene welgevulde beurs voor den dag, alsof hij betalen wilde; maar een ander zeide :

« Hola! zoo gauw niet! Wij hebben immers nog geene bisschoppelijke kleederen voor onzen waarden meester uitgezocht.

Aanstonds haalde de jood die te voorschijn.

Toen nu de kostelijke kleederen waren gekozen, zeide de gewaande betaalder :

« Heer, Gabria ! al de kleederen die wij uitgezocht hebben voor onzen hofstoet zijn zeer goed ; en schoon het een en ander wat te kort of te lang is , zoo is daar niet veel aan gelegen ; het is maar voor de bedienden ; doch gij begrijpt dat de kleederen van onzen bisschop wel moeten passen.

Een derde hernam :

« Ik geloof dat deze kleederen voor hem wat te nauw en te kort zullen zijn. »

« Met uw oorlof , heeren , — zeide Gabria daarop , — van welke gestalte is uw bisschop naar uwe gissing ? »

« Heer Gabria , onze bisschop is lang en heeft bijna uwe dikte. Wees zoo goed deze kleederen eens aan te trekken : indien zij wijd en lang genoeg voor u zijn , dan zijn wij zeker dat zij onzen hoogwaarden meester wel zullen passen.

De jood bedacht zich niet lang , maar in hoop een goeden stuiver te winnen , trok hij aanstonds de bisschopskleederen aan , omgordde zich met den zijden gordel , hing den mantel om en vertoonde alzoo den persoon van een katholieken bisschop , daar hij zelfs geen christen was.

De vier gauwdieven prezen de kleederen eenparig en zeiden :

« God dank , wij zijn verblijd dat wij eene zoo gepaste kleding voor onzen bisschop gevonden hebben ; men zou zeggen dat zij op voorhand voor hem is gemaakt.

« Ik geloof niet , — zeide de andere , — dat wij

in geheel de stad zoo iets zouden gevonden hebben. »

De derde zeide :

« Heer Gabria, van voren staat de kleeding onverbeterlijk; doch laat ons eens zien hoe zij van achter staat, of alles deftig en waardig is? Gelief u een weinig om te keeren en langzaam en statig naar het ander einde van den winkel voort te gaan, opdat wij allen goed kunnen nazien of er niets op te zeggen valt.

« Zeer wel, zeer wel, — zegde de jood; — dat zal ik gaarne doen; en indien er iets aan ontbreekt, zal ik het aanstonds doen veranderen. »

Hierop keerde zich Gabria om, ging met langzamen en deftigen stap naar het ander einde van den winkel, en toonde zijne kooplieden den rug, opdat zij de gansche kleeding allerbest zouden bewonderen.

Doch nauwelijks had hij zich omgekeerd, of de arglistige bedriegers namen in stilte de kostelijke kleederen onder de armen en vluchtten langs de naaste straat weg.

De jood Gabria vroeg intusschen :

« Welnu, mijne heeren, staan de kleederen u wel aan? Zijn de plooiën zwierig en schoon? Is de bisschoppelijke sleep wel van lengte? »

Doch niemand antwoordde. Hij keerde zich verbaasd om en bemerkte met schrik, dat ze alle vier met de kostelijke kleederen het hazepad gekozen hadden.

Hij bedacht zich niet lang, maar liep uit den winkel en riep luid op in het midden der straat :

« Dieven! dieven! zij hebben mijn goed gestolen. »

Doch daar de lange bisschopskleederen hem

beletten te loopen, waren de dieven reeds met den buit weg.

Door dit geroep van den jood geraakte de geheele buurt in rep en roer; iedereen sprong uit zijnen winkel en van zijne werkbank om te zien wat er te doen was.

Toen de geburen Gabria in bisschopsklederen zagen, was de verwondering groot: mannen en vrouwen, jong en oud, klein en groot liepen te zamen en wisten niet wat denken, als zij den besneden man als een bisschop gekleed zagen. Sommigen zegden:

« Er is eene vijs los in zijne hersens! »

Anderen :

« Hij is van den duivel bezeten! »

Een derde riep :

« Hij is een hardnekkige jood en hij doet dit om met de katholieke Kerk en de priesters te spotten. »

Intusschen kwamen de stadsdienaars aan, welke Gabria vooreerst braaf met hunne vuisten begroetten en daarna in het gevang wierpen.

Hoeveel listen vinden de bedriegers niet uit om den evennaaste van hun goed te berooven! Zij vreezen noch God, noch zijn gebod; zij ontzien geene moeite en sparen noch weduwen noch weezen, rijk noch arm, goeden naam, gezondheid, leven; ja, hunne eigene ziel en den hemel wagen zij voor een handvol geld.

Zij hebben voor niemand eerbied; hij mag vriend of vijand, bekende of onbekende zijn, landgenoot of vreemdeling, geestelijk of wereldlijk.

Gij schalke dieven! gij kunt uwen evenmensch wel bedriegen, misleiden en verblinden, maar God die alles ziet, ziet ook uw bedrog en zal het vroeg of laat streng straffen.

De spin en de vlieg.

De spin had eene lekkere maaltijd gedaan en rustte uit in hare webbe. De zon schoot hare zachte stralen op hare net en aangenaam deed de wind die heen en weer wiegelen.

Niet verre van daar zat eene vlieg op eene schoone bloem neder; zij was bezig, met hare pootjes, haren rug en hare vleugeltjes te reinigen; onophoudend hield zij hare scherpe oogjes naar alle kanten gericht. « Wat malsch brokje, — dacht de spin, — en reeds wierp zij hare begeerige blikken naar het vette dierken.

» Ik ben wel verzadigd, het is waar, — zegde de spinnekop; doch zij kan dienen tot voorraad: dien heb ik nooit te veel. »

Zij daalde van haar fijne net neder en kroop door de bladeren bij de vlieg, tot welke zij met hare zoetste stem zegde:

« Hoe gaat het, beste dierken? Hebt gij geene goesting mij ginder in mijn huisje te komen bezoeken en u een uurtje te vermaken? Het is zoo aangenaam zich vrij in de opene lucht te wiegelen; beproef het eens; het kost in het geheel geene moeite: ieder windje slingert u heen en weer. »

« Ho! ho! — zeide de vlieg, — dat moet gevaar-

lijk zijn. Mij dunkt, ik zie daar zes mijner zusters dood liggen onder uwe schoone webbe. Neem het mij niet kwalijk, dat ik uwe vriendelijke uitnoodiging van de hand wijs. »

Dat het ongeluk van anderen ons wijzer make!

Jan krediet is dood!

Geheel de wereld roept om het meest, dat er zoo slappe en kleine nering en zoo groote borg is. Hoort wat Simon Cronaca, Florentijnsche koopman deed, om dit laatste te verhoeden. Hij deed op zijn uithangbord zijne boeken schilderen, rondom in vlammen. En als er dan iemand kwam, die verzocht hem eenige waren te borgen, toonde hij dadelijk zijn uithangbord en zegde:

« Ik kan het niet opschrijven: mijne boeken liggen in het midden van den brand. »

Deze Cronaca wilde vast in zijne schoenen gaan.

En wat geschiedt er hedendaags?

Als er te borgen is, 't zijn koopmans;

Maar als 't te betalen is, 't zijn loopmans.

Vervloekt testament!

Een zeer rijk koopman, die veel goederen door allerlei bedrog en onrechtvaardigheid had vergaderd, werd door de strenge hand Gods schielijk bezocht en viel doodelijk ziek.

Toen hij zag dat er geene hoop van genezing meer

was, liet hij eenen notaris halen om zijn testament te maken.

De notaris verscheen; hij bevoel hem neêr te zitten en nauwkeurig al hetgeen hij ging zeggen op het papier te brengen.

« Eerst, — zegde de zieke, — is het mijn laatste wil dat mijn lichaam, hetwelk van de aarde gekomen is, wederom tot de aarde zal overgaan.

» Ten tweede, ik maak mijne ziel aan den duivel, wien zij als erfgenaam toekomt. »

« O ellendige! o wanhopige Judasbroeder! Zult gij uwe eigene ziel verdoemen en uwe gelukzaligheid voor eeuwig verliezen! Hoe durft gij zoo de verdiensten van Jesus Christus met voeten treden? »

Op deze wijze werd hij door de omstanders aangesproken, die geheel ontsteld waren en meenden dat de zieke den koopman van zijne zinnen had beroofd.

De zieke antwoordde :

« Ik weet zeer wel wat ik zeg, ik heb nog mijn volle verstand. Ik bemerk wel dat mijn testament nader moet verklaard worden; ik zeg dus nog eens :

« Eerst en vooral geef ik mijne ziel aan den duivel, en ook de zielen van mijne huisvrouw en kinderen en die van mijnen biechtvader.

Mijne ziel, voornamelijk, omdat ik door allerlei bedrog en valsheid mijnen evenmensch bedrogen en misleid heb, en mij op zulke wijze met veel onrechtvaardig goed heb verrijkt.

De ziel van mijne huisvrouw, omdat zij mij in alles heeft geholpen en zelfs tot allerlei bedriegerijen heeft opgehitst.

De zielen mijner kinderen, omdat dit alles om hunnentwil is gebeurd; want om hen te verrijken, heb ik mij aan al die onrechtvaardigheden plichtig gemaakt.

Eindelijk de ziel van mijnen biechtvader, enkel daarom, omdat hij mij altijd heeft geabsolveerd, daar hij wel wist, dat ik nooit vast besloot het onrechtvaardig goed weder te geven. »

Na deze woorden gesproken te hebben, gaf hij den geest.

O! verschrikkelijk einde! Met welke toornige en vuurbliksemende oogen heeft de opperste Rechter dezen ongelukkigen bedrieger ontvangen!

Wee, dubbel wee degenen die in zulken staat voor het oordeel Gods verschijnen! Wee de overheden die de arme onderdanen verdrukken en afpersen. Wee de advocaten, procureurs en rechters, die niet alleen allerlei ganzen, vogels, eenden, hoenders en kalkoenen pluimen, maar zelfs menschen zonder onderscheid. Wee de zaakwaarnemers, die meer zorgen voor den zak dan voor de zaak, en men met recht zakwaarnemers zou mogen noemen.

Wee de kooplieden, welke als Algiersche roovers, te water en te lande plunderen, al wat zij maar kapen kunnen.

Wee de brouwers, ondernemers, mulders, bakkers, kleermakers, schoenmakers, wevers, metsers, schaliedekkers en andere ambachtslieden, die door bedrog hunne zakken vullen.

Dergelijke bedriegers meenen dat bedrog geene zonde meer is, omdat hun alle boosheid tot nu toe

wel gelukt en geene straf gevolgd is; maar zij bedriegen zich, want Nicephorus zegt: *Het oog der goddelijke wraak slaapt niet altijd, maar ontwaakt eens en straft, volgens de gerechtigheid.*

De schaapherder.

Op zekeren dag vond een schaapherder eenen wolf in den stal; hij nam eenen stok om hem duchtig af te kloppen en hem te verjagen, maar de wolf bad om lijfsгенade en deed de plechtige belofte nooit eenen voet in den stal meer te zetten.

« Dat geloof ik ook, zeide de herder, — als ik u den kop insla. » « Neen, — antwoordde de wolf, — ik neem hemel en aarde tot getuigen, dat ik voortaan het stelen geheel zal achterlaten; ach, mijn lieve herder, heb deze maal medelijden met mij en met mijne arme wolvin, die reeds drij dagen gevaarlijk ziek ligt. Ja, ik beloof het nog eens, ik wil gehangen worden, als ik nog vleesch steel; en indien mij de honger al te veel mocht plagen, zoo zal ik mij met een middagmaal van tien centiemen vergenoegen. »

De herder bewogen door die schone en plechtige belofte liet hem los.

Vol vreugd zoo gemakkelijk het gevaar ontsnapt te zijn, keerde hij blijmoedig naar huis terug.

Onderwege ziet hij een schaap op den kant van de rivier weiden. Zijn muil begint te wateren, maar de galg ontnemt hem den lust tot stelen. Edoch, daar de gelegenheid den dief maakt, zoo grijpt hij het bij de

keel, sleept het door de rivier : « Kom, kabeljauwken » zegt hij, en slikt het op.

'S anderendaags ontmoet hij eene koe met het kalf.

« Seldrement! — zegt hij, — dat ware eene mal-sche brok voor mij; maar mijne belofte!

» Wel, wat ben ik een schrupuleuze zot! De koe en het kalf zijn immers geen tien centiemen waard! »

En beiden werden opgeknabbeld.

Vele menschen handelen zeer dikwijls als de wolf.

In den biechtstoel beloven zij hunnen geestelijken herder, dat zij zich zullen beteren, dat zij de gelegenheid zullen mijden en de zonde den oorlog zullen aandoen; maar na verloop van weinigen tijd, vervallen zij weder in hunnen oude gewoonten, en meest altijd is de oorzaak van hunnen val, dat zij de gelegenheid niet hebben geschuwd.

En als zij gevallen zijn, weten zij hunne ondeugden zoo te doopen en zoo schoonen naam te geven, dat zij gedurig voortgaan zonder er beenderen in te vinden.

De roofvogel.

Op zekeren dag zat de nachtegaal, volgens zijne gewoonte, op eenen boom en verrukte al de voorbijgangers door zijnen schoonen zang.

Ongelukkiglijk kwam aldaar een roofvogel gevlogen en nam hem in zijne wreede klauwen.

Het arme diertje bad zijnen vijand, dat hij toch zijn leven zou sparen.

« Wat zult gij mij geven? » zeide de roofvogel.

« Ach, Heere! — antwoordde de nachtegaal, ik ben zelf arm; maar evenwel zal ik voor u mijne schoonste liederen zingen en u door mijn gezang zoo-veel mogelijk vermaken. »

« Ho! ho! — zeide de roofvogel, — mijn buik heeft noch ooren, noch gehoor. »

Na deze woorden verslond hij onbarmhartig het onschuldig dier.

Zulke roofvogels zijn er veel in de wereld. Wacht maar! God ziet alles; hij zal eens hunne strooperij en bedriegerij aan den dag brengen.

Al die een anders goed met schalkheid in wil slikken,
Hij zie wel wat hij doet: hij zal daaraan verstikken.

't Gezicht van onzen God doorziet ook de rivieren,
Zijn ooge die doordringt het binnenste der nieren,
Geen zwarte duisternis zijn lichten wederstaat,
De nacht is hem zoo klaar, ja als de dageraad.
In eenen oogenblik zijn' wijsheid ziet het al,
Dat immer is geweest, dat is, en wezen zal;
Al sloot gij lijf en ziel in onbekende hoeken,
God zou u evenwel nog vinden zonder zoeken,
Al woondet gij altijd in plaatsen zonder licht,
Weet dat gij nooit en zult ontvlieden zija gezicht.

Tweevoetige wolven.

In een uitgestrekt woud leefde sedert talrijke jaren
een wolf, die om zijne wreedheid gekend was.

Aan den boord van dat woud vloeyde eene zilveren

beek, waar de bloeddorstige wolf gewoon was zijnen dorst te lesschen.

Op zekeren dag kwam een onschuldig lammeken drinken aan het klare water van den vliet. De wolf, die zich achter een kreupelboschken verdoken had, zag het arm dierken met woedenden blik aan. Hij springt van achter het houtgewas en roept :

« Welhoe! gij durft u hier komen laven, vermeten dier! Gij komt verpesten hetgeen ik drinken moet! Die stoutmoedigheid zult gij mij met uw bloed betalen. »

Het lammeken begon te beven en zegde tot den wolf :

« O vorst, spaar mijn onschuldig leven! Zie, ik sta hier op het droog en raak nauwelijks de oppervlakte van het water: geen zandeken is er nog ingevlogen.

» Te meer, o machtige heer, ik heb tegen u nooit kwaad bedreven en gij zoudt mij willen doodden! »

De wreedaard is niet bewogen door de zoete taal van het lam :

« Gij hebt mij sedert lang gestoord, — gaat hij voort; — gij hebt verleden jaar mijne eer en faam gekrenkt; hebt gij dat misschien vergeten? »

« Uwe eer gekrenkt! — roept het onschuldig dier uit; — wel dan was ik nog niet geboren! »

« Waart gij het niet, — roept de wolf in woede uit, — dan was het uw broeder. »

« Wel, dat kan niet zijn, — antwoordde het lam met bevende stem, — want ik heb nooit eenen broeder gehad. »

« Wel dan was het uw vader of uwe moeder, of iemand uit de schapenbende; ja, ik weet het maar al

te wel dat gij, uw herder en uwe honden, mijne eer, ja zelfs mijn vel niet spaart; ik wil mij over dien hoon wreken! »

Nauwelijks hield de wolf op van spreken, of hij wierp het lammeken ten gronde en verscheurde het met zijne gewone wreedheid.

Ach! hoeveel tweevoetige wolven loopen er nog hedendaags, die door bedrog en geweld de onschuldigen aanranden! Geloovigen! past op!

Het paard.

Een paard hield zich eens tot den laten avond in de weide. Een wolf, die zich in het naastgelegen bosch bevond, bemerkte het en begaf zich aanstonds tot Seigneur Harddraver om hem een goeden avond te wenschen. Hij vroeg hem :

« Waarom zijt gij met de andere paarden niet naar huis gegaan? »

Het paard, de kwaadaardigheid van den wolf bemerkende, antwoordde :

« Ik heb in eenen nagel getrapt en kan zeer moeilijk gaan; ik weet, heer wolf, dat gij een zeer ervaren geneesheer zijt: ik verzoek u mij te helpen; altijd zal ik u voor die weldaad dankbaar zijn. »

De wolf dacht in zichzelf :

« Hier zal ik wel gelukken. » En hij zegde tot het paard :

« Het is waar, ik ben een goed geneesheer, doch ik moet vooreerst de wonde zien, vooraleer ze te kunnen genezen.

« Zoo, — dacht hij, — heb ik de gelegenheid in het been te bijten, en naderhand krijg ik het geheele paard ten buit. »

Doch was de wolf slim, het paard was nog slimmer; het gaf den wolf een zoo geweldigen slag, met het hoefijzer, dat hij ter aarde nederstortte en half dood bleef liggen.

« Gij hebt mij een goeden avond gewenscht, — zegde het paard; — ik wensch u, op mijne beurt, een goeden nacht. »

En het liep op een drafken naar huis.

Die voor anderen eenen put graaft, valt er zelf in.

Jan Loeder.

Een wolf woonde in een bosch omtrent eene pacht-hoeve, waar hij nu en dan een lam of schaap had gestolen.

Maar sedert eenigen tijd was de pachter op zijne hoede; hij deed zijne honden zoowel waken, dat de wolf geene enkele prooi meer in de klauwen kon krijgen.

Op zekeren dag, dat hij meer dan naar gewoonte door, honger werd verscheurd, verzon hij eene list om tot de schapen te geraken.

Hij kleepte zich zoo goed mogelijk in eenen herder:

een lange rok bedekte zijne huid, een stok diende hem tot staf en hij hing den doedelzak aan de zijde. Om zijn kostuum te volmaken en te gelukken in zijne onderneming, schreef hij op zijnen hoed: Ik ben Jan Loeder, de kuddenvoeder.

Alzoo aangekleed, kwam hij stillekens op de weide, waar de schapen graasden; Loeder, de herder, lag nevens zijn getrouwen hond uitgestrekt: beiden waren in een diepen slaap verzonken.

« Het oogenblik is voordeelig, » dacht de valschaard. Dan trachtte hij zijne stem zoo zoet mogelijk te maken en zegde tot de schapen:

« Lieve vrienden, ik wensch u den goeden dag. »

Op deze woorden ontwaken de herder en de hond en vallen den valschen dief aan het lijf; hij wil vluchten, maar zijne kleederen belemmeren zijne bewegingen; hij wordt op den grond geworpen en ter dood gebracht.

Al schuilt een wolf in 't lammervel,
Hij blijft toch wolf, begrijpt het wel;
Gij zult door woorden of door werken,
In wolven, wolvenaard bemerken.

Trouw is de been gebroken.

Men leest van den wijsgeer Diogenes, dat hij over dag met eenen brandenden lantaarn rondliep, om eenen oprechten mensch te zoeken; maar hij kon hem niet vinden. Zoo mocht men tegenwoordig wel zes lantarens

aansteken, om naar de waarheid te zoeken. Ja, de waarheid is zoo zeldzaam als de visch zonder graat.

De schrijnwerker belooft de kas overmorgen 't huis te brengen, en na zes weken gaat hij eerst om er de planken toe te koopen.

De schoenmaker houdt blauwe maandagen; hij belooft de schoenen tegen Zaterdag avond, zonder fout, en als de schoenen moesten gemaakt zijn, heeft hij ze nog niet aangeraakt.

De kuiper werkt den ganschen dag in huis, maar is evenwel niet heel pluis; hij schaaft de oude duigen af, maakt er een vat van en doet het voor nieuw betalen.

De smid maakt allerhande dingen van oud verroest ijzer; hij flikt en vijlt het wat op, en verkoopt het voor nieuw; maar men kent zeer wel zijne streken door het haastig breken.

De bakker zegt dat hij zijn brood van zuiver meel bakt, daar hij wel weet dat het vervalscht is. Daarenboven maakt hij den deeg heel nat en bakt het maar half, anders zou het brood te licht wegen.

De vleeschhouwer verzekert dat zijne worsten en zijn kipkap goed en versch vleesch zijn, en als zij bereid zijn, komen ze soms stinkend op tafel.

De kleermaker vooral dient niet vergeten te worden. Hij kan met zijne schaar beter uitsnijden dan toesnijden. Alhoewel men hem eene halve el laken meer geve, brengt hij maar kleine snippers wederom, want daar moet een broekje of eene ondervest voor zijn zoontje overschieten. Als het bedongen kleeed dan gesneden is, belooft hij vast het binnen de week te maken, en komt men na veertien dagen eens zien, dan is 't: neem het

niet kwalijk , Mijnheer , ik zal er zoohaast mogelijk aan beginnen ; ik heb juist een rouw gehad , die niet kon uitgesteld worden ; gij zult het Zaterdag 't huis hebben ; en als het Zondag is , moet hij er nog de knoppen aanzetten .

Het liegen verstaan de dienstboden ook wonderwel : wanneer een heer zijnen knecht uitzendt met eene haastige boodschap , en hem gebiedt spoedig weder te komen , blijft hij uren uit , loopt hier en daar en verklapt zijnen tijd ; en als hem gevraagd wordt , waarom hij zoo lang uitblijft , weet hij aanstonds honderd leugens te bedenken .

De dienstmeisjes zijn er al ruim zoo goed op geleerd , om hunne dames en juffers door duizend leugens om den tuin te leiden . Als zij verhuizen moeten , voegen zij nog bij hunne leugens het kwaad spreken .

De brave en eerlijke handwerkmannen en dienstboden mogen mijn zeggen niet ten kwade uitleggen ; want het is er mede gelegen gelijk met den Evangelischen akker , waar niet alleen goede tarwe , maar ook onkruid opgroeide . Zij weten wel dat er doorgaans schurfte schapen onder de kudde loopen , en dat men die vogels aan hunne pluimen leert kennen .

Vele menschen zijn den versleten uurwijzer gelijk , waarvan de hamer twaalf slaat , als de wijzer op zeven staat .

Anderen gelijken aan de poppen , die van buiten versierd zijn met stoffen van goud , en van binnen niets anders zijn dan hout .

Anderen zijn gelijk de vergrootglazen ; als men er

doorziet is 't een olifant, maar trek het glas terug, dan ziet men maar eene mug.

Versierde woorden, geveinsde woorden, vleiende woorden en dergelijke zijn hedendaags maar dekmantels, die de waarheid verbergen.

Complimenten zijn goedkoop; daarom is men er mild mede, maar wij weten ook dat zij zelden iets meer zijn dan fatsoenlijke leugens.

Hoe het met dusdanige leugenaars zal afloopen, zullen zij later ondervinden.

De Vos en de Bok.

De vos en de bok waren te zamen op wandeling. De zon brandde aan den hemel, en de geweldige hitte deed de beide dieren bijna van dorst verstikken.

Eensklaps roept de bok uit :

« Broeder vos, wij zijn gered; ik zie eenen bornput, waar wij onzen dorst volop kunnen lesschen. »

« Welk geluk! — zegde de vos. — Kom, vriend, laat ons in den put dalen. »

En de beide dieren sprongen er in, en laafden zich aan het frisch en helder water.

« Hoe hier nu uitgeraakt? » zegt de vos tot zijnen gezel.

« Dat zal moeite kosten » antwoordt de bok.

« Het zal gemakkelijker gaan dan wij denken, — herneemt de sluwe vos; — zie, broeder bok, stel u met de twee voorpooten tegen den muur; ik zal op uwen rug klimmen, mij aan uwe horens vasthouden en zoo den

boord van den put bereiken. Eens dat ik boven ben, kan ik er u gemakkelijk uittrekken. »

« Wel, zooverre had ik nog niet gedacht, — zegde de domkop. — Bij mijnen baard, gij haalt er eer van! Nooit zou ik dat geheim ontdekt hebben : gij zijt een schrander dier. Zie, ik ben vaardig : klim maar omhoog. »

De vos stijgt uit den put, doch nauwelijks is hij vrij en los, of hij schiet in een luiden schaterlach en zegt tot den verbaasden bok :

« Bok! bok! gij hebt u laten foppen! Indien uw verstand zoo diep was als uw baard lang is, dan waart gij nooit in den put gedaald. Ik ben er uit, dat is mij genoeg; zie dat gij nu u zelve helpt. Vaarwel, ik mag hier niet lang meer vertoeven : dringende zaken roepen mij verder. »

En hij liet den bedroefden bok in den put koekeloeren.

O hoe vele vossen loopen er op straten en merkten; het schijnt dat zij voor hunnen vriend door een vuur zouden loopen, en als hij in zwaarigheid is, laten zij hem fluiten. Met een woord, de wereld heeft veel broodvrienden maar weinig noodvrienden :

't Is al Johannis, Johannis,
Zoo lang als er bier in de kan is,
Maar als het bier daar uit is,
Dan zeggen zij dat Jaan een guit is.

Groote mannen!

Een zot vindt altijd een' grooter zot die hem verwondert. Dit gebeurt bijzonder in de werkhuizen en herbergen. Daar is het dat de *schoone redenaars* hun hart lucht geven. Om hen toe te juichen zijn er geene ezels te kort. Elke zottigheid wordt begroet met een daverend bravo!

Na de ezels komen de vreesachtigen. Zij peinzen wel: welke dwaasheden! maar uit vrees, om te doen gelijk anderen, keuren zij alles goed, ten minste door hun gelach en hunne woorden. Wat het klein getal verstandige lieden betreft, het zwijgt, het speelt den doove, het zucht in stilte en trekt de schouders uit medelijden op. Ja, er zijn er die hunnen godsdienst kennen, maar die zich niet sterk genoeg voelen om aan zulke mannen het hoofd te bieden. Anderen zouden wel antwoorden, maar zij denken dat het voorzichtiger is te zwijgen en ze te laten babbelen; en zoo blijven de *grooten mannen* overwinnaars bij gebrek aan tegenpartij. De domheid, de vrees of de onwetendheid der anderen, ziedaar hun groot talent. Welke eer altijd overwinnaar, altijd aanhoord, altijd toegejuicht te zijn, en nooit tegengesproken te worden! Indien gij hun dierft antwoorden, wat zouden zij dikwijls den neus optrekken! En dit is niet moeilijk.

Een onderofficier keerde na zeven jaar dienst in zijne familie weder. Hij was als goede christen vertrokken en kwam als een goddelooze terug. Zijne arme moeder werd het welhaast gewaar.

Op zekeren zondag kon zij zich niet onthouden hem eenige opmerkingen te maken, want voor hem was er geen zondag, geene mis, geen gebed meer noodig!

« Moeder, — antwoordde hij, — gij moogt naar de mis gaan. Dat is zeer wel voor u. Ik deed het vroeger, het is waar; maar ik heb de wereld doorkruist, en ik heb veel gezien en gehoord. Ik weet zeer wel wat de godsdienst is. Geloof mij: naar de mis gaan is verloren moeite, want ik zal verdoemd of zalig zijn. Indien ik verdoemd moet zijn, zoo kan de mis daar niets aan doen; en moet ik zalig worden, ik zal het zijn, ja zelfs wanneer ik geene mis heb gehoord. Gij ziet wel, moeder, dat dit nutteloos is. Spreken wij er niet meer van en laat mij geworden. »

De arme vrouw antwoordde niets, droogde hare tranen af en ging alleen naar de kerk.

's Middags kwam onze hooggeleerde naar huis. Maar er was niets gereed voor hem; en natuurlijk was hij niet tevreden.

« Maar jongen, zegde hem de moeder, hoe kunt gij misnoegd zijn? Gij hebt dezen morgen zoo wel geredeneerd, dat ik tot mijzelve gezegd heb: Of mijn zoon moet het noenmaal nemen, of hij moet het niet nemen. Indien hij moet eten, dan zal hij zonder twijfel eten; en indien hij niet moet eten, hij zal niet eten; en in dit geval wil ik mij de moeite niet geven het noenmaal gereed te maken.

Onze verstandige gast had schoon een antwoord te zoeken, hij vond geen enkel woord, en de oude vrouw, eene arme boerin, had hem bot gesteld. « Welnu,

moeder, — zegde hij, — geef mij te eten. Ik zal naar de mis gaan; ik zal te biechten gaan; ik zal mij gedragen gelijk voorheen. Uwe gezonde redeneering en uw noenmaal zijn meer waard dan al het verstand der groote mannen..... »

Gij zoudt verwonderd zijn indien ik u sprak van al de werken der Heilige Vaders, godgeleerden, leeraars, wijsgeeren, geschiedenisschrijvers over onzen godsdienst. Sedert 1800 jaar hebben al deze groote mannen, deze vernuftige geesten de dagen, nachten en de lange jaren huns levens aan die studie gewijd. Zij hebben ons geloof onder allen vorm en op alle punten onderzocht en bestudeerd; en hoe meer zij het doorgrondden, hoe meer zij het beminden en oefenden. Duizenden menschen hebben voor dat geloof al hun bloed vergoten. Andere geleerden die vreemd waren aan onzen godsdienst, ja zelfs onzen godsdienst verfoeiden, hebben hem, na grondige studiën omhelsd, ten prijze van de grootste opofferingen.

Ziet wat er op onze dagen gebeurt in de vermaarde universiteit van Oxford in Engeland en onder de geleerde protestanten in Duitschland. Hunne lange studiën en nauwkeurig onderzoek brengen er dagelijks talrijke bekeeringen te weeg: zij erkennen dat de katholieke godsdienst de enkele ware godsdienst is. Zulke mannen verdienen ongetwijfeld alle vertrouwen!

Doch waar hebben onze genever- en biergeuzen den godsdienst gestudeerd? Zonder twijfel in de herbergen, in slechte boeken en goddelooze dagbladen. Ja, daar in de wulpschheid en overdaad hebben zij

ontdekt dat onze godsdienst valsch is, dat er geene hel is, dat alles dood is wanneer men sterft.....

Het is in 't midden der braspertijen, dat zij klaar gezien hebben dat sedert 1800 jaar God, de Kerk, de heilige Vaders in dwaling zijn; en dat een hoop domkoppen, deugnieten, schelmen, onkuischaards, opgeblazen en hoovaardige geesten de waarheid bezitten en nooit falen kunnen. Welke verblindheid!

Indien gij een weinig uwen catechismus hebt onthouden, weest overtuigd, dat gij van den godsdienst veel meer weet dan zij; en kunt gij niet filosofeeren zooals zij, gij bezit ten minste de gezonde rede die zij verloren hebben; en alzoo ziet gij verder dan die *hoogverlichte* mannen.

Op een schoonen lentemorgen klommen drie jongelingen op eenen windmolen. Zij hadden zich van eenen verrekijker voorzien, en wilden alles in het omliggende bewonderen. Zij hielden den spot met den mulder en zegden hem, dat hij niet verder zag dan zijn neus lang was.

« Kijkt wel, jongelieden, — zegde de oude; — neemt uwen verrekijker en ziet! Zonder bril zullen mijne zestigjarige oogen verder zien dan gij?.. Wilt gij wedden?....»

De jongelingen begonnen te lachen en namen zijne wedding aan.

« Kijkt wel; — zegde de mulder, — wat ziet gij in de verte? »

« Wij zien eenen toren op dertig kilometers afstand. »

« Ziet gij niet verder? »

« Neen, onmogelijk. »

De mulder plaatst zich dan nevens hen, wrijft zich de oogen, kijkt en zegt: « Welnu! ik zie zonder verrekijker de zon die aan den hemel oprijst! »

Ziedaar het verschil dat er is tusschen de ongeloofigheid en de goede rede.

Een christen die zijn geloof oefent in eenvoudigheid en nederigheid, ziet, gelijk de oude mulder, millioenen maal verder dan al de groote verstandenen der wereld met al hunnen hoogmoed en hunne ongeloofigheid.

Neuswijzen! groote mannen der negentiende eeuw! gij wilt dat wij leven zonder godsdienst! Gij zijt verre van den weg des geluks verdwaald, en gij wilt dat anderen ook verdwalen. Dat begrijpt zich. Eilaas! te veel worden uwe slechte voorbeelden gevolgd: gij hebt maar al te veel aanhangers! In kroegen, in werkplaatsen, in huizen van ontucht, overal vindt men er. Men zou zeggen dat het tegenwoordig de mode is van geenen godsdienst meer te hebben: hoe meer goddeloosheid, hoe grooter eer.....

Schoone mode! Zulke mannen vindt men ook op de trappen van het schavot (nogtans op dit uur verandert men soms van mode; men komt terug tot den godsdienst zijner kindsheid). Zulke goddeloozen vindt men ook..... in de hel! In de hel, daar zijn er niet weinig. De hel! het is die afgrond, waar al de versteende goddeloozen sâmenkomen, waar al de *grote hoofden* der wereld zich voor altijd ontmoeten! Al dit laag gespuis, al dit verachtelijk schuim der eeuwen zal daar vereenigd, opeengestapeld, verpletterd zijn onder de gramschap van den eeuwigen God, en daar vooral

zal het de mode zijn van geenen godsdienst meer te hebben, van te vloeken, God te verwenschen gedurende de gansche eeuwigheid.

En ziedaar de mode die gij aan onze werklieden zoudt willen doen aannemen! Neen! neen! zoover zult gij niet komen. Bij het vlaamsche werkvolk is het de mode van godsdienstig te zijn en die mode zal niet verdwijnen.....

Oordeelt nu, vrienden, van de schijnheiligheid dier *hoovaardige stoffers* der kroegen en werkhuizen. Vlucht ze als de pest. Geene betrekkingen, geene vriendschap met hen. Weest op uwe hoede! bewaart uw geloof als den kostelijksten schat, en op zijne beurt zal het u bewaren; verdedigt het, 't zal u ook verdedigen; strijdt er voor, het zal insgelijks voor u strijden.

Besmettende Bronnen.

Indien men in uwe tegenwoordigheid dierf kwaad spreken van uwe moeder, aanstonds zoudt gij u voelen rood worden van verontwaardiging; gij zoudt u niet kunnen bedwingen, gij zoudt u willen wreken.

En alle dagen hoort gij uwe Moeder de Heilige Kerk uitschelden, onteeren en lasteren! en verre van haar te wreken, of ten minste haar te eerbiedigen, zijt gij soms zoo laf van met hare vijanden in gemeenzaamheid te treden en hunne goddelooze spotternijen toe te juichen.

Bedriegt u niet, mijne vrienden: gij zult slecht worden met de slechten, losbandig met de losbandigen,

ja, later verdoemd met de verdoemden, indien gij niet oplet.

En dan, na in uw verderf te zijn geloopen, zult gij misschien zeggen: « Het is mijne schuld niet, ik heb het kwaad gedaan tegen mijnen dank, in gezelschap, om te doen zooals anderen. » Arme vrienden, dat noemt men: zich wasschen met inkt. Die verontschuldiging zal u nog plichtiger maken en uwe zonden vergrooten. Men zal u antwoorden als die rechter welke verscheidene booswichten ter dood had veroordeeld.

De jongste van hen verontschuldigde zich, zeggende:

« Het is mijne schuld niet; ik heb het gedaan tegen mijnen dank, en in gezelschap.... »

« Welnu, — antwoordde de rechter, — gij zult opgehangen worden tegen uwen dank en in gezelschap. »

Ach! hoevelen zijn er die op hun sterfbed uitroepen: het zijn de kwade gezelschappen die de oorzaak van mijn verderf zijn geweest. Eene andere bron van verderf, zijn de slechte boeken en dagbladen. Gij zijt niet van het getal dier openbare vergiftigers, die het slecht schrijven en uitkramen, maar van die vergiftigen, welke alles lezen en verslinden. Eilaas! hoeveel kwaad doen u die boeken, welke gij gaat leenen in slechte bibliotheken, al die verderfelijke romans en dagbladen, al die valsche nieuwstijdingen! Zij zullen alles in u vernietigen: godsdienst, zeden, ja zelfs de goede rede. Gij zegt: « Men mag alles weten, het goed en het kwaad. »

Laat ons rechtzinnig spreken, mijne vrienden. Wat gij moet weten en lezen, dat is het goed. Het

kwaad, eilaas! kent gij maar al te wel. Onderricht u in uwen godsdienst en daarom leest godsdienstige boeken.

Wat het kwaad aangaat, het is niet noodig, niet toegelaten van het te leeren of te doen.

Gij zegt nog: « Ik heb zooveel boeken en dagbladen gelezen, en ik vind daar geen kwaad in.... »

Zooveel te slechter; het kwaad is dan bij u zoo ingeworteld, dat gij het niet meer gewaar wordt. Wee u, indien gij zoo verre gekomen zijt!

De goddelooze Diderot oordeelde er anders over. Op zekeren dag zag hij in handen zijner dochter eenen boek, waarin godsdienst en zeden niet geëerbiedigd waren; met verontwaardiging rukte hij hem uit hare handen.... en nogtans.... het was zijn boek! hij zelf had hem geschreven....

Luistert naar de woorden van eenen twintigjarigen jongeling, die stierf op het schavot:

« Drij dingen, — schrijft hij, — hebben mijn verderf veroorzaakt: het weinig vertrouwen in mijne ouders, de slechte gezelschappen en de verderfelijke schriften. »

Bekentenissen.

Luistert naar de gezegden van onze neuswijzen, wanneer zij over den godsdienst spreken. Gisteren was zulk leerstelsel goed, heden is het valsch. Over eenige oogenblikken geloofden zij aan zulke waarheid; nu gelooven zij er niet meer aan. Binnen een uur zullen zij er op wederkomen om ze opnieuw aan te nemen.

Vandaag is het wit, morgen is het zwart. Gisteren was het valsch, heden is het waar. Zij veranderen van denkwijze zoo dikwijls als zij van kleederen veranderen.

Niets is standvastig bij hen. Zij lachen, zij beknibbelen, zij spotten dwazelijk met alles. Zij sparen niets; alles moet over den hekel getrokken worden. Zij beslissen over de belangrijkste zaken; zij geven aan iedereen raad: aan priesters, bisschoppen, ja zelfs, zij voelen zich sterk genoeg om er aan den Paus zelve te geven. Hunne domheid is onbegrijpelijk. Zij kennen niets van den godsdienst en zij willen er over spreken, alsof zij hem gansch hun leven hadden bestudeerd. Alle godsdiensten zijn goed volgens hen; slechts eenen godsdienst verklaren zij den oorlog: den godsdienst die hunne handelwijze veroordeelt, hen bedreigt met eeuwige straffen: den christen godsdienst!

Eens, indien God hun die gratie verleent, zullen zij misschien terugkeeren tot den godsdienst dien zij nu verachten en den oorlog verklaren. Van iedereen verlaten, op het plechtig en schrikkelijk uur der dood, zullen zij misschien naar eenen priester vragen om hen te troosten en te verzoenen met God!

Een onderofficier in den Crimée zag op zekeren dag eenen aalmoezenier voorbijgaan; hij begon te lachen, te spotten; in een woord, hij wilde toonen dat hij *veel verstand* had.

Dat bracht hem geen geluk bij. 'S anderendaags werd hij doodelijk door eenen kanonbal getroffen. Aanstonds deed hij eenen priester roepen. Het was juist

de aalmoezenier dien hij bespot had. De priester herkende hem en zegde: « Is het wel waar dat gij mij roept? Gisteren nogtans scheent gij gemakkelijk de priesters te kunnen missen. »

« Ach! Mijnheer, — antwoordde hij, — dat is al goed zoolang men in volle leven is, maar het is schrikkelijk in het uur der dood. »

Een heer, die een hoog ambt bekleedde en altijd een groot vrijdenker was geweest, werd door eene erge ziekte aangetast. Seffens zond hij eenen priester halen. Toen de priester bij hem kwam, drukte hij den zieke zijne verwondering uit.

« Ik begrijp uwe verwondering, Mijnheer, — zegde hem de zieke. — Het is om mijne biecht te spreken dat ik u verzocht heb te komen, en het is noodig dat ik door deze bekentenis beginne :

« Altijd ben ik een losbol, een goddelooze geweest, die verlangde dat de godsdienst valsch ware; maar nooit ben ik zoo uitzinnig geweest het te gelooven. Het geloof was altijd inwendig en de ongeloovigheid uitwendig. In twee woorden, Mijnheer: gedurende mijn leven was ik niets dan een groot leugenaar voor mij en voor anderen. Dat God mij vergeve. »

Hij bereidde zich tot de H. Sacramenten, ontving die met godsvrucht en leedwezen en, na eene lange ziekte, stierf hij eene christelijke dood.

Een arm jongeling, die nauwelijks twee en twintig jaar telde, werd ter dood veroordeeld. Het was een

groot verstand, een volmaakt filosoof. Ziehier wat hij aan eenen priester schreef :

« Waar is de liefdadigheid, Mijnheer; waar zijn al de zoogezegde deugden van uwen godsdienst? Ik ken ze! Ik veracht ze! — Achteruit, achteruit! geesels van het menschelijk geslacht! Verdwijnt van de aarde en de volkeren zullen gelukkig zijn! — Ik bid u, Mijnheer, valt mij niet meer lastig en tracht niet meer mij te bekeeren, het ware verloren moeite; want ik zeg u met Voltaire: *Verpletten wij den schaamteloze!* — Ik groet u en verzoek de minste moeite voor mij niet meer aan te wenden. »

Prudhomme.

En nochtans dit groot verstand, dit alles overtreffend vernuft eindigde met zich te bekeeren. Den dag voor zijne dood schreef hij aan eenen gezel die, gelijk hij, ter dood was veroordeeld, doch wiens straf in levenslang dwangarbeid was veranderd.

« Mijn vriend, zal ik het u zeggen? Ja, ik moet. Welnu: ik heb niet langer kunnen weêrstaan aan de vermaningen van dien goeden priester en ik heb gebiecht!! Ach, mijn vriend! indien gij wist welken troost mijn hart gevoelt sedert ik van het verpletterend gewicht mijner zonden verlost ben! Sedert langen tijd, en niettegenstaande al mijne uitvallen tegen den godsdienst, vereerde ik hem in het binnenste mijner ziel; want hij is de vertrooster der bedrukten. Ja, dien godsdienst welken ik gelasterd heb, aanbad ik altijd in het geheim... Ach! luister wel naar de woorden van eenen vriend die gaat sterven: Doorgrond wel de

voorschriften van onzen heiligen godsdienst en gij zult van de waarheid overtuigd zijn. Waarom waren wij gedurig in onrust? Was het niet de vrees voor het ander leven, die ons belette het minste genoeg te smaken? Welnu! ik ben in vrede met God en nu, de eeuwigheid verschrikt mij niet meer. O mijn vriend! overweeg dit alles! Is de ware vrede in de leerstelsels der ongeloovigheid gelegen? Neen, men vindt er niets dan bitterheid en onrust. — Vaarwel, mijn vriend, vaarwel! Onderwerp u aan den wil van God, word een ware en vurige christen, trap het menschelijk opzicht onder de voeten en in het gevang zult gij nog gelukkig zijn. Vaarwel, o goede broeder, vaarwel tot in de eeuwigheid!

Douai, 17 Juni 1852.

Prudhomme. »

'S anderendaags beklom hij de trappen van het schavot met een wonderbaren moed, en zijne dood was die van eenen berouwhebbenden christen.

De werker.

Vóór de komst van Jesus Christus, over twee duizend jaar, in welken toestand leefde de werkende klas? Zij was grootendeels samengesteld uit slaven die men kocht, die men verkocht op openbare markten en door de meesters werden ter dood gebracht, als zulks hun goed scheen.

De werkman was een veracht, verlaagd schepsel, dat men met voeten trapte. Zijn toestand was de laagste, de ellendigste dien men zich kan inbeelden.

Maar Jesus komt op aarde, hij wordt eenvoudige werker, hij verheft den arme uit het slijk, hij herstelt hem in zijne eer en zegt aan gansch het menschelijk geslacht, dat hij werker is gelijk de arme.

Al de eer die hem in zijnen stal bewezen wordt, geeft hij geheel en gansch aan de werkende klas. De eerste menschen die rond zijne kribbe staan, zijn Maria, zijne moeder, eene werkvrouw, de H. Joseph, een arme timmerman die zijn voedstervader gaat worden, en dan, eenvoudige herders, die niet verre van daar hunne kudden hoedden. Indien later de Wijzen uit het Oosten voor hem mogen nederknielen is het enkel onder voorwaarde, dat zij hunne rijke offeranden zullen aanbieden.

Gedurende zijn leven zal hij een werker zijn tot den ouderdom van dertig jaar; en overal zult gij hem de armen en de werklieden zien verkiezen; hij zal ze gelukkig noemen, hij zal onder hen de apostelen kiezen, aan wie hij de groote zending zal toevertrouwen de volkeren te onderwijzen en te bekeeren.

Wat ziet gij nadien van eeuw tot eeuw? Gij ziet koningen, grooten, geleerden komen nederknielen voor die arme kribbe, en zich gelukkig achten de voeten te kussen van die schippers, de apostelen, welke de wereld hebben doorkruist, het Evangelie in de hand! Rond dien ellendigen stal en die arme zendelingen is er meer beweging dan op de trappen der keizerlijke tronen en paleizen.

Uwe armoede van werkmán zal zoo verheven worden door uwen Jesus, dat gij de grooten der aarde, de geleerden, de koningen zelve hunne goederen zult zien verlaten, om arm te worden.

Ziet, lieve werklieden, uit welken afgrond Jesus u getrokken heeft, hoe zeer hij u verheven heeft in de oogen der samenleving.

Wanneer men zooveel liefde, zooveel weldaden overweegt, hoe kan men begrijpen dat gansch de werkende klas niet met hart en ziel aan Jesus verkleefd zij, ja zelfs niet bereid zij om haar bloed tot den laatsten druppel te storten voor dien grooten Weldoener!

En nochtans er zijn werklieden die Jesus niet beminnen; ja, die zijne vijanden toejuichen.

Dat hun iemand spreke van de plichten jegens Kerk, Paus, bisschoppen en priesters, zij zullen hem, zijn het geene steenen, ten minste scheldwoorden naar het hoofd werpen. Integendeel, spreekt een heetkop, een omwentelaar, een goddelooze, predikt hij den oorlog tegen Kerk en priesters, aanstonds juichen zij hem toe, en zij gelooven \pm wat hij uitkraamt.

Dat de slechte rijken, de misleide geleerden, de gelukkigen dezer eeuw met dien haat bezielde zijn, dat is te begrijpen; want Jesus is van hunnen stand niet geweest; hij is van de hunnen niet; overal in zijn Evangelie roept hij hun toe: *Wee aan u, rijken, wee aan u die licht, die verzadigd zijt, die alle genot hebt hier beneden!....*

Maar dat de werklieden Jesus haten die een werker was; dat de armen Jesus lasteren; dat vrijge-

maakte slaven dengene vervloeken die hunne ketenen heeft verbroken, dat zij zich gaan vervoegen met zijne vijanden en zich weder in de slavernij des duivels kluisteren, dat is ongehoord, dat is onbegrijpelijk.

Lieve werklieden, kent gij de inzichten uwer schijnheilige vijanden? Zij zeggen dat zij uwe vrienden zijn; zij zingen het op alle tonen, en gij luistert er naar! Arm volk! ziet gij niet dat men met u den spot drijft, dat men u bedriegt, dat men u naar uw verderf leidt!.... Wanneer zult gij eindelijk hunne strikken zien? Eilaas! gij zijt te goed, te eerlijk om zooveel doortraptheid en laagheid te vermoeden! Weet gij wat zij onder elkander zeggen, wanneer zij zien dat gij godsdienst en priesters den oorlog aandoet? Zij lachen, zij zegepralen; zij plakken in de handen en zeggen stil: « Geduld! wij zullen er geraken: de werkman begint den godsdienst te verlaten. Met dagelijks onze dagbladen te lezen, is hij zoovergekomen, dat hij zich schaamt over zijn geloof, over de priesters en er mede spot..... Moed! wij zijn er! De werkende klas is aan onze voeten; wij zullen ze welhaast kunnen vooruitsteken om tot onze inzichten te komen.

Werklieden, past op! mistrouwt u van de wolven, zelfs wanneer zij schapenvellen dragen: Als de vos de passie preekt, boeren wacht uw ganzen.

De schelpen voor u.

Twee katten zaten te zamen op den oever der zee en zagen in de verte eene oester komen aangedreven.

« Welke fijne beet! » riep de jongste kat uit,

terwijl zij van begeerlijkheid reeds hare lippen lekte.

« Zeker is het eene fijne beet! » hernam de andere; en reeds begon zij hare tanden te scherpen.

De houding der beide katten zegde genoeg, dat ieder de oester wilde inslikken.

De schelpvisch kwam eindelijk aan strand en nu begon tusschen de twee begeerige dieren een strijd om leven en dood.

In het hevigste van het gevecht komt een oude aap stillekens nader, trekt de twee vechters van elkander en zegt hun :

« Zoo hevig niet, vrienden. Bedaart een weinig en verklaart mij de reden van uwe gramschap. »

De eene kat riep uit :

« De oester welke daar ligt, is de mijne ! »

En de andere schreeuwde nog luider :

« Zij is aan mij ; ik zal ze eten ! »

« Staakt uwen twist, vrienden, — zegt de sluwe aap, — ik zal uw rechter zijn ; ik zal op deze zaak een oordeel vellen, en zonder twijfel zult gij tevreden zijn. »

Hij neemt de oester in de pooten, wringt ze open en zegt met ernstige stem :

« Ik, als rechter, slik de oester in en drink het zap uit ; en gij, de beide partijen, krijgt elk evenveel. »

Na deze woorden slikt hij de malsche oester binnen, geeft aan de verbaasde katten elk eene ijdele schelp, groet ze met eene diepe buiging en vertrekt.

Werklieden ! als uwe opstokers tot hun inzicht zullen gekomen zijn, het zap zullen zij deelen en gij zult de schelpen krijgen.

Welaan , geeft geen gehoor aan de zoete woorden , de verleidende beloften uwer valsche vrienden : zij willen uw verderf en hunne verheffing .

Die haast gelooft , is haast bedrogen .

Die haast gelooft , is haast bedrogen .

De raaf wilde den vos , die met de hongerziekte aangetast was , vertroosten en helpen : zij vloog naar het hennekot , groette verraderlijk de kiekens met hunnen kiekeman en riep overluid :

« Ik breng u eene blijde tijding : de vos , uw vijand , is monnik geworden ; hij heeft zijne schalkheid afgelegd en , met het geestelijk habijt , de zachtmoedigheid aangetrokken ; komt en ziet , lieve kiekens : broeder vos is bezig in het koor met de vesperen te zingen . »

De onnoozele hennen gaven aan de bedrieglijke raaf geloof ; zij wilden allen hun kot verlaten en hunnen man , den haan , medeleiden ; maar kiekeman was wijzer en zegde tot zijne huisvrouwen :

« Hoort , hoort , gij lichtvaardigen van geloof , wat wilt gij de bedrieglijke raaf voor uwen leidsman nemen ? Wilt gij weten wanneer de vos zal monnik worden ? Als Goede Vrijdag op Paschen komt . Indien gij gelooft dat er waarheid is in de raaf en goedheid in den vos , zoo moet gij ook gelooven dat er licht is in de duisternissen en deugd in de zonde . O arme slooren , ik zie wel dat gij nog de leering der wijzen niet gehoord hebt die zeggen , dat men snel moet zijn in 't hooren ,

maar traag in 't gelooven; weet, dat men moet naarstig toezien wat men gelooft en aan wie men gelooft. Als heer kiekeman deze wijze les en zalige vermaning had gegeven, hebben de hennen de bedrieglijke raaf den staart getoond.

Vrienden, doet ook alzoo: keert den rug aan de schalke vossen. Keert u met betrouwen naar Jesus. Weest niet bevreesd: niemand heeft meer recht hem te naderen dan gij; hij is aan u; hij is uw broeder, uw gezelschap; hij is arm geweest gelijk gij, ja, armer dan gij. Ziet hoe hij zich vernederd heeft om u van den eeuwigen afgrond te verlossen. Vergeet den stal van Bethlehem niet, zijne arme kribbe!! Vergeet het huis van Nazareth niet en zijn eenvoudig werkhuis. Dat het gedacht van Bethlehem en Nazareth uw hart ontvlamme van liefde. Zwoert hem getrouwheid, en in plaats van verraders, ontvaarders te zijn van uwen Jesus en u met zijne vijanden te verwoegen, weest op uwe hoede tegen de goddeloozen, strijdt voor uwen godsdienst en voor uwe priesters. Het is uwe zaak die gij verdedigt.

In 1144 bleef er als hertog van Brabant niemand over dan een kind, dat slechts eenige maanden telde: het was Godfried III.

De vijanden dachten het oogenblik gunstig om een volk te verdrukken, dat slechts een kind tot opperhoofd had, en zij verklaarden den oorlog. Wat deed men? Men plaatste het kind op den troon zijns vaders en het volk zwoor hem getrouwheid en liefde. En wien verkozen zij tot aanvoerder van hun leger? Het kleine kind. Men

bracht het in zijne wieg op het slagveld en men hing die wieg aan de takken van eenen boom.

Geen vaderlandsch vaandel, geene warme en welsprekende aanspraak kon de soldaten meer begeesteren dan het zicht der zwakke wieg.... Zij vochten als leeuwen: alles moest zwichten voor hunnen heldenmoed: hunne zegepraal was schitterend !

Dat zulke moed u beziele om de wieg te verdedigen waarin uw Jesus, uw arme Jesus rust, uw opperhoofd, uw God, uw Zaligmaker ! Het zicht van die kribbe, het gedacht aan al wat die goddelijke Werker heeft gedaan voor de arbeidende klasse, moet van u onverwinnelijke soldaten tegen uwe vijanden, de goddeloozen, maken. Dat uw kreet, uw spreekwoord zij: Weg met de vijanden van Jesus ! zij zijn de vijanden van den werkmans !

Werklieden ! wanneer men onzen godsdienst aanrandt, randt men onze eer aan ; wanneer men onzen godsdienst onteert, onteert men ons allen. Jesus is onze roem ! Zijn godsdienst is onze eertitel ! De priesters zijn onze vrienden, de vaders onzer weeskinderen....

Wee die ze durft aanranden ! Weg met de vijanden der deugd ! Leve Jesus ! Leve de christen godsdienst !!

Morgen voor niet !

Op zekeren dag beschouwden talrijke werklieden hunnen meester, die in zijn rijtuig stapte, en zij zegden met stille stem onder elkander :

« Wacht een weinig, meester, het zal onze beurt zijn : wij zullen in uw schoon rijtuig zitten, en gij zult

onze kloefen aanhebben. » — En de poortier, zich in het gesprek mengende, antwoordde :

Ja, welhaast zal hij aan de poort staan en ik zal in zijn prachtige salon zitten. » En de kamerknecht voegde er bij :

« Ja, hij zal mijnen voorschoot aantrekken en ik zijne kostbare kleederen. Niet lang meer zal het aanloopen of wij zullen regeeren ; het zal onze beurt zijn, gelukkig, rijk te zijn, niet meer te werken, ons te vermaken. » Zoo spraken die verblinden, opgehitst door de beloften van eenige omwentelaars.

Werklieden, past op ! Herinnert u de fabel van den aap en de kat.

Een aap en eene kat woonden bij denzelfden meester. Op zekeren dag lagen er schoone kastaniën in het vuur te braden ; niemand was te huis : onze beide gasten, de beste vrienden in den schijn, hadden dus niets te vreezen. Zij zaten aan den hoek van den haard oplettend naar de lekkere brokjes te kijken ; maar hoe er aan geraakt ? dacht de aap.

Het doortrapte dier zegde tot de kat :

« Vriendje, vandaag moet gij eens toonen wat gij kunt : trek mij eens deze kastaniën van onder het vuur. Hadde God mij hiertoe de noodige geschiktheid gegeven, ik zou de kastaniën een aardig spel leeren. »

De kat was gevleid : voorzichtig stak zij den poot onder de assche, trok er een voor een de kastaniën uit, maar een voor een ook werden zij door den aap opgesmuld. En de arme kat had niets, niets dan eenen verbranden poot !!

In beroerten en omwenteling is het volk altijd de

kat die zich verbrandt en de opstokers eten de kastaniën.

Terwijl de arme werkman in oproer en beroerte medewerkt, vullen de slimme vossen hunne zakken en maken zich meester van alles. Na den oproer komt de ongelukkige werkman gekwetst, uitgehongerd, ellendig, zonder werk, beroofd soms van zijne familie, eene plaats aan den disch vragen.

De opstokers zijn rijk, zij voeren koets en paarden, en de arme werkman, misleid, bedrogen, dwaalt zonder kleederen, zonder woonplaats en zonder brood langs de straten, indien hij niet in het gevang wordt opgesloten.

Die droom van rijkdom en geluk in deze wereld is voor menig werkman als een verterende honger en dorst. Op het oogenblik dat hij het geluk meent te bereiken, is het zeer verre van hem. Dat hij wel het opschrift der beroerten leze. Het gelijkt veel aan dit van eenen hoedenmaker, die boven zijne deur geschreven had : *Vandaag voor geld, morgen voor niet.*

Eenige buitenlieden, die langs daar voorbijtrokken, besloten 's anderendaags terug te komen om die schoone gelegenheid waar te nemen. Maar zij moesten betalen. Welhoe, u betalen? riepen zij uit. Het was goed gisteren, maar *vandaag is het voor niet.* Neen, neen, zeide de hoedenmaker; ziet en leest, er staat : *Morgen voor niet.* En zij lazen zooals den dag te voren : *Morgen voor niet.* Het was altijd voor morgen en nooit voor vandaag. Zij begrepen het eindelijk, en ik geloof niet dat ze 's anderendaags terugkwamen.

Ziedaar wel het opschrift der beroerten : men zal

u geluk geven : *Morgen ! altijd morgen ! nooit vandaag !*

Geloof mij: het beste wat gij doen kunt, is van met geduld en onderwerping hier op aarde de moeilijkheden te lijden, welke aan uwen staat gehecht zijn. Weest tevreden met uw lot en werpt geene afgunstige blikken op de ijdele eer en de rijkdommen dezer wereld. Is daar het geluk te vinden? Neen; niet meer voor de rijken dan voor de armen, niet meer voor de meesters dan voor de knechten. Aanvaardt de schikkingen eener wereld die voorbijgaat, indien gij wilt dat de wereld, die eeuwig moet duren, u eens onder het getal der gelukzaligen plaatse.

Twee voorzeggingen.

Christus heeft over achttien honderd jaar twee groote en ware voorzeggingen gedaan, welke wij nooit, en bijzonder op onze tijden, uit het oog mogen verliezen.

1° Hij heeft voorzegd dat de Kerk zou vervolgd worden.

2° Hij heeft voorzegd dat de machten der hel haar nooit zouden overweldigen.

Deze voorzeggingen zien wij nu meer dan 1800 jaar door de ondervinding bevestigd : de Kerk van Christus is altijd onderdrukt, maar nooit overwonnen geweest.

DE H. KERK IS AANGERAND GEWEEST DOOR GEWELD.

Nauwelijks was zij door Jesus gesticht, of zij werd vervolgd. — Haar zienlijk Hoofd, de H. Petrus, eerste paus, werd in de boeien geworpen.

De Apostelen bezegelden de waarheid der H. Kerk met hun bloed.

De stad Rome, waar de Paus nog zijnen stoel heeft, de stad Rome alleen heeft meer dan 300,000 martelaren opgeleverd.

Zeven-en-twintig Pauzen hebben hun bloed voor het waar geloof vergoten.

In een woord, het getal der martelaren beloopt tot 14 millioen! Maar wat heeft dit alles te weeg gebracht? Is de ware Kerk in het bloed versmacht geworden?

O neen, het bloed der martelaren is het zaad van nieuwe Christenen geweest, zegt Tertullianus.

DE H. KERK IS AANGERAND GEWEEST DOOR SCHANDIGE
AFVALLEN, SCHEURINGEN EN KETTERIJEN.

De H. Augustinus telde reeds in zijnen tijd acht-en-tachtig ketterijen.

Bellarminus in het jaar 1517 telde er twee honderd. En hoeveel ketterijen zijn er sedert dien tijd niet opgestaan? Is het getal der Katholieken daardoor verminderd? Neen: hetgeen men verloren heeft in het eene land, heeft men dubbel in andere landen gewonnen.

De H. Franciscus Xaverius alleen doopte met zijne eigene hand twaalf honderd duizend heidenen! De H. Franciscus de Sales bekeerde 70,000 kettters.

DE KERK IS AANGERAND GEWEEST DOOR DE
GODDELOOSHEID.

Hoeveel goddeloosheden en lasteringen zijn er niet geschreven tegen Paus, Bisschoppen, priesters?...

Hoeveel goddeloosheden worden er nog hedendaags uitgevonden!

De goddeloozen nogtans mogen vrij hunne tong, hunne pen, ja, hunne zwaarden scherpen, de Kerk zal blijven staan als eene sterke en onberoerlijke rots, waar tegen zij zich zullen verbrijzelen.

De goddeloozen der XVIIIe eeuw voorzeiden den val der H. Kerk..... En wat is er gebeurd? Zij zijn gevallen en de Kerk is blijven staan..... Zoo is het altijd geweest..... Zoo zal het altijd zijn.....

Het schipken van Petrus kan geslingerd worden; maar verzinken? Nooit!!

Vervolgingen.

De vervolgingen der H. Kerk moeten ons geloof versterken.

Waarom?

Omdat wij hierdoor de voorzegging van Christus volbracht zien. — Indien de Kerk altijd in vrede ware, dan zouden wij kunnen zeggen: « Hoe is dit mogelijk: Christus heeft voorzeid dat de Kerk zou vervolgd worden.... En zij is altijd in vrede! »

Waarom nog?

Omdat de vervolgingen ons klaar toonen dat de stichting der Kerk het werk van God is... Inderdaad, indien de Kerk het werk van eenen mensch ware, hoe zou zij kunnen staande blijven, in het midden van zooveel aanrandingen?

De vervolgingen moeten ons betrouwen vermeerderen.

Wij moeten niet alleen vast gelooven dat de Kerk over al de vijanden der hel zal zegepralen, maar wij moeten ook het vast betrouwen hebben, dat al de vervolgingen haar tot luister zullen dienen.

Waarom zijt gij bang, kleingeloovigen?

De druiven om in goeden wijn te veranderen, moeten geperst worden. De boomen om goede vruchten voort te brengen, moeten gesnoeid worden. Het goud om zuiver en blinkend te worden, moet in het vuur geworpen worden.....

Zoo is het ook met de H. Kerk..... Haar roem, haar luister is in het lijden en strijden. — En waarom zouden wij mistrouwen? Zien wij niet dat de H. Kerk door de vervolgingen, gelijk het goud door het vuur, meer en meer luisterrijk wordt? Hebben de bekeeringen tot het waar geloof ooit menigvuldiger geweest? Ziet wat er in Engeland omgaat! Men telt daar talrijke bekeeringen niet alleen onder de gemeene klas, maar onder de Ministers, onder de geleerden der Hoogeschoolen! ja, zij dringen tot in het koninklijk Hof! — In het jaar 1802 waren er in Engeland niet meer dan 60,000 katholieken, nu beloopt hun getal tot meer dan drie millioen!

De vervolgingen moeten onze liefde verlevendigen.

Wanneer is het dat een waar kind de liefde tot zijne moeder verdubbelt? Is het niet als het zijne moeder ziet lijden? Welaan nu, terwijl de goddeloozen hunne pogingen verdubbelen, verdubbelen wij ook onze liefde; kleven wij ons vast met hart en ziel aan den Paus, het zienlijk opperhoofd der H. Kerk; aan de Bisschoppen, aan de Herders, die God gesteld heeft

om ons te besturen. Verfoeien wij al wat de Kerk verfoeit; vluchten wij al wat de Kerk verbiedt; volbrengen wij met meer nauwkeurigheid dan ooit de geboden der H. Kerk.

Het Serpent en de Vijl.

Een serpent kroop op zekeren dag in den winkel van eenen horlogiemaker. Het wendde zich links en rechts om zijne verslindende drift te voldoen; doch het ontwaarde niets anders dan eene vijl, op welke het zich met woede wierp, denkende die af te knagen.

De vijl zegde met de grootste kalmte :

« Arm onwetend kruipdier! wat wilt gij doen? Gij hoopt iets te verslinden dat harder is dan gij: eerder zult gij uwe tanden breken, dan de minste vezel van mij los te rukken. De tijd zelf kan mij niet beschadigen, hoe zou ik u vreezen? »

Dat is voor u, goddeloozen! Gij raast en tiert dat de Kerk zal vergaan, en gij bijt, en steekt, en knaagt aan een onverdelgbaar gebouw.... Staakt uwe vergeefsche pogingen: meent gij dat uwe tanden eenige sporen zullen nalaten in het Werk van eenen God? Het is koper, het is staal, het is diamant !!

Het ongediert' der papen.

In herbergen, werkplaatsen, ja op markten en straten hoort men soms den spot houden met de priesters, dat is hedendaags gemeen onder de tweevoetige dieren, die zich geuzen en geuzinnen noemen.

Kent gij dat ongedierte ?

Opent het FRANSCH-NEDERDUITSCH WOORDENBOEK , en gij zult daar lezen : *Gueux*. Geus. Fielt, deugniet , schelm , spitsboef , schobbejak. — *Gueuse*. Geuzin. Smots, ros, straatloopster, lichtekooi, h...

Ziedaar het ongediert' der papen, priesters en ware katholieken.

In dit schoon gezelschap komen de *domkoppen* die lasteren hetgeen zij niet kennen; de *beslagmakers* die meer verstand willen hebben dan de gemeene man, omdat zij een' hoop zottigheden kunnen uitkramen welke zij in slechte boeken en gazetten gelezen hebben; de *vuilbaarden* die van hoofd tot de voeten in het modder van onzuiverheid liggen.

Ziedaar het ongediert' der papen, priesters en treffelijke katholieken.

Op zekeren dag stapte in een openbaar rijtuig een kommies, die met staalkens rondliep, om hier en daar wat te verkoopen. Hij bevond zich in het gezelschap van twee priesters die hunnen brevier lazen. Nauwelijks had de melkbaard plaats genomen, of hij knoopte met de andere reizigers een gesprek aan, waarin hij de domste en schandelijkste uitvallen tegen den godsdienst mengde.

Eindelijk keerde hij zich tot den oudsten der priesters :

« Mijnheer de pastoor, — zegde hij, op een belachelijken toon, — weet gij welk verschil er is tusschen eenen ezel en eenen bisschop? »

Daar de priester niet antwoordde, ging de losbol voort :

« Welnu , ik zal het u zeggen :

« De ezel draagt het kruis op den rug , en de bisschop op de borst. »

« En ik , — antwoordde alsdan de priester , ik heb u ook iets te vragen. Gij hebt zooveel verstand , dat gij mij gemakkelijk zult kunnen antwoorden. Welk verschil is er tusschen een reizende kommies en eenen ezel?

« Parbleu ! dat weet ik niet , » — antwoordde de beslagmaker.

« Ik ook niet , » zegde de priester.

Al de reizigers begonnen te schetterlachen.

Op den ijzeren weg tusschen Gent en Brussel , bevond zich een waarde en geleerde priester , in het gezelschap van een vlasbaard , die nu en dan den priester eene spotternij toewierp. De priester zweeg stil. Daarna begint de jonge beslagmaker te stoffen op zijne scheikunde , wiskunde en andere kennissen.

De priester glimlacht en zegt :

« Heerken , ik hoor dat gij hooggeleerd zijt : zie hier potlood en papier. Zoudt gij zoo goed willen zijn van in getal te schrijven elfduizend , elfhonderd en elf?

Het heerken zocht en bleef zoeken , tot dat men afstapte.... Hij zoekt misschien nog , wie weet het ?

Men kan onder de goddeloozen eenige verstandige mannen vinden , grondig geleerd in wiskunde , sterrekunde en andere wetenschappen ; maar in zaken van godsdienst zijn het doorgaans botterikken ! zooveel te onwetender , omdat zij meenen alles te begrijpen.

Dat getal is ontelbaar in ons arm België , en het vermeerdert , naarmate de slechte en goddelooze dagbladen gelezen worden.

Het is droevig om te bekennen , maar het is zoo. Hedendaags doet men aan het volk gelooven al wat men wil. Onbeschaamde gazettiers en andere broodschrijvers bekladden dagelijks het papier met de grofste leugenen , die eilaas ! voor waarheid aanzien worden !

De priesters hebben niet alleen domkoppen en beslagmakers voor vijanden , zij hebben ook de groote eer van bespot en veracht te worden door onkuischaards, verleiders en stroopers die met andermans goed zwieren.

O ! wat treffelijke vijanden hebben de priesters.

O ! o ! schaften de priesters het zesde en zevende gebod af, predikten zij dat er noch oordeel, noch hel is... zij zouden de eerste mannen der wereld zijn, men zou ze tot den hoogsten hemel verheffen.

Ontmoet gij somtijds geene vlasbaarden die op het enkele zicht van eenen priester woedend worden ?

Het is de onkuischheid die knarsetandt op het zicht van zijn ergsten vijand.

Gaat in eene kroeg waar drie of vier losbandige mannen zijn gezeten. Zij zien eenen priester voorbij gaan. Dat is genoeg om hunne woede te ontsteken : de lasteringen tegen priesters, vervloekingen, vuile woorden vallen neder als hagelsteen.

Waarom ? Omdat zij eenen priester gezien hebben.

Voor hen is de priester als het zesde gebod van God dat voorbijgaat en hun toeroept :

Doet geen overspel noch onkuischheid ooit !

En daar dit gebod juist den vinger op hunne wonde legt, worden zij woedend.

De lasteringen tegen priesters en godsdienst, spruiten negenmaal op tien, uit die schandige en vuile bron voort.

Kwek! kwek!

Op zekeren dag ging een priester voorbij eenen werkwinkel. Het was in den zomer; deuren en vensters waren geopend, en de werklieden arbeidden in de opene lucht.

De goede priester groette iedereen minzaam, en de werklieden die hem kenden, beantwoordden zijnen groet met beleefdheid.

Een nogtans, zonder twijfel de *verlichtste* der bende, meende zijn verstand te toonen met eenige keeren « kwek! kwek! » achter den priester te roepen.

De priester blijft stilstaan, keert zich tot den losbol en zegt op aardigen toon :

« Hei! mijn vriend, wat zingt gij schoon! Zeg mij eens is het al lang dat gij in de muilt zit? »

« Bravo, bravo! Mijnheer de pastoor », riepen de anderen.

KWEK! KWEK! kondigt de domheid aan.

't Is waarlijk eene wondere keuze die de vijanden der priesters hebben gedaan om hunnen haat tegen den godsdienst en zijne bedienaars uit drukken.

Indien het kwek! kwek! beteekent dat de priesters in het zwart zijn gekleed, zoo zegt het ook dat zij, « kwekkers » mogen vergeleken worden aan het vuilste, het zotste, het domste dier der schepping. De raaf voedt zich met het vleesch der doode lichamen, en zij, kwekkers voeden zich, als stinkende vogels, met schandige en vuile dingen.

Van 't ongediert' der papen

VERLOS ONS VADERLAND !

Goede en vurige katholieken , gij zijt misschien verwonderd dat het boos en goddeloos gespuis u aanrandt. Maar is dat te verwonderen ? Zien wij niet dat de rupsen en ander ongedierte op de beste en schoonste vruchten vallen ?

Gij zegt al klagende :

Van 't ongediert der papen ,
Van geus, en guit en zwijn ,
Verlos ons vaderland ,
Verlos ons van 't venijn.

Vruchteloze klachten ! Gelijk er altijd muizen, ratten en ander ongedierte het menschedom zullen plagen , zoo ook zullen er altijd boozen en goddeloozen gevonden worden om de vurige christenen te beproeven , te kwellen en te verdrukken.

Maar waarom verlost ons God niet van dat ongedierte ? — Het komt ons niet toe Gods oordeelen te onderzoeken , die ondoorgrondelijk zijn ; het moet ons genoeg zijn te weten dat hij niets doet zonder groote redenen , zonder een eeuwig besluit zijner wijsheid en voorzienigheid.

Denkt niet , dat de boozen te vergeefs in de wereld zijn en dat God uit hen geen goed trekt : « Elke booswicht leeft , zegt de Heilige Augustinus , of tot zijne eigen bekeering of tot beproeving der goeden. God gave , voegt hij er bij , dat zij die ons nu beproeven , bekeerd en met ons beproefd wierden ! »

Nogtans wachten wij ons hen te haten ; want men

weet niet of hij die nu boos is, tot het einde toe zal boos blijven.

Van de duivels en verdoemden alleen mag gewaanhoopt worden.

Maar hoe lang — zegt gij, — zal dit ongedierte nog knagen en plagen? Hoe lang zullen de goeden met de boozen nog vermengd zijn? « Tot den oogst, » zegt Christus, dat is tot het einde der wereld.

En dan? O dan zal de opperste Rechter het onkruid scheiden van de tarwe. Het onkruid zal verzameld worden, *om te branden*, zegt die machtige Heer.

En waar? In de hel « waar geweest zal zijn en geknars der tanden. » (1).

Door wat vuur? In het eeuwig vuur. (2).

Daar is het einde der zondaars.

En de rechtvaardigen? — Zij zullen blinken als de zon in het rijk huns Vaders. (3). Hoe lang zal dat rijk duren? Het zal geen einde hebben. En wat geneugten zullen zij daar genieten? Geneugten zoo overvloedig, dat zij gansch zullen verzadigd worden.

Dat is het gelukkig einde der uitverkorenen.

Alsdan zal volbracht worden hetgeen de H. Schriftuur van de goeden en de kwaden heeft voorzeid. (4).

« De rechtvaardigen zullen onder de kinderen Gods gerekend worden, en hun lot zal onder de Heiligen zijn: zij zullen zich met groote vrijmoedigheid oprechten tegenover hunne verdrukkers. De zondaars integen-

(1) Math. 15-42.

(2) Math. 25-41.

(3) Math. 13-43.

(4) Sap. c. 5.

deel zullen met eene schrikkelijke vrees bevangen worden, zij zullen weenen en barsten van spijt; zij zullen leedwezen hebben over hunne dwaasheid, maar een leedwezen dat niet baten kan; zij zullen beklagen dat zij van den weg der waarheid afgedwaald zijn; maar, helaas, te laat! »

Ach! om de liefde Gods!

Op zekeren avond bevond zich een heer op een publieken weg die naar Brussel leidt; hij ontmoette een jongen werkman met wien hij in gesprek geraakte. Men sprak van schoon weder, van planten en vruchten, gelijk gewoonlijk gebeurt. Een priester komt hen te gemoet. De werkman groet hem met beleefdheid; de heer integendeel werpt hem een verachtelijken blik toe.

« Waarom groet gij dien priester? » zegt hij.

« Hij is de pastoor van mijn dorp, — antwoordt de jonkman; — hij heeft mij gedoopt, hij heeft mij onderwezen; elkeen eerbiedigt hem in de parochie om zijne goedheid en liefdadigheid. »

« De priesters, vriend, zijn bedriegers en huichelaars, — zegde de heer; — al hetgeen zij vertellen is valsch. Er is noch God noch gebod, als wij dood zijn, is alles dood. »

De jonge werkman trekt stillekens zijn mes uit den zak, grijpt den vrijgeest bij de keel en roept uit:

« Indien er geen God is, zoo zie ik niet waarom gij rijker moet zijn dan ik; welaan uw geld of uw leven! »

De heer is verschrikt en wil zich verdedigen;

maar de sterke hand van den werkman nijpt hem zoo hevig dat alle beweging onmogelijk is.

« Uw geld of uw leven! bulderde nog eens de werkman.

De heer smeekt om genade, zegt dat hij het alzo niet gemeend had, trekt zijne heurs uit en overhandigt ze aan den werkman.

« Daarmede is het niet genoeg, — zegt de werkman; — gij zoudt mij kunnen verraden, en mits er noch God noch gebod is, wil ik u het leven benemen. »

Hij richt zijn mes naar het hart van den verstomden en bevenden heer.

« Ach! om de liefde Gods! — zegt hij, — dood mij toch niet! »

« Om de liefde Gods! — zegt de werkman; — maar gij zegt mij dat er geen God is. »

« Ja wel, ja wel, er is een God; ik heb u willen bedriegen! »

« Is er een God, — zegde de werkman, dat is wat anders, dan wil ik u niet vermoorden, ja, ik wil zelfs uw geld niet. » En hij gaf de beurs terug.

Rijke geuzen en geuzinnen, past op! Gij zoudt wel de eerste slachtoffers uwer uitzinnige en valsche leeringen kunnen zijn.

Goede koopwaar.

Een bediende van den ijzeren weg, die vroeger soldaat was geweest, dacht aan het huwelijk. Als een goed christen wendde hij zich tot God, en God verlichtte hem.

Er was in zijne stad een weezengesticht van jonge meisjes. « Daar zijn meer vrouwen dan ik noodig heb, zegde hij, vermits ik er maar ééne wil hebben. Zij worden daar onderwezen, verzorgd en in de deugd opgevoegd. Welaan! laat ons een bezoek wagen. »

De overste aanvaardde zeer wel zijn voorstel; zij ontving over hem de beste inlichtingen, en het werd vastgesteld, dat hij zou wederkomen om eene vrouw naar zijnen zin te kiezen. Hij biedt zich aan op den gestelden dag, en de overste, onder voorwendsel eener boodschap, deed de jonge dochter harer keuze in de spreekkamer komen. Zij treedt binnen, zet zich neder, spreekt en antwoordt op al wat men haar vraagt, zonder iets te vermoeden. Het is natuurlijk, dat onze jongeling zijne oogen noch ooren in zijnen zak had gestoken. Nadat de overste eindelijk het meisje had weggezonden, zegde zij tot den jongeling:

« Hebt gij gezien en gehoord? Welk is uw gevoelen? Let op, eene andere gaat komen; er is hier keus.... »

« Het is nutteloos, — antwoordt aanstonds de jongeling; — mijn besluit is genomen. Het is deze welke ik moet hebben, en niet eene andere. » En hij hield woord. Zes weken nadien werd het huwelijk gevierd.

Een jaar later werd hunne vereeniging met de geboorte van een kind gezegend.

Om zijn kind aangename wandelingen te verschaffen vond hij voor hem een klein rijtuig uit in ijzerdraad. Al de rijken der stad waren verrukt over het schoone rijtuig: allen wilden er een hebben. En zooveel werden er hem gevraagd, dat hij zijne plaats aan den ijzeren

weg afdankte. Hij maakte rijtuigen ; een brevet van uitvinding werd hem gegeven ; zijn handel breidde zich meer en meer uit ; hij vond eene krachtige hulp in zijne behendige vrouw, en beiden, dank aan het onderhouden hunner godsdienstige plichten, bezitten het waar en oprecht geluk ; zij zijn rijk en hebben drij kinderen.

Zoo is het, mijne vrienden, dat God zorgt voor degenen die hem dienen. Doet gelijk deze goede jongeling. Bidt God, opdat hij u verlichte en hij zal u de vrouw doen kennen die hij u bestemt en u gelukkig moet maken.

Wanneer gij in het een of ander magazijn gaat, koopt nooit de voorwerpen die ten toon gespreid liggen. Zij zijn te veel aan lucht en licht blootgesteld geweest, men heeft ze te veel gezien en in handen genomen om hunne frischheid niet verloren te hebben. Gij zult u bedrogen vinden : het zijn niets dan verformelde koopwaren.

Eischt dat men u waren geve die nog verborgen en in pakken gesloten zijn ; zulke koopwaar alleen heeft zijne frischheid bewaard.

Zoo is het ook met de jonge dochters.

Indien gij een huwelijk wilt doen, dat van God gezegend is, indien gij een gelukkig huishouden wenscht, laat de modepoppen en lichte danten van kant. Na zooveel gezien, na zooveel ten toon gespreid te zijn geweest, moeten zij voor u niets meer zijn dan eene verformelde koopwaar, indien gij zelf eerlijk zijt. Zij zijn op alle markten geweest, het is te zeggen, kermissen, dansvergaderingen, comediën en God weet waar nog ; dat noemt men beschadigde voorwerpen. Wilt gij eene

vrouw met hoedanigheden ? Zoekt ze niet op markten en in danszalen of schouwburgen. Bidt God opdat hij u die doe kennen, en dan, ziet eens wel rond.

Indien gij eene deugdzame dochter aantreft, verkiest ze boven alle andere: zij is zuiver en onberispelijk. Met haar zult gij het geluk vinden. Maar weest de eerste om haar te eerbiedigen. Bezoekt haar, spreekt haar, maar onder de oogen en met volle toestemming harer ouders. Dat uwe verkeerung niet te lang dure; dat zou slecht eindigen. Gij moet zoohaast mogelijk den dag des huwelijks vaststellen.

Bereidt u beiden tot dit groot sacrament door de biecht en de heilige communie. Bidt God dat hij u zegene op den plechtigsten, den grootsten dag van uw leven....

Een preutelpastei.

Wat doet vader en moeder als er gehandeld wordt van het huwelijk hunner kinderen? Zij zien naar den gouden duivel, het is te zeggen, zij overloopen al de jonkmans der stad en letten op de uitwendige pracht: zij beelden zich in, dat zij met het geld alles zullen bekomen. Dit huwelijk wordt aangegaan zonder onderzoek naar de genegenheid. De ouders van beide kanten maken het mengelmoes en hangen den pot over. En als mejuffer getrouwd is en de wilde ranken begint te proeven, dan is het zuur zien, zuchten, klagen en kermen.

De ouders kunnen naderhand de bitterheid niet verzoeten; de stuurheid van den man en zijne onstui-

mige perten nemen dagelijks toe: hij stelt het huis in rep en roer, smijt alles overhoop en wordt een oprechte slampamper, die het goed van weêrziiden te schande maakt.

« Hoe gaat het? » vroeg men aan eene juffer die kortelings getrouwd was.

« Och! antwoordde zij, men moet zooveel moeite doen, eer men van tien zinnen er vijf kan maken!

Dat niemand eene kat in den zak koope, maar wel te voren scherp in den wind zie, om den aard, de genegenheid en de inborst te ontdekken.

Bemint uwe huisvrouwen en behandelt ze niet bitterlijk (1), noch met het gezicht, noch met woorden, veel min met vuisten, zeker neen, want menschen-vleesch is zoo noode geslagen.

Zoo dat hij mag gehouden worden voor een barbaarschen mensch, die zegde :

Ik wijt het God dank en mijne vuisten, dat ik eene goede vrouw heb. »

Zou zulk ontaard man zelf niet den spanriem om de ooren verdiend hebben!

Nu, al is het dat de mans dikwijls het meest plichtig zijn, zoo moet men evenwel niet twifelen of hier en daar worden er ook soms vrouwen gevonden, die de schuld van oneenigheid en krakeel opgeleid mag worden.

« Als ik 's noens of 's avonds naar huis kom, zegde iemand, dan vind ik altijd een *preutelpasteiken* met een *zuur sausken*. »

(1) Coloss. 3.

Een andere had op zekeren dag eenen vriend genood; hij bad zijne vrouw dat zij in zijne tegenwoordigheid hem niet beschaamd zou maken. Zij beloofde het hem.

Evenwel, toen zij op het einde van de tafel opstond om den kaas uit de schapraai te halen, welke achter den rug van den genooden gast stond, toonde zij hare vuist aan haren man en zegde: « Wilt gij van dezen kaas hebben?

Dergelijke vrouwen zouden wel bij Rebecca mogen ter schole gaan om eene les te halen: wanneer deze nieuwgetrouwde zich bevond in de tegenwoordigheid van haren bruidegom, heeft zij dadelijk haar hoofd met eenen sluier gedekt, willende onder andere dingen leeren, dat eene vrouw haar hoofd niet behoort te toonen.

Vrouw, zijt gij schoon of rijk,
Breng geen hoofd ten huwelijk.

De vos en het mierken.

Volgt raad
Voor de daad.

Wanneer de vos bezig was met zijn gereedschap te vervoeren, om een huis op het land te bouwen, is hem eene mier te gemoet gekomen, die hem beleefd groette en hem vraagde, waartoe dit gereedschap diende.

De vos antwoordde:

« Ik heb tot nu toe in de duistere hollen der aarde gewoond, maar nu ben ik van zin het duister te verlaten en een huis te bouwen, om de aangename lucht te scheppen. »

Dan zegde de mier :

« Maar, vosken, is het u ooit verdrietig geweest onder de aarde in eenigheid te leven? »

« Och neen, — antwoordde de vos, — maar ik werd aangelokt door de helderheid van het licht. »

« 't Is wel waar, — zegde de mier, — dat het licht zoet is en vermakelijk aan de oogen, maar evenwel het leven is nog zoeter, en de ruste zonder vrees is nog vermakelijker; daarom, broeder, al ben ik een klein mierken en bijgevolg zoo geleerd niet als gij, nogtans zou ik u raden onder de aarde te blijven en te overdenken, dat gij met de kiekenverkoopers en vellemans niet wel staat: de eersten haten u omdat gij een kieken-dief zijt, en de anderen zoeken u, omdat gij een schoon vel hebt, dat zij u gaarne zouden afstroopen. Ik raad u, houd u gerust in uwe oude woning, of vraag ten minste raad aan ouderlingen, eer gij in uwe nieuwe timmering voortgaat. »

Hierop antwoordde de vos met groote onvoorzichtigheid :

« Ik heb een anders raad niet van doen: ik geef raad aan mij zelve. »

De voorzichtige mier hernam :

« O vosken, ik zie wel dat gij het boek der Wijsheid niet gelezen hebt; daarin staat geschreven :

Zijt niet wijs bij u zelve, en steunt op uwe voorzichtigheid niet. Zeg mij eens: zien vier oogen niet

beter dan twee? Wilt gij juist oordeelen, gij zult moeten bekennen, dat men blind is in zijne eigene zaken. »

« Wel, gij geleerde doctoresse, — vroeg de vos, — wiens raad moet ik volgen? »

« Den raad, — zeide de mier, — van wijze, voorzichtige, getrouwe en godvreezende menschen, die u als fakkels moeten verlichten om in uwe blindheid te zien wat u te doen of te laten staat. »

« Ik zal er mijne kat van spreken, » zegde de vos met eenen spotlach.

De mier zag wel dat de vos naar geen goeden raad wilde luisteren; zij wenschte hem dus den goeden dag en kroop stillekens naar haar nestje.

Eenige dagen nadien zag het mierken den vos in een strop liggen; hij jammerde en tierde:

« Ach! mierken! mierken! wat ben ik ongelukkig! Hadde ik toch nwen raad gevolgd! »

« Als hadde komt is hebben te laat, » zegde mierken.

—
Raad na daad
Komt te laat.

—
In veel raad
Is veel baat.

Wie is de ergste duivel?

De heilige kluizenaar Antonius heeft zware en gruwelijke bekoringen in de woestijn geleden. De gansche hel is tegen hem opgestaan; maar al de helsche

geesten hebben Antonius niet kunnen overwinnen. Hij bleef met gemoed en geest standvastig, en lachte met het helsch gespuis.

Hetgeen de helsche geesten niet kunnen, kan de vrijwillige gelegenheid : zij is erger dan al de duivels ; zij maakt de verstandigsten dwaas, de sterksten zwak, de zuiversten onkuisch ; in een woord, al wat de duivel niet verrichten kan, dat doet de vrijwillige gelegenheid.

Josina vraagt hare moeder of ze vandaag eens naar de comedie mag gaan ; men zal een schoon en goed stuk spelen. Neen, mijne dochter, zegt de moeder, gij zult niet gaan ; want schoon er geene verliefde grillen inkomen, de lichte opschik, de vleiende woorden en bewegingen der comedianten zijn alleen genoeg om Josina weelderige en onzedige gedachten in te boezemen.

Gij hebt gelijk verstandige moeder.

Eene andere dochter zal des namiddags naar de kerk gaan, om het sermoen te hooren, maar in plaats van dat, gaat ze naar eene danspartij. Hiertoe noodigt de duivel haar niet, maar de vrijwillige gelegenheid. Zij heeft sedert lang niet gedanst, en nu neemt ze de gelegenheid waar ; want zij houdt meer van den dans dan van den rozenkrans ; zij springt eens lustig in 't rond, en wat er dan meer uit voortkomt, leert genoegzaam de ondervinding.

Laura begeeft zich buiten wete harer ouders naar gevaarlijke gezelschappen ; daar krijgt ze kennis aan dezen en genen, en ziet allerhande vreemde moden ; daar komen de vrouwzotten rondom haar, gelijk de vliegen naar den sirooppot ; de eene vleit en de andere verleidt....

Het gaat er mede gelijk de fabel van het kristalen beekje zegt.

Het liep zoo zuiver en klaar en met een zoet geruisch door landen en velden om zich in de Schelde te ontlasten.

Een groote aardklomp, die aan den oever lag, vroeg het beekje :

« Waar vloeit gij heen ? »

« Ik ga naar de Schelde, » riep het.

« Ei! — zei de aardkluit, — ik bid u, neem mij mede; ik heb hier zoolang gelegen, en nog nooit de Schelde gezien. »

« Neen! neen! mijn lieve aardkluit, — hernam het beekje, — schoon gij, aarde, niet slecht zijt, zult gij mij evenwel niet vergezellen; want hoe zuiver en klaar ik ook ben, zou ik nogtans veel morsiger in de Schelde vloeien. »

Ja, zoo is het gelegen: alhoewel dochter en jonkman beiden goed zijn, als zij op hen zelve blijven, toch worden zij gewoonlijk modder en slijk als zij samen komen.

Die met pek omgaat, wordt er meê besmet, en die zich in de gelegenheid begeeft, valt in 't net.

Ho! kameraad, roept er een, gisteren heeft mij de duivel nog eens in die vervloekte kroeg geleid, waar ik al mijn geld verzopen heb; ik was van gedacht eene warme kazak voor den winter te koope, maar nu bezit ik geenen duit meer.

Ja, kameraad, zegde de andere, de duivel heeft mij gisteren weder aan 't vervloekte spel gebracht; ik had een stuivertje vergaderd om mijne schulden te betalen;

maar nu ben ik alles kwijt en moet als te voren op den pof leven.

Och ! mijn vriend , zei de derde , gisteren heeft mij de duivel weder in ruzie gebracht ; ik ben zwaar gekwetst , en zal ten minste zes weken in huis moeten blijven.

O ! gij zatte nachtloopers ! legt de schuld niet op den duivel ; de vrijwillige gelegenheid is er oorzaak van . Deze brengt u in armoede , in schulden , in schade en schande , en eindelijk in 't verderf .

Was er geene gelegenheid , daar waren geene dieven .

Was er geene gelegenheid , daar waren geene onkuischaards .

Was er geene gelegenheid , daar waren geene oproermakers .

Om kort te maken , de vrijwillige gelegenheid is oorzaak van alles .

Niemand , zegt Cyprianus , is zeker , zoolang hij in gevaar van de vrijwillige gelegenheid is . De heiligste mannen zelve zijn soms door eene enkele gelegenheid in zonde gevallen .

— Maar , mijn God ! wie kan zich altijd aan zijne goede vrienden onttrekken ? Altijd in huis zitten is niet mogelijk ; wij , menschen , zijn geene steenen , maar hebben vleesch en bloed .

— Luister , lieve vriend ; een eerbaar gezelschap is niet verboden . Maar als gij biecht , en uwen biechtvader belooft de vrijwillige gelegenheid te vermijden , waar gij gemeenlijk in groote zonde valt , en van zin zijt de eerste gelegenheid de beste bij de haren te grijpen , zoo is uwe biecht van geener waarde .

O! hoeveel biechten geschieden er, waarna men wederom hetzelfde veld bewandelt.

Eenieder ondervrage zijn eigen geweten, zoo zal hij haast kunnen afmeten, waar hem de schoen wringt.

De kat en het muisje.

Eene valsche kat zat voor een muizenhol te loeren, en zegde tot een muisje, dat haar in de verte met benauwdheid bekeek :

« Bevallig muisje! kom bij mij; verlaat uwe eenzame kluis, waar gij zoo treurige dagen slijt. Gij moet uwe moeder niet vreezen: zij is op zoek naar voorraad voor den avond, en het zal lang zijn eer zij terugkeert. »

Het muisje antwoordde :

« Mevrouw de kat, ik ben bevreesd van u: mijne moeder heeft mij zoo dikwijls gezegd, dat mijn vader en verscheidene mijner broeders en zusters door de katten werden verslonden; zij heeft mij streng verboden het vaderlijke nest te verlaten. »

« Ei, waarom? » vroeg de doortrapte kat.

« Dit weet zij best, en ik ook. »

« Vrees niet, mijne lieve: ik bemin u; kom maar aan. Het weder is zoo helder en frisch: wij zullen te zamen eene wandeling doen. »

« Ja, maar wat zal moeder zeggen? »

« Bah! uwe moeder bedriegt u: zij verbergt u in dit duister hol, enkel om over u eene wreede dwingelandij te houden. »

« Het kan zijn; maar toch, ik twijfel nog aan

uwe trouw. Bemint gij mij waarlijk, mij, klein en nederig muisje? »

« Of ik u bemin! U, mijn liefste dierken? O! ik bemin u uit al mijne krachten. Kom, dat ik u omhelzen mag! »

Het lichtzinnig sloortje weet niet meer waar zij het heeft, op het hooren dezer verleidende woorden; zij komt buiten het hol, maar nauwelijks is zij in het bereik der kat of grap! zij is in hare klauwen.

De arme muis roept met schrik uit :

« O trouwloos dier! hebt gij reeds uw gegeven woord vergeten? Waar is nu uwe liefde? »

« Mijn woord vergeten? — antwoordt de valsche kat; — wel zeker neen: geloof mij, ik voel mij meer dan ooit door liefdedrift ontstoken: ik bemin u zoo zeer, dat ik u levend ga opeten! » Knap! en het onvoorzichtig muisje was er niet meer!

Velen, als het muisje, dwalen:
Velen volgen kwaden raad,
En de goede wordt versmaad,
't Geen zij dikwijls duur betalen.

De Vlieg en de Spinnekop.

Bewaart uw' oogen, voet en hart,
Of anders, gij komt haast in smart.

Terwijl de spinnekop zeer bezig was met haar bedrieglijk net te spannen, kwam eene snorrende vlieg daar heengevlogen, die tot haar zeide :

« Waarom sluit gij met uwe snoode spinnewebbe de wegen die de natuur heeft opengelaten om door te gaan ? »

De spinnekop antwoordde :

« Ik doe dat met toelating van de natuur , die mij meesteres heeft gemaakt ; ook gebruik ik mijne webbe voor eene school , die ik in het midden van de wegen span , om meer scholieren te krijgen. »

Hierop zeide de vlieg :

« Welke leering leert gij ? »

De spinnekop antwoordde :

« Mijne leering is drijderlei , wilt gij als mijn eerste schoolkind naar mijne lessen luisteren , ik zal u die in het kort uitleggen. »

« Ik ben tevreden , — zeide de vlieg ; — houd uwe leering voor , ik luister. »

Dan zeide de spinnekop :

« Ik leer u als aan mijne eerste leerdochter :

Ten eerste , uwe oogen wel te bewaren , opdat gij ze zoudt sluiten voor alles wat u hinderen kan , en zoudt openen voor hetgene u dienstig is.

Ten tweede , dat gij uwe voeten wel zoudt bewaren en ze verwijderen van de gevaren , opdat gij niet zoudt vallen in uw verderf.

Ten derde , ik leer u , dat gij het meest moet vreezen , wanneer de voorspoed het meest op u lacht , want het gevaar is dikwijls nader , als men meent dat het verre van ons is. »

Hierop zeide de vlieg :

« Voorwaar , 't zijn schoone leeringen , die gij mij geeft. »

« Ja 't zeker, — antwoordde de spinnekop, — is 't dat gij daar naar leeft. »

Maar de onvoorzichtige vlieg vergat welhaast de lessen van hare meesteres: zij kwam al nader en nader en geraakte eindelijk in het net. De spinnekop daalde van het midden van hare webbe als eene meesteres af, om deze plumpe leerdochter aan te vallen.

De vlieg begon jammerlijk te klagen en zegde:

« Gij zijt van eene goede meesteres eene ongenadige beulin geworden. »

De spinnekop antwoordde:

« Heb ik u niet gezeid, dat gij uwe oogen en voeten wel moest bewaren en dan allermeeft vreezen, als er schijnt minder gevaar te wezen? Waarom hebt gij dat niet gedaan? »

Dit zeggende heeft zij het onvoorzichtig beestje in hare webbe omgedraaid en versmacht.

Het oog, alleen het oog kan gansch den mensch ontrusten:
Het is een open deur, een ingang van de lusten:
Die zonder goed beleid de vensters open doet,
Krijgt lichter dan hij meent een' dief in zijn gemoed.

Beter blind geboren,
Dan zien en gaan verloren.

Wanneer gij schoone dingen ziet
En kleeft toch aan het schepsel niet,
Maar ziet dat gij tot Hem genaakt
Die al wat schoon is, heeft gemaakt.

Het huwelijk.

De huwelijke staat legt groote plichten en zware lasten op: gij moet dus wel nadenken, vooraleer dien staat te aanvaarden. Verzint eer gij begint, uw geluk hangt er van af, en misschien uwe zaligheid:

Eer dat gij gaat
Tot echtstaat
Let op de zaken:
Want 't is geen band
Die met de hand
Is los te maken.

Weest voorzichtig in de keus.

Laat u door geene streelingen betooveren.

Een vleier is vriend in den mond; maar dikwijls vijand in den grond.

Rekent niet op groote en schoone beloften:

't Is gemakkelijk gouden bergen te beloven, maar geven is de kunst;

Als de bruid is in de schuit
Dan zijn de beloften uit.

Wacht u van degenen *die de kelderkoorts* hebben.

De dronkaard is altijd een verkwister en een moedwillige twistzoeker. Hij is de geesel van vrouw en kinderen.

Neemt meer acht op de deugd dan op het geld.

Die rijkdom stelt voor deugd en eer,
Verdient noch 't een noch 't ander meer.

Acht de eerbaarheid meer dan de schoonheid :

En reket op de schoonheid niet
Want zij is brozer dan een riet.

Wacht u van de verkeeringen die in dansvergaderingen en in herbergen worden aangegaan :

De vriendschap bij de flesch gemaakt,
Veel eer dan 't glas aan stukken raakt.

Vermijdt de verkeeringen die plaats hebben buiten de oogen der menschen :

In 't zuiver licht
In 't klaar gezicht
Moet men de perel zoeken ;
Nooit vindt men iet
Dat wat bediedt
In kanten en in hoeken.

Vlucht als de pest alle verkeerung die te jong begint, en te lang duurt: *kort en goed*.

Als men te lang verkeert, stelt men zijn goeden naam in gevaar, en zeer dikwijls verliest men de zeegbaarheid en zuiverheid, die het schoonste sieraad der jeugd zijñ.

Neemt deze waarschuwingen wel in acht, opdat gij later met de droefheid in het hart niet zoudt moeten uitroepen : Ach ! hadde ik er op gepeisd !! Hadde ik dat geweten ! Hadde ik dat voorzien ! Hadde ik !! *Als hadde komt, is hebbe te laat !*

Het grootste van alle misbruiken is van zich tot het huwelijk te bereiden door de oneerbaarheid. Men bemint niet oprecht als men elkander ontsticht.

Wacht niet tot den laatsten dag om uwe biecht te spreken. Er zijn gewichtige redenen die u moeten opwekken **EENIGE DAGEN VOOR HET HUWELIJK** tot den biechtstoel te naderen.

Vergeet niet dat gij het huwelijk in staat van gratie moet ontvangen. Moest gij het ongeluk hebben het **Huwelijk** in doodzonde aan te gaan, gij zoudt u plichtig maken aan heiligschenderij, u berooven van de gratiën die aan dit Sacrament gehecht zijn en u blootstellen aan de straffen van den rechtvaardigen God.

Wij lezen in de veropenbaringen van de H. Brigitta dat Jesus haar eens zegde: « Weet, mijne dochter, dat degenen die met de noodige gesteltenissen het huwelijk aangaan en in deugd dien staat beleven, mijne hulp hebben om de lasten van het huwelijk te dragen; ik ben bij hen als de derde persoon om den vrede te bewaren en hun het noodige te verschaffen; ik geef hun de gratie om wel te leven. Maar indien zij uit vuile drift dit Sacrament ontvangen, dan woon ik hunne bruiloft niet bij; wanneer zij hunne vleeschelijke lusten te veel involgen ofwel zich schuldig maken aan overspel, dan verlaat ik hen en de duivel neemt mijne plaats; hij is dan de derde persoon. »

Wat grooter ongeluk kan er de getrouwden overkomen dan Jesus uit hun huis te verjagen en er den duivel binnen te leiden!

Luistert, jonge lieden, naar de woorden van den jongen Tobias en leert van hem met welke inzichten gij het huwelijk moet aangaan: « Heer, zegde die heilige jongeling, gij ziet de inzichten van mijn hart; ik neem deze dochter, uwe dienstmaagd, om mijne echtgenootte te zijn, om mij met haar te heiligen en in uwe vrees de kinderen die gij ons zult geven, op te brengen, opdat zij uwen naam in eeuwigheid zouden loven. »

En gij, christene dochters, luistert naar de woorden van de jonge Sara, huisvrouw van Tobias, en volgt haar voorbeeld. « Gij weet, o mijn God, zegde zij, dat ik nooit eene zinnelijke drift voor eenen man heb gehad en dat ik mijne ziel heb zuiver bewaard. Ik heb nooit deel genomen aan de feesten en vermaken van degenen die in dartelheid leven; ik heb altijd het gezelschap gevlucht van de lichtzinnige en gevaarlijke personen; indien ik toegestemd heb om eenen echtgenoot te nemen, het is in uwe vrees, met een heilig inzicht en in de hoop dat gij ons uwe bescherming zult verleen en de dagen zult zegenen, die wij te zamen zullen overbrengen. »

De trouwdag is een groote dag, een der gewichtigste en plechtigste dagen van uw leven. Gij moet dien grooten dag eerbiedigen en heiligen. Onthoudt u alsdan

van overdaad, onzedige woorden en andere onbetamelijkheden. Gij moogt u ongetwijfeld verheugen, maar dat alles geschiede in eer en deugd.

Tracht na uw huwelijk, zoohaast mogelijk, uwen biechtvader te raadplegen; verzoekt hem dat hij u over de plichten van uwen staat onderrichte en herinnert u altijd de schoone woorden die Tobias tot Sara, zijne huisvrouw sprak: « Sara, mijne beminde vrouw, wij zijn de kinderen der Heiligen; wachten wij ons wel van samen in het huwelijk te leven gelijk de heidenen die God niet kennen. »

Vier zuipers.

Vier drinkebroers zaten eens in eene kroeg, en braakten onder 't zuipen vele smaadwoorden tegen hunne vrouwen uit.

De eerste zegde: Mijn wijf dient mij voor een' wachthond, zij bast altijd als ik 't huis kom.

De andere gaf voor, dat de zijne hem gedurig zulk een donker gezicht toonde, dat hij op den helderen dag genoodzaakt was eene kaars aan te steken.

De derde zei: Mijne Trinette is eene zoo fijne kookster, dat ik dikwijls een bos haar in 't eten vind.

Ik, zei de vierde, klaag over mijne Ursula niet, dewijl zij gedurig een' regenboog in haar gezicht draagt, welk een teeken van vrede is. Die mij niet gelooft, vergezelle mij en bezie haar wel. Zij deden zoo, en bevonden dat zij waarlijk met een' regenboog in haar

aangezicht prijkte, dewijl zij rood, groen, blauw en geel om hare oogen zag, van al de vuistslagen die zij van haren lieven man ontvangen had.

Och! wat ellendige horloge is het huwelijk, als de wijzer niet altijd op één staat!

De kelderkoorts.

Het ware onmogelijk al het kwaad op te noemen dat de dronkenschap over den werkmán trekt, welke wanorden zij voortbrengt in zijne ziel, in zijne gezondheid, meer nog dan in zijne beurs; onmogelijk te beschrijven welke ellenden die ondeugd hem voor de toekomst bereidt.

De dronkenschap is verachtelijk in de oogen van God en menschen.

Een man die at en dronk voor zes, bood zich op zekeren dag bij Hendrik IV aan, in de hoop eene gunst van hem te bekomen.

« Is het waar, zegde hem de koning, — dat gij kunt eten en drinken voor zes? »

« Ja, Sire, » antwoordde hij.

« En werkt gij in evenredigheid? »

« Sire, ik werk gelijk een ander. »

« Indien er zoo vele mannen in mijn rijk waren, — ging de koning voort, — ik zou ze allen doen ophangen: zulke slikkers zouden welhaast het land uithongeren.

—
Wat doet de dronkaard? Hij onteert zich zelve.
Waardoor verschilt de mensch van het dier? Door

de rede. De rede is eene der edelste gaven die God aan den mensch geschonken heeft. Welnu, de dronkaard versmoort de rede in den drank :

Als de drank is in den man,
Is de wijsheid in de kaan.

Een dronken mensch weet niet wat hij zegt of doet; zijne beenen wankelen, zijne oogen verduisteren, zijne tong stamelt; in plaats van te gaan, tuimelt hij van den eenen naar den anderen kant, hij valt in de vuiligheid en ligt daar als een onredelijk en smerig dier. Welke schande voor het menschelijk geslacht!

De overheden van Sparte, wier inwoners zeer matig waren, hadden eens een zatten slaaf ten toon gesteld, om aan iedereen eenen afschrik voor deze ondeugd in te boezemen. Verbaasd over dit vertoog, riepen zij uit: « Vanwaar is dit monster gekomen? Het heeft het voorkomen van eenen mensch, maar het heeft min gevoel dan een redeloos dier! »

De dronkaard is het gezelschap der redelijke schepselen onwaardig; men zou hem moeten onder de beesten verbannen, zegt de H. Basilius.

« Waar gaat gij? » vroeg eens een meester aan zijnen dienstbode, die dronken was. « Ik ga naar de kerk God bidden, » antwoordde hij. « Schaamteloze! hernam de meester, hoe zoudt gij met God spreken, gij die niet in staat zijt het woord aan uw paard toe te sturen!

De dronkaard verzwakt zijne gezondheid en verkort zijn leven.

Die veel in 't glas kijkt, loopt te post naar het gasthuis. De gulzigheid leidt naar de cholera, zegt de H. Schriftuur, door de gulzigheid is menig mensch aan zijne dood gekomen. (1)

De dronkenschap, zegt de H. Basilius, put alle krachten uit; zij is de bron van menigvuldige ziekten; zij veroudert den mensch voor zijne jaren en verhaast zijne dood. Eilaas! hoevelen, terwijl zij het glas nog in de hand hielden, voelden den draad huns levens breken!

Meer zijn er dood gedronken
Dan in de zee verzonken.

Een zatlap was ziek door de kelderkoorts. Zijn vriend kwam hem bezoeken en zegde hem dat hij moest water drinken om den brand te blusschen; de zieke antwoordde hem dadelijk: Dat is regelrecht tegen het bevel van mijn doktor, hij heeft mij allen sterken drank verboden; en er is geen sterker dan water — dat doet een geheelen molen draaien. — Ik weet niet of die kwant ongelijk had; want, waarom noemt men sterken drank een nat dat alles slap maakt, slappe beenen, slappe hoofden, slap verstand, slap geheugen, slappe gezondheid, slappe zeden, slap geloof?

De dronkaard ontsteekt in zijn hart alle driften en vervalt tot de grootste buitensporigheden.

Een dronkaard is gewoonlijk een onkuischaard.

(1) ECCLI. XXXVII, 33. 34).

Neen, zegt de H. Hieronymus, ik zal nooit gelooven, dat de dronkaard een kuisch mensch is.

De H. Basilius noemt de dronkenschap eenen moedwilligen duivel, die alle kwaad voortbrengt en alle deugd verjaagt. De H. Ambrosius zegt, dat zij een broeinest van alle buitensporigheden is.

Om u hiervan te overtuigen moet gij maar den voet stellen in de herbergen, die als openbare huizen van onmatigheid zijn. Wat hoort men daar? Godslasteringen, verwenschingen, krakeelen, goddelooze en onzedige woorden. Wat doet men daar? Afgrijselijkheden die men niet durft beschrijven.

—

De dronkaard maakt vrouw en kinderen ongelukkig. Dringt eens in zijn huis, gij zult getroffen zijn over de ellende die er heerscht. Eene nog jonge, uitgemergelde vrouw, de tranen in de oogen, zit bij eene wieg waarin kleine kinderen van ellende vergaan.

Alles ontbreekt in die arme woning: geen voedsel, geen vuur in het hevigste van den winter; de kleederen vallen in stukken, de noodzakelijkste voorwerpen zijn verdwenen. Stuurt de vrouw aan dien wreedaard rechtvaardige verwijtingen toe, dan schiet hij in woede, braakt lasteringen uit en geeft aan zijne ongelukkige kinderen de schandelijkste voorbeelden. Welk schrikkelijk schouwspel! van den eenen kant de zuchten, de tranen; van den anderen, vloeken en geweldadigheden. Is zulk huisgezin niet een afbeeldsel der hel?

—

Waar loopt de dronkaard naartoe? Hij loopt blindelings naar zijn eeuwig verderf. Er staat geschreven:

De dronkaards zullen het rijk der Hemelen niet bezitten (1).

Welke verblindheid zich op te vullen met drank, terwijl men met eenen draad over den afgrond hangt! Ach! hoeveleu zijn er nu die, in plaats van eenen druppel genever, bier of wijn, vruchteloos een druppelken water vragen!

Arme vrouw, die het ongeluk hebt met eenen dronkaard vereenigd te zijn door het huwelijk, wacht u wel van hem verwijtingen toe te sturen, als hij in dronkenschap is.

Welk voordeel kan een dronkaard trekken uit uwe woorden en vermaningen? Hij bezit noch gevoel noch rede.

Wend u tot den goeden God, die de eenige trooster is van al onze ellenden. Bid en bid veel voor de bekeering van uwen man. In het gebed alleen zult gij het middel vinden om uwe pijnen te verzachten en God niet te vergrammen.

Kinderen, die getuigen zijt van de baldadigheden van uwen vader, bidt voor zijne bekeering en belooft aan God, dat gij nooit denzelfden weg zult inslaan.

En gij, dronkaard, wees manhaftig, verander van leven, bekeer u, en gedraag u voortaan als eerlijk man en goede christen!

Zoudt gij kunnen ongevoelig blijven aan de klach-

(1) I COR., 6.

ten en tranen eener vrouw , die gij ongelukkig maakt? Zal uw hart niet bewogen worden door het gezicht uwer arme kinderen , die gij tot de ellende brengt?

Ach! ten minste, vrees de gramschap van God! Zie de hel geopend onder uwe voeten! Indien gij u niet betert, zal zij eeuwig uwe woonplaats zijn.

Open uwe oogen terwijl het nog tijd is! Heb betrouwen op God , die altijd en alles vergeeft aan degenen die oprecht tot hem wederkeeren! Smeek hem om barmhartigheid , spreek eene rouwhartige, rechtzinnige biecht en vermijd in het toekomende al de gelegenheden, die u tot het verderf leiden.

—

In een dorp van Oostvlaanderen leefde er een vleeschhouwer die sedert zijne jeugd aan den drank was verkleefd , en geenen dag liet voorbijgaan zonder dronken te zijn. De geestelijke Herder der parochie had eene zending aan zijne parochianen bezorgd. Al de inwoners hadden met vurigheid aan die buitengewone gratie beantwoord , maar de bekende dronkaard was nog niet te biechte geweest , en het was de laatste dag der zending !

Ten tien ure voormiddag bood hij zich aan bij den missionaris , die gereed stond om het sermoen te doen. Ach ; vader , aanhoor mij toch , zegt hij ; indien gij mij niet helpt , ben ik verloren ! — Wel , antwoordt de missionaris , ga in den biechtstoel in de sacristij , en na mijn sermoen zal ik uwe biecht hooren. De predikant eindigt zijn sermoen en vergeet zijnen biechteling. 'S avonds komt hij weder en ziet den man tot zijue

groote verwondering nog in den biechtstoel geknield; hij stortte een overvloed van tranen. Na zijne biecht zet hij zich in 't midden der kerk vervuld van volk, dat de sluiting was komen bijwonen en doet een lang kruisgebed.

Twee jaar na de zending ontmoette de missionaris den onderpastoor dier parochie, en vroeg hem hoe het met den vermaarden dronkaard was afgelopen. — Nooit, antwoordde hij, heb ik getuige geweest van eene schooner bekeering. Die man heeft na de zending nooit den voet in eene herberg meer gesteld; dagelijks woonde hij de mis bij, alle veertien dagen ging hij te biechte en over eenige maanden is hij gestorven als een heilige.

Een oud soldaat werd op zekeren dag dooddronken naar het hospitaal gebracht. Die overdaad hield hem twee lange maanden op het ziekbed genageld, en daar had hij al den tijd om de treurige gevolgen van zijn slecht gedrag te overwegen.

Hij begreep eindelijk waar het kwaad gelegen was en welk hulpmiddel hij moest gebruiken. Hij verzoende zich met God door eene rechtzinnige biecht en werd een oprechte christen.

Men was in het begin verwonderd over de verandering van dien ouden herbergpilaar; men spotte met hem, men wilde hem op de proef stellen. Hij had veel te lijden en te strijden; en nochtans, ondanks alle bespottingen bleef hij standvastig in zijne goede voornemens; hij ontving dikwijls de H. Communie, en daar

vond hij sterkte om weerstand te bieden aan zijne talrijke vijanden : den drank en zijne oude gezellen.

Zijn dagelijksch bezoek is nu niet meer naar *herberg* en *kroegen*; hij gaat naar de kerk, en sedert zijne bekeering is hij de gelukkigste man der wereld.

De dag des Heeren.

Wij moeten den Heer onzen God dienen en beminnen al de dagen van ons leven; maar wij zijn op eene bijzondere wijze hiertoe verplicht de zondagen en geboden heiligdagen, die bij uitmuntendheid de dagen des Heeren genoemd worden.

Weest indachtig, zegt God, van den Sabbatdag te vieren. (1) Het is alsof hij zegde: Ik heb u zes dagen gegeven voor uwe eigene bezigheden, maar ik behoud den zevenden dag voor mij.

Vraagt God ons te veel? Hij vraagt zoo weinig, en zouden wij hem dit weinig kunnen weigeren? Is het te veel, onder zeven dagen, eenen dag te besteden, om God buiten alle wereldsche zorgen te dienen, te danken en te verheerlijken?

Maar wat moeten wij doen om dien dag heilig over te brengen?

1° Er wordt ons streng geboden op te houden van alle slavelijke ambachten en werken, ten ware de nood het anders vereischte. Geven wij hier nooit gehoor aan ijdele uitvluchtsels.

(1) Exod. 20.

Vreest niet dat gij met het rijk des hemels te zoeken, met rechtvaardig te leven, met 's zondags u te onthouden van alle wereldsche bekommernissen en slavelijke werken, zult arm worden; maar vreest integendeel, dat gij met den zondag te ontheiligen, de vermaledijding van God op uw huis, op uwe kinderen, op uwen arbeid en op al uwe ondernemingen zult trekken.

Maar, — zult gij zeggen, — is het niet beter den zondag te werken dan geheel den dag in de herbergen te zitten en zich aan dronkenschap en baldadigheden over te geven?

Het een is slecht, en het ander deugt niet.

2° De H. Kerk gebiedt ons uitdrukkelijk van des zondags en op de geboden heiligdagen Mis te hooren; en dit gebod verplicht strengelijk al de geloovigen die tot de jaren van verstand gekomen zijn.

Om in de inzichten der H. Kerk te treden, is het niet genoeg lichamelijk in de Mis tegenwoordig te zijn, men moet er ook zijn met geest en hart, met den eerbied en de godvruchtigheid welke dit groot Sacrificie van het Lichaam en Bloed van Jesus vereischt.

Welhoe! — roept de H. Joannes Chrysostomus uit, gij hebt honderd acht-en-zestig uren in de week. God vraagt u daarvan maar een uur of zelfs maar een half uur; en verre van die aan zijnen dienst toe te wijden, besteedt gij ze geheel en gansch aan beuzelingen, aan onheilige zaken, of aan nuttelooze gesprekken!

Wat zou men van eenen knecht zeggen, die de gansche week vrij hebbende om aan zijne eigene zaken

te denken, een half uur dienst aan zijnen meester zou weigeren?

3° Het is ook behoorlijk dat wij op die dagen eenige godsdienstige werken doen, bijvoorbeeld, in het sermoen, de christelijke leering en andere kerkelijke diensten tegenwoordig zijn; eene godvruchtige lezing doen, in een woord, die dagen met eene gansch bijzondere godsdienstigheid overbrengen.

Eene mis hooren die een half uur duurt, en het overige van den dag in ledigheid overbrengen, is dat den zondag vieren als vurige christen? Kan men zeggen dat een dienstbode die, na een half uur gewerkt te hebben, het overige van den dag met de armen overeen zit, dien dag in den dienst van zijnen meester heeft overgebracht? Zou hij zijne volle daghuur verdienen?

Is het dan noodig den geheelen dag met den paternoster of kerkboek in handen te zitten? En ik vraag u: Is het dan noodig den geheelen dag in ledigheid, in de herbergen, in de wereldsche vermaken over te brengen?

Neen, men verbiedt u niet dat gij, na de goddelijke diensten met godvruchtigheid bijgewoond te hebben, een eerlijk en redelijk vermaak neemt; ja, verzet u dan eens, maar altijd in eer en deugd.

Wenscht gij den zegen des Heeren over uwe geestelijke en tijdelijke belangen te trekken, brengt dan de zondagen en geboden heiligdagen godsdienstig over, en de tijd zal u nooit vervelen.

Hoe zoet zal de rust zijn welke gij dan gaat nemen! Gij zult geene knagingen van conscientie te vreezen

hebben, welke zoo bitter de overtreders der zondagen en heiligidagen pijnigen.

Alsdan zult gij mogen uitroepen: *Het is heden waarlijk voor mij de dag des Heeren geweest!*

Duivelsdag!

De zondag is de dag des Heeren; hij is ook uw dag, lieve werklieden; hij is de dag uwer familie, de dag uwer vrouw, de dag uwer kinderen.

Zeg mij, zijn er niet voor alles rustdagen in deze wereld? Zijn er niet voor de dieren, voor de werktuigen, de stielen zelven?

En gij alleen, arme werklieden, gij zoudt uwen dag niet hebben? Voor u alleen zou er noch rust noch staking zijn? Zijt gij misschien min dan lastdieren, min dan werktuigen? Zal het toegelaten zijn u aan den arbeid te kluisteren zonder ophouden, totdat gij bezwijkt?

Wij vieren onzen maandag, zeggen sommige werklieden. Uw maandag!!

Indien gij den maandag viert, is het om u in het midden uwer familie te bevinden en er u als goede zoon, brave vader, getrouwe echtgenoot te gedragen? Indien gij den maandag te huis zijt, is het niet met de godslastering in den mond, de woede in den blik, de oneer op het voorhoofd, de losbandigheid in gansch uwen persoon? Hoort gij daar niet eene stem die u toeroept, dat gij in eenen dag de winst eener geheele week hebt verteerd, dat gij het bloed uwer arme vrouw,

uwer ellendige kinderen hebt gedronken? Dat is uw maandag! Is het overdreven, als ik u zeg, dat hij de dag van godslastering, baldadigheid en dronkenschap is? dat hij, niet de dag des Heeren, maar een dag des duivels is? Brengt hij de hel in uwe harten niet, in uwe familiën, in uwe werkhuizen, onder al het werkvolk?

Welaan, brave werklieden, weg met dien dag van schande en verderf! weg met den duivelsdag! Leve de zondag! leve de dag des Heeren!

Uw zondag, wel overgebracht, zal de schoonste dag uwer week zijn, omdat gij er den dag des Heeren zult van gemaakt hebben, den dag uwer ziel, den dag uwer vrouw en kinderen, en ook een dag van gezondheid en uitspanning.

Drinkgeld.

Misschien spijt het u soms, lieve werklieden, niet meer in bezit te zijn van het dagloon dat gij aan uwe moeder of uwe vrouw hebt ter hand gesteld. O neen! mijne vrienden, nooit geene spijt over een volbrachten plicht. Houdt nooit het loon uwer week achter: het is het brood uwer familie! En eilaas! er zijn ongelukkigen die dat geld verdrinken; zij verbrassen het in wulpschheid en overdaad; en terwijl zij in den drank zitten, snakken vader, moeder, vrouw en kinderen naar eene bete broods misschien.

Dit geld in hunne handen is een schelmstuk dat hun geweten bezwaart. Ook brengt het hun ongeluk aan.

Wat u aangaat, christene werklieden, houdt u tevreden met het drinkgeld dat vader, moeder of uwe vrouw u geeft. Het is niet veel, zegt gij. Het zij zoo; maar ten minste het is eerlijk, christelijk en overeenkomstig met uwen staat.

Beklaagt u niet over dien nederigen staat: wat gij niet hebt in geld, dat hebt gij in hoedanigheden en deugden; want van een deugdzaam werkman kan men zeggen: *arm in geld, rijk van hart*.

Sommige uwer vrienden, hoe leven zij? Welk is het gedrag van die opeters? Zijn zij de schande niet van den werkwinkel, het kruis der meesters, de oneer hunner familie, de oorzaak van hun tijdelijk en eeuwig ongeluk? De schulden, het gevang, en dikwijls de schrikkelijke zelfmoord, ziedaar wat het geld maar al te veel te weeg brengt.

Een jong meubelmaker, die reeds zeer ervaren in zijn ambacht was, werd door zijnen vader naar Parijs gezonden om er een volmaakt werkman te worden. Dit deugdzaam kind zond in het begin zijn dagloon naar zijne ouders. Maar dat duurde niet lang.

Op zekeren dag bevond hij zich in het bezit van meer geld dan naar gewoonte, en opgewekt door slechte gezellen hield hij voor zich meer dan hem toekwam. 's Anderendaags nam hij nog iets van de som, en eindelijk moest het gansche loon er aan. Zijne ouders zond hij geen centiem meer. Bovendien maakte hij schulden in winkels en kroegen. Door zijne schuld-eischers achtervolgd, wist hij niet meer van wat hout pijlen maken: hij werd een dief. Men betrapte hem op heeter daad; hij werd veroordeeld, en nu zucht hij in de gevangenis.

Hoeveel ongelukken brengt het geld voort!

Blijft dan in uwen geringen staat, lieve vrienden.

Gij zult nooit bittere tranen storten door gebrek, maar wel door overvloed van drinkgeld: hoevelen zijn er door verloren geloopten! O ja, ongelukken op ongelukken in dit leven en in het ander, ziedaar wat het vervloekt geld dikwijls medebrengt.

Men kan geld hebben, zonder er misbruik van te maken, zegt gij.

Dat is waar, maar velen die er slecht gebruik van hebben gemaakt, spraken ook zoo. Is het niet te vreezen dat gij zoudt handelen gelijk zij?

Geloofst mij, lieve vrienden, de zekerste waarborg uwer toekomst, uwer eer, uwer gezondheid, uwer deugd en ziel, dat is *uw nederige toestand*. De armoede zal u, niet de vrienden der wereld, maar de vrienden van God maken. De Voorzienigheid, evenals eene teedere moeder, houdt dit gevaarlijk wapen, welk men *geld* noemt, verre van u verwijderd: het zou u misschien het leven des lichaams en der ziel benemen. Zij weigert u dit werktuig; maar voor die ontbering, wat zal zij u niet in de plaats geven? Hoeveel tranen, hoeveel ongelukken spaart zij u niet, dank aan uwen geringen staat! Hoeveel gunsten, hemelsche gunsten beschikt zij voor u! Voor uwe vernederingen, hoeveel eerbewijzingen die eeuwig zullen duren! Zegent dan die vaderhand en zegt:

« Ja, zalig zijn *de armen*, de armen die gewillig hunne armoede ontvangen uit de hand van God!! »

Jesus, Maria. de apostelen zijn *arm* geweest; verdraagt uwe armoede bij dit gedacht, en later zult

gij met hen de eeuwige rijkdommen des hemels deelen ; en noch de ongestadigheid der fortun, noch de dieven, noch de dood , niets zal bekwaam zijn u die onvergankelijke schatten te ontnemen.

De Vuilbek.

Wat is een vuile klapper?

Het is een gezworen vijand van God. Hij onteert , hij versmaadt God met dezelfde tong die hij hem gegeven heeft om hem te loven ; hij rukt de zielen van God af , met dezelfde tong die hij ontvangen heeft om zijnen evenmensch te stichten.

Wat is een vuile klapper?

Hij is een monster van ondankbaarheid. Eenen God vergrammen , die u nooit kwaad gedaan heeft , is zeer ondankbaar zijn. Eenen God vergrammen , die u niet dan goed gedaan heeft , is een wanschepsel zijn. Wat naam verdient dan de *vuile klapper* die zijne tong, de weldaad van God , gebruikt als een wapen om tegen hem den oorlog te voeren !

Wat is een vuile klapper?

Hij is een verrot bedorven mensch. Hij zal niemand doen gelooven dat zijn hart zuiver is. Men kent den boom aan zijne vruchten. Het vat geeft uit wat het inheeft. Waar het hart vol van is , loopt de mond van over. Vuile monden, vuile gronden.

Wat is een vuile klapper?

Hij is het werktuig van den duivel. Die helsche geest , zegt de geleerde Origenes , zoekt medewerkers,

om te verrichten wat hij door zich zelven niet kan doen. Zulk werktuig is de *vuile klapper* : hij helpt den duivel om zielen naar de hel te trekken. Wat vervloekelijk werk!

Wat is een *vuile klapper*?

Hij is een zielenmoorder.

Elk vuil woord is een moordpriem en de vuile klapper een moordenaar.

De vuile klap is een glinster, die het onkuisch vuur ontsteekt in de ziel en in haar vernietigt den kostelijksten aller schatten : de zuiverheid.

Indien gij uwen evenmensch beroofdet van zijne goederen, zijne bloedverwanten, ja zelfs van het leven, gij zoudt hem zooveel schade niet toebrengen dan met zijne ziel van de heiligmakende gratie te berooven.

Ontneemt gij hem zijne tijdelijke goederen, hij verwacht de eeuwige.

Ontneemt gij hem zijnen vader, hij mag nog zeggen : *Onze Vader die in de hemelen zijt*.

Ontneemt gij hem het leven, de dood zal voor hem eene winst zijn, indien hij in Gods vriendschap sterft.

Maar geeft gij hem door uwen vülen klap den doodsteek der ziel, eilaas! wat blijft er hem dan nog over? Ziel verloren, alles verloren!

Wat is een *vuile klapper*?

Hij is zijn eigen beul. De mensch, zegt Christus, zal rekening geven over elk onnuttig woord, dat hij zal gesproken hebben. Wat schromelijke rekening zal de *vuile klapper* dan geven voor de woorden, die zooveel zielen in het verderf brengen! — *Wee*, zegt Christus nog, *Wee den mensch door wien de verergernis komt*.

O wee dan , dubbele wee aan u , *vuile klapper!* die zooveel verergernissen geeft. Wee u in de dood , en indien gij u niet bekeert , wee in de eeuwigheid !

IJDELE VERSCHOONINGEN.

't Is maar om te lachen. — Om te lachen ! Kunt gij niet lachen zonder God te vergrammen en uwen evenmensch te ontstichten ?

De aanhoorders zijn zoo slecht als ik. — Wie heeft u dat gezeid ? — Welnu , dat het zoo zij : indien uw evenmensch eene doodelijke wond draagt , moet gij ze dan nog grooter maken ?

Ik heb er geen erg in. — Indien men u eenen kaakslag gaf en u zegde : Ik heb er geen erg in , zoudt gij dat voor verschooning nemen ?

Er waren geene minderjarigen omtrent. — Sedert wanneer is het toegelaten de groote en getrouwde menschen te verergeren ? Hebben zij geene ziel evenals de minderjarigen ?

't Is maar om te doen gelijk anderen. — Indien anderen naar het water liepen om zich te versmoren , zoudt gij doen gelijk anderen ? Moet gij naar de hel loopen , omdat anderen er naartoe loopen ?

Ik vrees dat zij met mij zullen lachen , als ik niet mededoe. — Gij vreest dan meer de menschen dan God ! Gij vreest dan meer eene kleine bespotting dan den afgrond der hel ? Welke uitzinnigheid !

't Is uit gewoonte. — Gij zijt dan nog plichtiger. Is een dief min plichtig omdat hij steelt uit gewoonte ?

VERBOND TEGEN DEN VUILEN KLAP.

Vuile klapper! sta op uit die helsche gewoonte; wacht u wel van voortaan uwe tong, op welke het zuiver lichaam van Jesus zoo dikwijls gerust heeft, te besmeuren. Open uwe oogen terwijl het nog tijd is. Denk eens wel of gij voor een kort vermaak eeuwig wilt branden.

Lieve christenen! vlucht de vuile klappers met grooten afschrik, alsof zij met eene verderfelijke ziekte besmet waren.

Gij ouders en oversten, gedooft nooit dat er vuile klap door uwe onderdanen gesproken worde.

Welaan, spannen wij al te zamen door onze gebeden, onze vermaningen, en door andere middelen, om den vülen klap en de oneerbare gezangen te beletten.

De Vloeker.

Wat is een *vloeker*?

De vloeker is een heiligschender..... De heiligschenderij is de onteering van eene heilige zaak; en wat is er heiliger dan de naam Gods? *Zijn naam is heilig en ontzaglijk*, zegt de H. Schriftuur. Gij, vloeker, gij onteert dezen heiligen en ontzaglijken Naam.

Wat is een *vloeker*?

De vloeker is een uitzinnige..... Vloeker, wat voordeel trekt gij uit uwe vloeken....? Eilaas, gij trekt schrikkelijke straffen over u, over uw huisgezin, over ons vaderland; gij sluit den hemel en gij opent den

afgrond der hel voor een duivelsch vermaak! Kan er eene grootere uitzinnigheid uitgepeisd worden?.... De vloeker werpt hemelwaarts den steen die op zijn eigen hoofd valt.

Wat is een *vloeker*?

De vloeker is een vererger. Vraag eens aan de kinderen wie hun heeft leeren vloeken..... Ach! de kleinen hebben die helsche taal geleerd door den mond der grooten, ja, de kinderen door den mond van vader en moeder!! Eilaas! alzo zet die helsche taal zich voort van de grooten tot de kleinen; alzo gaat die duivelsche gewoonte als een erfdeel over, van de ouders tot de kinderen, van de kinderen tot de kindskinderen. Rampzalig erfdeel dat de ouders en kinderen vroeg of laat in denzelfden afgrond zal storten, indien zij zich niet bekeeren.

Wat is een *vloeker* nog?

De vloeker is een duivel op aarde. God lasteren en vervloeken is de taal der duivelen. De vloeker spreekt dezelfde taal; waarom zou hij dan denzelfden naam niet verdienen?

Ik zeg te weinig..... De vloeker is erger dan een duivel. Vraag eens aan de duivels der hel: Waarom lastert gij God? Voor eenig antwoord zullen zij u de eeuwigdurende vlammen toonen. Ja, zij vervloeken God omdat zij van God gepijnigd worden..... Vraag dan eens aan eenen vloeker: Waarom vloekt gij? Waarom lastert gij God? Is het misschien omdat hij u het leven heeft gegeven? Omdat hij u gedurig in het leven bewaart? Is het omdat hij u kleedt en voedt?.... Ach! gij lastert God terwijl hij u goed doet! gij

zijt erger dan een duivel; gij overtreft hem in boosheid!

Vloeker!

Gij zijt wreeder dan een razende hond. De hond werkt zijne woede niet uit tegen zijnen meester; en gij, ellendige! gij richt uwe woede tegen God, tegen den besten der Vaders! gij onteert, gij vervloekt hem!

Gij zijt de geesel van uw huisgezin en van uw vaderland. De H. Chrysostomus zegde eertijds tot het volk van Antiochië: « Vanwaar komen de ongelukken die op u drukken dan wel van de vloeken, welke in uwe stad hebben geheerscht? »

Gij zijt de beul van uw lichaam en van uwe ziel. Luister naar deze woorden van de H. Schriftuur: « Gij hebt de vervloeking bemind, zij zal op u nedervallen. »

Ach! ellendige vloeker! bekeert gij u niet, God zal u vinden vroeg of laat; indien hij u in deze wereld niet straft, hij zal u op eene schrikkelijke wijze in de eeuwigheid straffen.

VERBOND TEGEN HET VLOEKEN.

1° Maak elken morgen een vast voornemen van niet te vloeken. Zeg uit den grond van uw hart: O mijn God, geef mij de gratie van uwen Heiligen Naam niet te lasteren. Ach! Heer, liever sterven dan u met eene doodzonde te vergrammen!

2° Gij ouders en oversten, gedooft nooit dat de Naam van God door uwe onderdanen gelasterd wordt.

3° Gij die door de broederlijke berisping, het

vloeken niet kunt beletten, zegt, wanneer gij hoort vloeken: *De Naam Gods zij gebenedijd! — Geloofd zij Jesus Christus!*

4° Gij geloovigen, bidt dagelijks voor de bekeering der vloekers.

Mijn Jesus! barmhartigheid. (100 dagen afluat.)

Wat helsche taal!

—
Adieu Français.

1.

Wat helsche taal verspreidt zich over d'aarde,
En wekt zoo zeer den schrik en angst in 't rond!
Wie lastert daar den God zoo hoog in waarde?
Is het een duivel of een menschenmond?

2.

O smart, o spijt! Eilaas! 't zijn menschenmonden,
Die durven zulk een gruwelstuk bestaan,
Zij, aan het juk van Satan's haat gebonden,
Zij durven God met schimp en smaad belaân!

3.

O dwazen! laat den duivel knarzetanden;
Hij lastert God, hij vloekt Hem uur op uur,
Omdat Gods macht hem in de helsche banden
Geketend houdt, en straft in 't eeuwig vuur.

4.

Maar gij, o mensch! met gunsten overladen
Door Hem, wiens Hart uw lastertonge slaat,
Hoe kunt gij zoo dien goeden God versmaden,
Ja, last'ren zelfs, ten dienst van Satan's haat?

5.

Ondankbaar mensch! door weldaân niet bewogen,
Vreest gij dan niet dat Godes woed' ontwaak'?
Al spreekt hij niet, hij dreigt van uit den hoogen.
Beef, lasteraar! beef, vlocker, voor zijn wraak!

Iets voor de Ouders.

OULDERS! WAAKT VAN JONGS AF OP UWE KINDEREN.

Verwijdert uit uw huis alle onzedige printen,
schilderijen, beelden.

Zijt voorzichtig in de keus uwer dienstboden; zijn
ze los in hunne woorden of werken, duldt ze in uw
huis niet.

Waakt op degenen die u komen bezoeken; spreken
of handelen zij te vrijmoedig, gedooft niet dat de
kinderen in hunne tegenwoordigheid blijven.

Zegt niet: mijne kinderen zijn nog klein, zij
nemen daar geen erg uit. Ach! verblindt u niet: de
kinderen hooren en zien alles: *kleine potjes hebben ook
ooren.*

Verdubbelt uwe waakzaamheid , naarmate dat uwe kinderen ouder worden. Verwijdert ze van alle kwade gezelschappen: *Een schurft schaap bederft er veel. — Die jaagt met katten , vangt niet dan ratten.*

Een appel die bedorven is,
Schendt al wat in de korven is.

Een jongeling, Mauritius genaamd, werd teederlijk van zijnen vader bemind , omdat hij nauwkeurig zijne plichten volbracht. Hij vermaakte zich niet dan in zijn huisgezin , of in het gezelschap van deugdzaame jongelingen met toestemming van zijne ouders. Zijn vader zeide hem eens, dat hij hem toeliet van zich bij zijnen gebuur, waar een bal was , een weinig te gaan verzetten. — Lieve vader, antwoordde Mauritius, ik heb geen aangener vermaak dan in uw gezelschap te zijn. — Welnu, mijn zoon, zeide de vader, wij zullen samen gaan. — De vader leidde hem een- en tweemaal naar dergelijke vermaken. Mauritius kreeg er drift toe. Hij begon eene dochter te beminnen die hem geenszins betaamde. De vader werd dat gewaar, en verbood hem haar te bezoeken. Maar de genegenheid van Mauritius was sterker dan de verschuldigde eerbied jegens zijnen vader; hij wist het middel te vinden om alle avonden met deze dochter te spreken. De list van Mauritius kwam aan den dag, en maakte veel gerucht. De vader werd hierover van de geburen gewaarschuwd. — Welnu, mijn man, zegde hem de moeder, gij ziet nu de vrucht van uwe onvoorzichtigheid; ik ontlast mij hier voor God, het is uwe zaak. — Ik heb ongelijk,

antwoordde de vader, ik moest uwen raad gevolgd hebben; 't is door mijne schuld dat mijn zoon een vrijgeest is geworden: ik wil hieraan een einde stellen.

Hij deed Mauritius bij zich komen en verbood hem opnieuw, nog den voet in het huis van die dochter te stellen. De zoon antwoordde hem stoutmoedig, dat hij er geen kwaad bedreef; dat hij niet zoude ophouden haar te zien en te spreken, en dat hij zijne raadgevingen niet meer noodig had; dat hij reeds oud genoeg was om te weten wat hem te doen en te laten stond. — De vader, die zich aan zulk antwoord niet verwachtte, strafte hem op staanden voet. Eilaas! hij was te laat wijs geworden. Nauwelijks had de wederspannige zoon de vermaning ontvangen, of hij ging dienst nemen bij de ruitery. De straf Gods volgde welhaast. Eenige maanden daarna werd hij onder de voeten van zijn paard verpletterd en gedood.

Vaders en moeders, vreest dat uwe zorgeloosheid de straf van God op u en uwe kinderen trekke.

OULDERS! WEEST VOORZICHTIG IN DE KEUS DER SCHOOL.

Wat zeggen de geuzen? de priester buiten! Ja, en de wolven binnen... Wee dan den schaapstal.

Men vindt, eilaas! scholen, waar de godsdienst aan de deur gezet is. Men durft er den spot drijven met godsdienst en godsdienstige zaken. Ongelukkige ouders, die hunne kinderen naar die scholen van verderf zenden! Zij zullen er eens over verantwoord worden bij God. Ongelukkige kinderen! Het ware beter voor u haddet gij in de wieg versmacht geweest!

WEEST VOORZICHTIG IN DE KEUS DER BOEKEN.

Welke boeken moet men aan de kinderen geven?
Boeken die geschikt zijn om hun verstand te ontwikkelen en hun hart te vormen. De keus der lezingen is van het grootste belang. In de oogen der kinderen is een boek een onfaalbaar orakel. Zij lezen het met gretigheid en zonder mistrouwen; zij deelen zonder moeite de gedachten van den schrijver; zijne gedachten worden hunne gedachten en, om zoo te spreken, het voedsel van hunnen geest. Ondervindt men niet dagelijks dat de menschen spreken volgens hetgeen zij lezen, en dat de opstellers van slechte nieuwsbladen de schoolmeesters van hunne lezers zijn?

Onder dit opzicht is er in vele huisgezinnen eene beweenswaardige onachtzaamheid. Men zou hoege-naamd niet willen, dat de kinderen ongezonde, vergiftige spijzen namen, maar wat de lezingen aangaat, die het voedsel van hart en geest zijn, daarvoor is men niet ongerust.

Ontvangen de kinderen een verpestenden boek voor prijs, men neemt er geene acht op, de kinderen mogen hem lezen, en de slechte boek blijft als een eereteeken in huis bewaard; bezorgen zich de kinderen in slechte bibliotheken gevaarlijke boeken, de ouders zijn er gerust in. Verblinde ouders! weet gij dan niet dat hedendaags vervalschers der ware leering hun vergift trachten te verspreiden door slechte boeken, die zij met een schoon opschrift versieren? Spreken zij van geschiedenis, spreken zij van kunsten, overal

moet er een laster of schimpwoord tegen den godsdienst bij.

Ach! hoe velen zijn er in ons België die door het lezen van vergiftige boeken en nieuwsbladen hun geloof verloren hebben! hoe velen die sedert lang noch eer noch deugd meer bezitten en zich aan de grootste schelmstukken overleveren!

Ouders! past op! Rukt uit de handen uwer kinderen alle slechte boeken, die hedendaags aan zoo velen tot verderf dienen; aanziet ze als de gevaarlijkste vijanden uwer kinderen, als moordenaars hunner zielen; de sterkste deugd is niet bekwaam om dit hevig en doodelijk vergift te wederstaan. Gedooft zelfs niet dat zij hun kostbaren tijd verliezen met het lezen van vertellingen en verchildsels, die niet het minste voordeel kunnen bijbrengen; indien zij zich hieraan gewennen, zullen zij welhaast den smaak tot het gebed en de godsvrucht verliezen.

Hoort naar de H. Theresia: « Mij dunkt, zegt zij, » dat hetgeen ik ga verhalen, mij zeer schandelijk » geweest is. Mijne moeder was genegen om *romans* of » geveinsde historiën te lezen en dit was mij grootelijks » nadeelig. Alhoewel mijn vader hier zoo tegen was » dat men ze zorgvuldig voor hem moest verbergen, » liet ik evenwel niet na, mij geheel tot het lezen van » dergelijke boeken te begeven. En deze fout veroor- » zaakte eene zoo groote slappigheid in al mijne goede » voornemens, dat ik er vele andere misslagen bij » bedreef.

» Mij docht dat het geen kwaad was dag en nacht » zoo vele uren aan een zoo ijdel werk te besteden,

» buiten wete van mijnen vader. Ik was zoo betooverd
» door het vermaak dat ik er in vond, dat ik niet
» gerust konde zijn of ik moest wederom een nieuwen
» roman in handen hebben. En ziet eens wat kwaad
» hieruit volgde :

« Ik begon, vervolg zij, vermaak te vinden in de
» mode te volgen en opgeschikt te zijn. Ik had groote
» zorg voor mijne handen en versierde gaarne mijn
» hoofd. Ik beminde het reukwerk en al andere
» ijdelheden. Mijn inzicht was niet slecht, en ik zou
» geene oorzaak willen geweest zijn dat iemand God
» hierdoor zou vergramd hebben. Ik bleef alzoo
» verscheidene jaren zonder te peizen, dat deze fout
» zeer groot was. »

Ach! hoe vele dochters zouden in onze tijden
dezelfde bekentenis mogen doen. God geve dat zij
hunne oogen openen, gelijk de H. Theresia gedaan
heeft!

Eene jonge dochter. Ludovica genaamd, had met
varigheid en godsvrucht hare eerste communie gedaan.
Getroffen door de heilige waarheden welke men haar
in de voorbereidende afzondering tot dien grooten dag
had voorgehouden, schreef zij zich, geholpen door
wijze raadgevingen, eene levenswijze voor.

Getrouw aan de lessen welke zij ontvangen had,
bleef zij eenigen tijd een voorbeeld van deugd. Zij
volhardde zoo tot den ouderdom van zestien jaar.

Omtrent dit tijdstip kwam haar eene nicht bezoeken.
Deze was verrukt door de zachtmoedigheid en het

aangenaam karakter van Ludovica. Zij vroeg haar voor eenige maanden aan hare ouders, die in hare vraag toestemden.

Hoe zeer moesten zij die toelating beweenen!

Ludovica bracht vijf maanden bij hare bloedverwante over. Door wereldsche dochters van haren ouderdom omringd, verslouwde zij allengs in hare godvruchtige oefeningen. IJdele opschik, dansvergaderingen, tooneelspelen en andere lichtzinnige vermaken waren het gewone onderwerp hunner gesprekken. Het overige van den tijd werd aan het lezen van romans besteed. Deze lezingen verdraaiden welhaast het hoofd van Ludovica.

Zij keerde eindelijk naar hare ouders terug, maar, mijn God! hoe was zij veranderd! Hoovaardig, trotsch, bekribbelend, afkeerig van alle ernstige bezigheid, en bijzonder van de godvruchtigheid, niets zoekende dan te behagen: ziedaar haar afbeeldsel!

Ludovica leefde zoo tot den ouderdom van negentien jaar. Zij veroorzaakte veel onrust en droefheid aan hare ouders; nochtans zij verloren den moed niet: zij baden en bleven bidden voor hare bekeering.

Na het onweder kwam de kalmte.

Op zekeren dag, terwijl de moeder in eene kleeerkas naar iets zocht, vond zij de geschreven levenswijze welke Ludovica opgesteld had ten tijde harer eerste communie.

's Avonds roept zij haar in hare kamer:

« Daar, — zegt zij, — doe mij het genoeg en dit te lezen. » Ludovica neemt het papier zonder te weten wat zij in handen had; het was zoo lang geleden, dat

zij het papier niet gezien had! Zij opent het... « O moeder! » zegt zij, en het rood der schaamte kleurt haar voorhoofd. « Welnu, lees, » zegt de moeder. Zij had er den moed niet toe. « Welnu, lief kind, ik zal het lezen. » Zij begon; elk woord was eene wroeging voor Ludovica. Welhaast vloeiden de tranen uit hare oogen; maar wanneer de moeder kwam aan de voornemens, welke hare biechtvader er met eigene hand had bijgevoegd, verdubbelden hare tranen. De moeder bracht dan het geschrift onder hare oogen en zegde:

« Zie, kent gij dit geschrift? »

« O mijn biechtvader! » — riep zij uit, zich aan den hals harer moeder werpende. « Het is gedaan, mijne goede moeder, ik ga mij bekeeren. » Zij deed zulks inderdaad en werd eene vurige christene.

Wanneer een uwer kinderen prijzen behaalt, denkt daarom niet dat hij het achtste wonder der wereld is, en zijt zoo uitziinig niet hem te zeggen:

« Mijn zoon, mijne gereedschappen zijn te zwaar voor uwen geest. Gij zult gelukkiger zijn dan uw vader. Gij zult geen ambachtsman, maar een schrijver worden. » En wat gebeurt er dan? Het huisgezin werkt en slaaft om de kosten der opvoeding te betalen, en als hij eindelijk klerk of pennelijker is, verheft hij het hoofd in de lucht en moet gekleed gaan alsof hij een heer ware. En wie moet het gelag betalen? de arme vader en moeder.

Geloof mij: in de oogen van uwen hoog-hoog-gelcerden zult gij zeer kleine, zeer eenvoudige lieden

zijn. Hij zal de schouders optrekken bij al wat gij zegt en met u den spot houden, zooals eens de zoon van eenen landman deed.

Hij had zijn eenig kind naar eene kostschool gezonden.

Op zekeren morgen, op het uur van het ontbijt, vroeg hem de vader :

« Zeg mij eens, mijn zoon, hoe ver zijt gij reeds in het rekenen gevorderd ? »

— « Vader, ik kan rekenen in het oud en in het nieuw vlaamsch, »— antwoordde de zoon spotsgewijze.

— Zeg mij, vader, volgens uwe rekening, hoeveel tellooren staan hier op tafel ? »

« Ik, tel er twee, » zegde de vader.

« Ik tel er drij, »— zegde de zoon.

« Drij ! » Hoe dat ?

« Ja, drij, in het nieuw vlaamsch wel geteld : hier is eene ; die daar is twee ; nu, een en twee maakt dat geen drij ? »

« Ja, mijn zoon. Gij hebt gelijk volgens het nieuw vlaamsch. Gij zijt een hooggeleerde... Welnu, luister ; ik reken in het oud vlaamsch. Van die drij tellooren neem ik de eerste ; uwe moeder neemt de tweede ; en de derde is voor u..... Bovendien, daar gij toch zoo geleerd zijt, moogt gij uwe studiën eindigen en morgen zult gij met mij koolen mogen planten.

ouders! ZORGT DAT UWE KINDEREN IN DEN GODSDIENST
WEL ONDERWEZEN ZIJN.

Lieve Ouders! uwe kinderen zullen nooit te veel onderwezen zijn in de leering van onzen Heiligen Godsdienst: de onwetendheid is de moeder der bedorvenheid. Dat zij op zon- en feestdagen tegenwoordig zijn in de goddelijke diensten en sermoenen. Zij kunnen nooit genoeg leeren dat zij in den hemel eenen God hebben, hunnen Vader, dien zij moeten kennen, beminnen, dienen; en op aarde eenen mensch, eenen vader, aan wien zij eerbied, liefde, gehoorzaamheid en later behulpzaamheid verschuldigd zijn. Hoe zoudt gij er geenen prijs aan hechten, dat zij zulke lessen bijwonen? Hebt gij er het grootste belang niet bij? En nogtans, wie zou het gelooven? Er zijn vaders die deze dingen niet begrijpen, en zoo uitzinnig zijn te zeggen:

« Mijn zoon, gij hebt uwe eerste communie gedaan! Nu zijt gij er van af! Geene school meer, geen catechismus meer!.... »

Uw kleine snaak is verrukt van u zoo te hooren spreken. Nu is hij vrij als een vogel in de lucht. Ook, wacht maar, hij zal er gebruik van maken. Indien hij de school voor de werkplaats verwisselt, zoo zal hij ook welhaast de herberg voor de kerk verkiezen, de zedeloze vereenigingen voor den catechismus, en de vuile gesprekken voor de goede raadgevingen van zijn geestelijken herder.

Zoohaast hij ongetrouw wordt aan zijnen Vader des hemels, zal hij ook welhaast ongetrouw worden

aan zijnen vader der aarde; hij keert den rug naar den godsdienst en ook naar zijne familie. Hij zal werken; ja, maar zooals het hem goeddunkt. Hij zal geld winnen; maar om er mede te doen wat hem belieft; en maar al te dikwijls om het in herbergen en elders te gaan verteren.

Wat zult gij dan denken? Zult gij nog zeggen: geene school meer! geene sermoenen meer! Neen, gij zult dan uitroepen: 't is droevig! Wie zou dat gepeisd hebben! het zijn de slechte kameraden die oorzaak zijn van zijn verderf! — Neen, neen, arme ouders, de schuld ligt aan u; gij zijt voor alles verantwoordelijk.

—

Zekere jongeling was door de schuld zijner ouders een groot losbol geworden. Niet meer wetende van wat hout pijlen maken, werd hij soldaat. Na verloop van eenige jaren dwong hem eene kwijnende schandige ziekte den krijgsdienst te verlaten en in zijne ouderlijke woning weder te keeren. Bij zijne aankomst aldaar bood hij in het huis zijner ouders zelven een logementbriefje aan.

Hij was zoo uitgemergeld, zoo mismaakt, dat zijn vader en zijne moeder hem niet meer kenden.

Vol medelijden met zijnen droevigen staat, vroegen zij hem des anderendaags wie hem in een zoo ongelukkigen toestand had gebracht.

« Gij, »— antwoordt de jongeling.

« Welhoe! Wij? »

« Ja, gij! Ik ben uw zoon; gij hebt over mijne jonkheid niet gewaakt, gij hebt mij naar mijnen zin

laten leven, gij hebt mij over mijne misdaden noch vermaand noch gestraft, gij scheent zelfs aan al het kwaad door uw gedrag toe te juichen; gij zijt de oorzaak dat ik kwade gewoonten heb aangenomen, die ik nooit heb kunnen overwinnen. Gij hebt mij nooit gevoelens van geloof ingeboezemd, welke mij in mijne buitensporigheden hadden kunnen tegenhouden. Gij zult nu uwen ongelukkigen zoon zien sterven, en gij zult weten dat gij een kind in de hel hebt. »

Op dit gezegde barst de moeder in tranen uit en valt in onmacht; de vader maakt zich afwezig en de jongeling sterft in wanhoop!

Ongelukkig kind! ongelukkige ouders!

LIEVE OUDERS, VERMAANT EN STRAFT UWE KINDEREN
MET WIJSHEID EN VOORZICHTIGHEID.

Die wel bemint
Kastijdt zijn kind.

De minste berisping, de kleinste straf is dikwijls genoeg om een gebrek te verbeteren, dat zich eerst begint te vertoonen; maar is dit gebrek eene ondeugd geworden, is de ondeugd in gewoonte veranderd, dan is het als eene tweede natuur, bijna zoo onbuigzaam als een dikke boom:

Vriend, zijt gij wijs, buig jeugdig rijs;
Want d'oude stam is al te stram.

De berisping is een noodzakelijk geneesmiddel; doch de beste geneesmiddelen kunnen schadelijk zijn, indien zij niet met voorzichtigheid gegeven worden. Let op *hoe* en *wanneer* gij moet straffen.

Gebruikt eerst de zachtheid :

Men vangt de vlieg met zoetigheid,
De kinderen met zachtmoedigheid.

Helpt de zoetigheid niet, straft ze strengelijk. Die zijn ondeugend kind niet straft, voedt eene jonge slang die hem later den steek in het hart zal geven :

Die al te zacht is en te goed,
Wordt eens vertrappeld met den voet.

Maar, zegt gij, ik vrees dat ik door ophoopendheid de kinderen te veel zal straffen. — Welnu :

Als gramschap stijgt,
Ziet dat gij zwijgt.

Zegt hun : kinderen, uitgesteld is niet kwijt gescholden ; wij zullen malkander later spreken. En dan, als de gramschap over is, geeft loon naar werken.

Er zijn moeders die, als vader straft, hunne kinderen streelen, en zelfs het gedrag van vader bij hunne kinderen afkeuren.

Wat kan er geworden van een huis, waar de moeder omverre werpt, hetgeen de vader opbouwt ?

't Is in het huis geheel verdraaid
Daar 't haantje zwijgt en 't hentje kraait.

GAAT UWE KINDEREN VOOR MET GOEDE VOORBEELDEN.

Woorden wekken,
Voorbeelden trekken.

De kinderen doen gemeenlijk hetgeen zij hunne

ouders zien doen; zij spreken doorgaans gelijk zij hunne ouders hooren spreken:

Zoo de ouden zongen
Zoo piepen de jongen.

Ja, ja, *het appeltje smaakt gemeenlijk naar den boom.*

Leeft zoo, dat gij met recht en reden kunt zeggen: Kinderen, doet gelijk gij ons ziet doen; volgt ons na, gelijk wij Christus navolgen.

Maakt dat de kinderen 's morgens en 's avonds, voor en na eten, u met eerbied zien bidden; zij zullen wel leeren bidden met u te zien bidden. Dat zij u op zon- en feestdagen de mis en kerkelijke diensten zien bijwonen en dikwijls zien naderen tot de H. Sacramenten:

Maakt dat zij onder u eene volmaakte eendracht zien heerschen; dat zij u verduelig zien in uw lijden, voorzichtig in uwe woorden, zedig in uwen handel, rechtvaardig in uwe ondernemingen. O! gelukkige ouders, die zulke voorbeelden geven! Gelukkige kinderen, die zulke voorbeelden voor oogen hebben!

Maar wee het huisgezin, waaruit het goed voorbeeld gebannen is! Wee de ouders, die door verwenschingen, godslasteringen, dronkenschap of andere boosheden hunne kinderen van jongs af de ondeugd inprenten.

Vermaningen, straffen, zoete woorden, dit alles is goed; maar zonder uw voorbeeld is het een comediespel. Niet doen hetgeen gij voorhoudt, is met de eene hand omverwerpen, wat gij met de andere hebt opgebouwd. Uwe kinderen zullen spoedig zeggen:

Indien vader goed vindt vreedzaam en liefstallig te zijn met broeders en zusters, waarom leeft hij niet in vrede met moeder? Indien hij wil dat ons gedrag geregeld zij, waarom is het zijne zoo slecht? Indien hij ons gebiedt werkzaam te zijn en onze winst getrouw af te geven, waarom loopt hij 's maandags zonder werken en verkwist hij zooveel geld aan den drank?

Weet het wel, ouders: uwe kinderen hebben altijd de oogen open om na te speuren al wat gij doet en laat, en eilaas, de ooren bijna altijd gesloten voor uwe vermaningen. Zij zijn als apen die navolgen hetgeen zij zien doen, en die beter het kwaad dan het goed ontwaren.

Ziet op straat de jonge losbollen die nauwelijks veertien jaar tellen! Ziet hunne klak op het eene oor geplaatst, ziet ze met de pijp in den mond, hoort ze roepen, tieren en vloeken! Weest zeker, het zijn kinderen van losbandige ouders. Zij zijn in het klein wat hun vader is in het groot! zulke vader, zulke zoon!

't Is wonder wat vermag een voorbeeld tot het kwaad,
Mits dat de zoon altijd langs vaders paden gaat.
De kreeft zat eens op 't strand, en zag zijn jongskens kruipen.
En zag hun slimmen gang, en zag hun vreemde stuipen.
Hij zei: Hoe gaat gij zoo? wel kinders dat gaat slecht,
Niet een van altermaal, niet één en gaat er recht.
't Waar' schande dat men 't zag, zoo leelijk gaan de pooten,
G'en ziet niet waar gij gaat, gij zoudt wel iemand stooten;
Foei! dat en mag niet zijn, dat is een vuil manier:
Sa fraaikens, gaat eens recht, of pakt u straks van hier.
Zij zeiden altermaal, en met gewisse reden:
Lief vaerken! ga eens voor, toon hoe wij moeten treden.
En de oude vader kroop, ja op zijn allerbest;
En als men 't wel bezag, 't was erger dan de rest.

Is 't dat ge mij nu vraagt, wat dit al is te zeggen,
Ik wil tot onderwijs 't u gaarne uit gaan leggen.
Gij vader zijt de kreeft, dat kon gij wel verstaan;
Het jongsken is uw kind, dat gij leert kwalijk gaan.

LIEVE OUDERS, ZORGT VOOR DE TOEKOMST UWER KINDEREN.

Maakt er geene luiards van, geene heeren, geene windmakers: gij zoudt hun verderf bewerken en u zelven ongelukkig maken.

Wordt gij gewaar dat hunne deugd is blootgesteld in de school of op den werkwinkel, waar gij ze geplaatst hebt, luistert naar de stem van God die u zegt, evenals aan den H. Joseph: *Sta op, neem het kind en vlucht..... want men zoekt het te doodden.* Zou dit verderf van uw kind, de dood zijner ziel niet meer te beweenen zijn dan de dood zijns lichaams? Dat hij aanstonds die werkplaats verlate, waar hij zijne ziel zou verdoemen. Gij zult voor zijne ziel bij God verantwoorden.

Indien de dood u een uwer kinderen in de eerste jaren der kindsheid ontrukkt, troost u bij het gedacht dat gij in hem voor uwe familie eenen beschermengel hebt in den hemel. Indien hij sterft in jaren van verstand, zorgt dat hij in tijds de heilige sacramenten der stervenden ontvange. Bidt voor hem na zijn afsterven en doet het heilig sacrificie der mis opdragen tot rust zijner ziel.

Vaders en moeders, bidt voor uwe kinderen bij hunne dood en gedurende hun leven. De gebeden van een vader- en moederhart gaan rechtstreeks tot God en worden altijd verhoord.

Wie heeft niet hooren spreken van de tranen en gebeden der H. Monica voor haren zoon Augustinus?

Die jongeling, niettegenstaande zijne goede opvoeding, had, zooals veel kinderen, het voorbeeld zijns vaders en niet dat zijner deugdzame moeder gevolgd. Zijne wanorden veroorzaakten die arme moeder de grootste droefheid. Zij hield niet op over hem te weenen; doch hare tranen waren door de vurigste gebeden vergezeld. Eindelijk bekwam zij de bekeering van Augustinus. Die bekeering was zoo oprecht, dat hij eenieder stichtte. De zoon van de H. Monica werd later bisschop van Hippone, en een der grootste mannen der Heilige Kerk.

De balk en de splinter.

Onze Zaligmaker heeft onder andere merkwaardige lessen ook deze gegeven, dat de mensch geen valsch oordeel over zijnen evennaaste mag vellen: *Wat, ziet gij den splinter in het oog uws broeders, en bemerkt gij niet den balk in uw eigen oog? of hoe kunt gij tot uwen broeder zeggen: Broeder! laat mij den splinter uit uw oog trekken, daar gij zelf den balk die in uw oog is, niet ziet?* (1) *Gij, schijnheilige! trek eerst den balk uit uw eigen oog, en dan moogt gij toezien om den splinter te trekken uit uw broeders' oog.*

Hoeveel dergelijke splinterkijkers zijn er niet in onze tijden, die over een enkelen oogslag, over een

(1) Luc. VI. 41 42.

onbedacht woordje , terstond valsch oordeel vellen ; die de gebreken des naasten door een vergrootglas zien ; eene vloot voor eenen os doen doorgaan , terwijl zij bij hunne gebreken den bril nederleggen , en , als het hun aangaat , olifanten voor muggen aanzien .

O ! de wereld is tegenwoordig zoo vol valsche oordeelen , dat er bijna geen mensch te vinden is , die met dat pek niet besmet is .

Nauwelijks gaat er iemand over de straat , hij moge zijn wie hij wil , of men beoordeelt hem zonder onderscheid van het hoofd tot de voeten . Nu is die rechter niet onpartijdig , die advokaat een schoon klapper , die geneesheer een palingsteker , die koopman een bedrieger , die kunstenaar een zuiper , die bakker een vervalscher , die kleermaker een lappedief , die vrouw eene zuipster , die man een gierigaard , die dochter eene lichtvink , die jongeling een nachtklooper .

Men weet alles slecht uit te leggen : geeft iemand eene aalmoes , zoo doet hij het maar , om er eere van te halen ; vergeeft hij zijne vijanden , zoo is hij een sul ; is hij stil en eenzaam , zoo is hij een eigenzinnige ; is hij milddadig , zoo is hij een verkwister ; is hij beleefd , zoo is hij een vleier , en wat al nog !

Over zeker onvergelykelyk tafereel , door Apelles geschilderd , waren de voornaamste kunstenaars zoo verwonderd , dat zij geene woorden genoeg vonden om die verwondering uit te drakken... Een eenige neuswijs , een schoenmaker , die nooit anders dan schoenlappen had geleerd , kwam voor den dag , en maakte eene kritiek op den schoen... Apelles denkende , dat de vent , omdat hij schoenmaker was , misschien gelijk had ,

veranderde dat gewaande gebrek. Doch de schoenmaker kwam des anderendaags terug, en vond wederom een gebrek aan een ander deel der schilderij, waarop Apelles hem toeriep : *Schoenmaker, blijf bij uwen leest.*

Zulke beuzelaars, beknibbelaars zijn er nog bij hoopen; zij hebben altijd iets te beknibbelen, schoon ze de zaak niet eens verstaan, en nog veel min verbeteren kunnen. Zij gelijken zeer wel aan de schouwvangers, die de steenen zuiveren, en zelf zeer zwart en vuil zijn.

Ook zijn ze te gelijken bij de spinnen, die vergift zuigen uit de bloemen, waar de bijen honig uithalen.

Zij zijn als de slekken, die de schoonste muren, de kostelijkste versiersels met hunne slijmerige vuiligheid besmetten.

Het was in de maand Mei. De zonne glansde aan den zuiveren hemel; bloemen en planten waren met schitterende dauwdroppels bezaaid en verspreidden de aangenaamste geuren.

Een lieve glinsterworm verheugde zich in de herlevende natuur en scheen met meer glans dan naar gewoonte haar schitterend licht te verspreiden.

Eene vuile padde die zich in den modder eener gracht wentelde, ontwaarde van verre den prachtigen glinsterworm; zij kroop tot bij het zuivere dier en bespatte het met zwadder en venijn.

« Wat heb ik gedaan om mij met zooveel woede aan te vallen? » zegde het weerloos dier.

De padde antwoordde met nijd :

« Al wat schittert, al wat zuiver is, kan ik niet verdragen. »

Ach ! hoevele padden zijn er nog hedendaags !

Helpt elkander.

De deelen van het menschelijk lichaam hadden tot hiertoe altijd in den grootsten vrede geleefd en elkander als getrouwe broeders bijgestaan, maar om eene dwaze reden kregen zij eensklaps twist en wilden niets meer voor elkander doen.

De voeten wilden niet meer voortgaan en weigerden de andere lichaamsdeelen te dragen ; zij zegden :

« Gij hebt lang genoeg op mij gesteund , draagt nu u zelve. »

« En wij, — zegden de handen, — wij willen zoo den ganschen dag voor anderen niet meer arbeiden. Wij zijn zoo dom geweest voor u den kost te winnen , maar van dit oogenblik af zullen wij maar voor ons alleen zorgen. »

De mond , op welken gewoonlijk een zoo vriendelijken grimlach rustte, brak ook den vrede en zegde :

« Gij, vadsige, luie maag, gij kunt nu zelve het voedsel innemen, ik doe niets meer. »

De oogen, die vroeger zoo liefstellig en gediensstig waren, kwamen ook in opstand :

« Neen, neen, zoo dwaas niet meer, — zegden zij, — van voor u gedurig op wacht te staan om te zien of er geen gevaar is. »

In dien zin spraken de overige leden : men scheen voor altijd aan den zoeten vrede vaarwel te hebben gezegd.

Maar wat gebeurde er?

De voeten wilden niet meer gaan, de handen niet meer werken, de mond niet meer eten, oogen en ooren deden hunnen plicht niet meer, en welhaast werd het gansche lichaam zwak, mager en ziekelijk.

De koppige lichaamsdeelen moesten onvermijdelijk sterven, indien de verstandige ziel hun niet ter hulp was gezonden. Zij legde hun de leelijkheid van hun gedrag voor oogen en sprak met zooveel overtuiging van hunne aanstaande dood, dat zij besloten weder als kinderen van hetzelfde lichaam elkander als voorheen getrouw bij te staan, want zij begrepen eindelijk, dat zij zonder elkanders hulp niet bestaan konden.

De mond nam weder met liefde het voedsel op en zond het gemalen naar de maag; de voeten hernamen hunne vorige gediensigheid; de oogen keken weder vroolijker en scherper dan ooit. Het gansche lichaam voelde zich gelukkig en het verkreeg welhaast zijne kracht en frischheid weder.

Nooit vergaten de ledematen de zoo duurgekochte les.

Wij zijn allen lidmaten van hetzelfde lichaam: wij moeten elkander helpen en bijstaan.

De luiaard.

De ledigheid, is de schandvlek der natuur, de vijandin der nuttige kunsten, de moeder der armoede, de leermeesteres der onwetendheid, de grondwortel van alle kwaad, het beletsel der deugd, het oorkussen

van den duivel, het onwederroepelijk verlies van den tijd.

Wat staat gij hier den geheelen dag ledig? zegde eenen huisheer tot zijne knechten.

Zij antwoordden hem : *omdat niemand ons gehoord heeft.* (1).

Ziedaar de kale verschooning der luie dagdieven. Zij komen bijeen om elkander kluchtjes en fabelkens te vertellen, om allerhande poetsen en dwaasheden te bedrijven, daar zij gemakkelijk aan werk kunnen geraken; maar zij zijn met een billijken prijs niet tevreden, zij eischen meer, snoeven en pochen, en hebben liever lui te loopen.

De Evangelische huisvader beschuldigde die lieden van ledigheid, welke nochtans niet gehoord waren, en mogelijk als arme daglooners daar gekomen waren op hoop van werk te krijgen; hij beschuldigde degenen, die maar een enkelen dag ledig stonden; maar wat zou hij gezegd hebben, indien hij hen gansche weken ledig had gezien?

De ledigheid veroorzaakt alle kwaad in de meeste zaken : de roest in het ijzer, den worm in het hout, de mot in de wol, den stank in het water, het onkruid op den akker, het verderf in de huisgezinnen, nood en armoede onder de menschen; door nood en armoede slechte gedachten, door slechte gedachten de zonde, en in de zonde den tijdelijken en eeuwigen ondergang.

Menig mensch wordt door de luiheid verleid; als het geld op is, weet men niet meer waar zich te wen-

(1) Matth 20.

den; men is goede dagen gewoon; arbeiden kan men niet meer en bedelen schaamt men zich. Waar henen dan? Tot een ontuchtig leven, tot stelen en naar het gevang!

Meester Langzaam! Hoe ziet gij er zoo gescheurd uit? Lapland is wel een groot gewest; maar mijnheer draagt het nogtans op zijn lijf; mijnheer was eertijds een treffelijk werkman en nu draagt hij den bedelzak. Die zich aan de luiheid overgeeft, krijgt doorgaans zulk pak op den rug.

Meester Luiarik, ik bid u, zeg mij eens, waarom ziet gij er zoo slecht uit?

Ach! roept Luiarik, het is geen wonder: ik zie dat mijn gebuur zeer wel vaart; hij drinkt alle dagen een goeden pot bier, daar ik integendeel pompwater moet drinken; hij eet een kloek stuk vleesch, en ik vooze rapen en drooge patatten.

Maar, meester! wilt gij daarvan de oorzaak weten? Uw gebuur was in zijne jeugd vlijtig, ijverig en arbeidzaam, en gij integendeel slaperig en lui.

Wel, Laurens Zorgeloos, gij zijt ook al een luiaard. De H. Laurentius, wiens naam gij draagt, heeft een zwaren roostdag gehad, maar gij verandert den roostdag gedurig in eenen rustdag. Gij bemint den ledigen maandag, en uit den ledigen maandag wordt een luie dinsdag geboren, en uit dezen ontstaat een dorstige woensdag, die een slaperigen donderdag medebrengt.

En zoo verlopen de weken:
's Meesters werk blijft steken
En 't weekloon in gebreken.

Wel, trage dienstmeid, hoe staat ge daar zoo onwerkzaam in uwe keuken? Dat schuren gaat u niet, dunkt mij: gij zijt bevreesd uwe armen zeer te doen, zoo gij harder wreeft; het is, kom ik er van daag niet, ik kom er morgen, en zoo brengt Trien Lamhand den tijd door.

Ja, vele dienstboden spelen den lui aard, zoohaast als de meesters uit zijn. De knecht zit van luiheid te gapen en de meid bij haar werk te slapen, maar den tijd om te eten, wil niemand vergeten.

Rotte koolen, rotte rapen,
Luie meiden, luie knapen,
Traag van hand, stram van voet,
Zeg eens waarvoor zijn ze goed?

Spring nu!

De luie Krekel in het heetste van den zomer in het groen zingende, zag de naarstige Mier met grooten arbeid een korengraantje naar haar holleken slepen; zij zeide uit medelijden:

« Wel, Mierken, hoe kont gij in zulk eene groote hitte, in plaats van in de koelte te zitten, met zoo een zwaar pak geladen gaan, en aldus uzelfen dooden? Ziet gij niet dat ik in deze groene lommer mijn vermaak en ruste neem; wat wilt gij dan in de brandende zon arbeiden? »

Op dit onvoorzichtig getier van den luien Krekel antwoordde de Mier met wijsheid:

« Zie! mevrouw de Natuur opent nu in het oosten

haren schoot, dien zij daarna in den winter zal sluiten; het is dan redelijk dat ik in den zomer vergader om in den winter te leven:

Wie 's zomers vergaart,
's Winters wel vaart. »

Als het voorzichtig Mierken tegen den luien Krekel dit gezeid had, zoo is het met zijn paksken geladen naar zijn nestjen gekropen, latende den onachtzamen Krekel in zijn groen prieelken zingen, zoo lang als het hem beliefte.

Nu kwam de strenge winter aan, en Krekel wist niet van wat hout pijlen maken. Hij nam dan den bedelzak en ging bij Miertje zijnen nood klagen.

« Wat deedt gij, — vroeg Miertje, — wanneer ik in den zomer mijnen voorraad zocht? »

« Ik zong » antwoordde Krekel.

« Ei! gij zongt!

In den zomer kunt gij zingen,
In den winter moogt gij springen. »

Gij, luiaard, die nu ligt en slaapt
En dan een wijle zit en gaapt,
Op! op! en ga eens tot de mier:
Dat is een klein, maar naarstig dier.

Twée wondere jagers.

Zoekt het rijk Gods en zijne gerechtigheid! Ziedaar het eenige dat gij hier op aarde te doen hebt. En deedt ge dat niet, zoo hadt ge veel beter weg kunnen blijven; want gij leeft tot uw eigen verderf en loopt slechts anderen voor de voeten.

Wacht niet tot morgen, maar besteedt den dag van heden. Het goede, dat ge nu nog kunt verrichten, kan u welhaast in 't kort onmogelijk worden. Welaan! verzaakt de zonde, kwijt wel uwe plichten; spaart geene moeite!

Het goed moet men zoeken;
't Kwaad kijkt uit alle hoeken.

Ja, zoo staan de zaken, sedert de duivel op aarde alles heeft in de war gebracht.

Zoekt het rijk Gods met allen ijver, en, ware het noodig, zelfs met opoffering van het dierbaarste wat gij op aarde hebt, ja, al moest ge 't bekoopen met goed en bloed; want, wat het u kosten moge, de moeite van het zoeken kan nooit opwegen tegen de blijdschap van het te vinden.

Ach! wat onderneemt een mensch niet, wanneer wereldsch goed zijn hart in vlam zet! Daarvan lezen wij eene fabel.

Twee honden, jagers voor eigene rekening, zagen op eenigen afstand een groot voorwerp op het water drijven. « He! vriend, — zei de eene — kijk eens! Uwe oogen zijn beter dan de mijne. Wat drijft daar? Is 't een os of een paard? »

« Noch het een noch het ander — hernam zijn gezel — ik neem 't voor een ezel. Nu, nu, er is weinig aan gelegen wat voor een beest het is. De vraag is maar: hoe komen wij erbij? Het water is breed en den wind hebben wij tegen. »

« Wel, laat ons samen het meer uitdrinken, dan

zal het aas eindelijk op het droog geraken, en wij hebben voorraad voor de geheele week. »

Dit schrander voorstel werd aangenomen; en ziedaar de honden aan het drinken. En zij dronken, en dronken zoo lang, tot zij dood vielen.

Zoo is menigmaal de mensch. Hij zou de zee wel willen leeg drinken, om den wellust van een oogenblik; daarvoor is hem niets te veel. Al had hij vier lijven, hij zou ze er aan wagen. Een gansch leven besteedt hij, om éénen dag voor zijne dood te kunnen zeggen: Ik heb mijne schaapjes in het droog.

Om het mogelijke te verkrijgen, beproeft men zelfs het onmogelijke. En zoudt gij dan het mogelijke niet doen, om iets te verkrijgen dat niet alleen mogelijk, maar zelfs zeker is? Zoudt ge niet een kort leven willen besteden, om eenen schat te bezitten, die niet vermindert, en eene zaligheid, die eeuwig duurt? Welaan dan, zoekt het rijk Gods en zijne gerechtigheid!

Middel om fortuin te maken.

Ach!... O!...

Ach! hoe beklag ik u, indien gij de gewoonte hebt uwe werken zonder goede meening te doen!

O! hoe gelukkig zijt gij, indien gij gewoon zijt uwe werken met een zuiver inzicht te verrichten!

Zonder zuiver inzicht werkt gij zonder verdiensten voor den hemel, en het zou met u afloopen gelijk met den gefopten boer.

Een pachter verscheen op zekeren dag met een

geschenk in het hof. Terwijl hij in eene voorzaal zijne beurt afwachtte, trad hem de hofnar te gemoet, die, om den boer eene poets te spelen, zich bij hem als de koning uitgaf. Hij speelde zijne rol zoo natuurlijk, dat de pachter meende met den koning te spreken; hij overhandigde hem met verlegene grimassen zijn geschenk.

« Toef een oogenblikje, — sprak de gewaande koning, — ik ga u wat halen. »

« Ha! — dacht de boer — dat zullen geene windeieren zijn. »

Gedurig vestigden zich zijne oogen op de deur, tot zij eindelijk openging, en hem een rolletje in de hand werd gestoken, dat hij met een dankbaar glimlachje in zijnen zak stak.

Zoohaast hij in de vrije lucht was, moest hij 't papiertje toch eens openen. Wat was het?

Ik zal het niet beschrijven; maar alleen zeggen dat niemand zoo iets gaarne in zijne soep zou vinden. Zoo werd hij gefopt.

Vele menschen gelijken aan den gefopten boer.

Hoe zoo? vraagt gij. Wel ja; in plaats van hunne werken met een zuiver inzicht aan God, den Opperkoning, op te dragen, verrichten zij die om den lof, de eer van de zotte wereld te bekomen.

Met een zuiver inzicht daarentegen, werkt gij nooit te vergeefs; alle werken, alle kruisen die gij God opdraagt, zijn schatten van eene oneindige waarde.

Hebt ge nooit gelezen of hooren spreken van Alchimisten of goudmakers? Dat waren menschen die, over eenige eeuwen, zich met hart en ziel toelegden om

uit geringe metalen of andere delfstoffen zuiver goud te maken. Zij zaten in hunne geheime werkplaatsen dag en nacht te peinzen bij hunne smeltkroezen, en versmolten geld en goed tot den laatsten duit. Daar hun onverzadelijke gouddorst al heviger en heviger werd, namen zij zelfs hunne toevlucht tot gruwelen, en wierpen zich in de armen van den duivel, om van hem als hun meester in de zwarte kunst de gewenschte verlichting te ontvangen. Maar, in plaats van den steen der wijzen te vinden, verloren zij hun verstand, en in plaats van schatten te verwerven, stierven zij van gebrek.

De goede God beware u al de dagen uws levens voor gouddorst; want zie, dat is eene ziekte, verschrikkelijker dan de gele koorts of de zwarte pest.

Ja, praat maar, denkt ge: vond ik maar zulk een steen, die de kracht had om een koperen cent in een gouden te veranderen, ik zou hem niet laten liggen. Maar zoudt gij daarmede ook uw geluk gevonden hebben?

Men verhaalt van Midas, koning van Phrygië, dat hij, door hebzucht verdwaasd, van zijne goden de gunst afsmeekte om al wat hij aanraakte terstond in goud te veranderen. Het verzoek werd toegestaan, en hij was als uitzinnig van blijdschap. Doch zijne vreugd was van zeer korten duur, want de vervulling zijner begeerte bracht hem juist in den grootsten nood. Stak hij zijne hand in den schotel, 't was goud: wilde hij zijne vermoeide leden te ruste leggen, hij viel op koud en hard goud. Zoo ging het met alles, en, daar men geen goud kan eten noch drinken, zoo verging hij van

gebrek te midden zijner onmetelijke schatten, en was erger dan een bedelaar.

In rijkdom alleen, — dit leert ons deze fabel, — is het geluk niet gelegen.

Ware dit zoo, dan zouden de rijkste menschen ook de gelukkigste moeten zijn: doch dit zijn ze niet altijd. Zie, al wist gij ook oud lood en verroeste spijkers in echte goudstukken te veranderen, gij zoudt evenwel zeer ongelukkig en de armste der menschen zijn, indien gij u geene schatten voor de eeuwigheid wist te vergaderen.

Welaan! ik wil u liever eene andere en betere kunst leeren. Ik zal u een goud leeren maken, dat aan geene daling onderhevig is; een goud, waarvoor gij alles kunt bekomen, een goud, waarvan noch dief noch dood u berooven kan; een goud, dat gij in alle eeuwigheid zult bezitten, en waarbij alle goud dezer wereld blinkend slijk is.

Luistert, gij rechtvaardige zielen! De groote kunst bestaat in deze les: *tracht in alles een zuiver inzicht te hebben.*

Het zuiver inzicht is de ware steen der wijzen, die alles in het zuiverste en edelste goud doet veranderen. Niets kan zoo gering zijn, indien wij het maar om God doen, of het krijgt eene waarde, waarbij alle mijnen van het goudland niet kunnen vergeleken worden.

Wat is minder dan een glas koud water? Doch, geeft het eenen dorstige uit liefde Gods en in den naam van Jesus, en eensklaps wordt het een goud, dat eeuwig zal schitteren aan uwe hemelkroon.

De karpers. .

God schijnt somtijds de onschuldige en deugdzame menschen aan de onrechtvaardigheid der boozen over te laten; maar het is om zijne uitverkorene kinderen door dien onbekenden weg tot hun oprecht geluk te leiden, hij vernedert en beproeft ze, om later hen te verheffen en te beloonen.

De H. Thomas vergelijkt den Heer aan eenen bouwmeester, die, om een groot gebouw op te richten, de grondvestingen in de aarde verbergt; het schijnt, zegt hij, eene uitzinnigheid te zijn, en nogtans het is een uitwerksel van zijne kunst en wetenschap.

Zoo is het ook met de Voorzienigheid: wanneer een mensch in lijden en tegenspoed is, schijnt hij van God verlaten; maar het is eene soort van verborgene grondvesting op welke de Voorzienigheid een prachtig en kostelijk gebouw zal oprichten.

Joseph aanbad de goddelijke Voorzienigheid in het bitterste van zijne beproevingen, en eindelijk begreep hij waarom God hem in de gevangenis liet werpen..... Wie zou gedacht hebben dat die jongeling, beschuldigd van het schrikkelijkste schelmstuk, in de somberste gevangenis geworpen, langs dien weg het toppunt van roem en heerlijkheid zou bereikt hebben? Zijn de slavernij en de gevangenis trappen die tot den troon geleiden?

Hoe verblind zijn de kinderen der eeuw! Wanneer zij den rechtvaardige gebukt zien onder den last van het ongeluk, en den booze ten toppunt van voorspoed,

onteerden zij de Voorzienigheid met te zeggen: God bemoeit zich niet met mij!

O kenden zij de wegen des Heeren!

De Heilige Gregorius de Groote bezocht eenen rijke, die in zijne tegenwoordigheid zich beroemde nooit de minste beproeving geleden te hebben..... De Heilige wordt eensklaps met een buitengewonen schrik bevangen; hij keert zich naar zijn gevolg en zegt: « Verlaten wij deze plaats, want de gramschap Gods zal welhaast uitbarsten! » Nauwelijks was de heilige bisschop vertrokken, of het paleis en zijn bezitter verzonken in de ingewanden der aarde.

De H. Franciscus de Borgia was sedert achttien jaar getrouwd, wanneer zijne huisvrouw Eleonora ziek werd. Hij bad en deed den Heer bidden om hare gezondheid te bekomen.

Op zekeren dag, gansch in het gebed verslonden, hoorde hij eene stem, die hem zegde:

« Indien gij wilt, dat het leven uwer echtgenoot vermeld worde, ik zal uwen wensch verhooren, maar het zal u niet voordeelig zijn. »

Franciscus was ontroerd bij het hooren dezer woorden; hij stortte eenen vloed van tranen en riep uit:

« Mijn God, waarom laat gij de keus aan mijnen wil over? Ik smeed u, doe al wat gij wilt, niet alleen met mijne vrouw, maar ook met mijne kinderen en met mij zelve; dat uw wil volbracht worde! »

Zijne echtgenoot stierf. Hij zegde een eeuwig vaarwel aan de wereld, verzaakte aan eer en rijkdommen, trad in de societeit Jesu en nu, op onze altaren geplaatst, wordt hij vereerd als een der grootste Heiligen die den roem der Kerk hebben uitgemaakt.

« *Gij weet nu niet wat ik doe*, zegde Jesus tot den Heiligen Petrus, *gij zult het later weten.* » (1)

Ziedaar een woord dat ons moet troosten.

God zendt u moeilijkheden over,

Een vriend verraadt u,

De wereld vervolgt u,

Gij schijnt van God verlaten.....

Ach! verliest den moed niet; aanhoort in stilte de inwendige stem van Jesus: *Gij weet nu niet wat ik doe, gij zult het later weten...* O ja, later! — in den hemel!

Een landman deed zijn vlas naar een grooten vijver voeren, om het daarin te doen rotten; maar aangezien het water veel visch, en vooral talrijke karpers inhield, deed hij die eerst vangen om den vijver vrij te maken.

Wanneer bijna al de karpers in het sleepnet staken, spraken zij treurig tot elkander:

« Eilaas! eilaas! wij zullen niet lang meer leven: eene onvermijdelijke dood wacht ons! »

Een twintigtal karpers die het net ontsprongen hadden, riepen met groote blijdschap uit:

« Bravo! bravo! wij zijn er uit! Wij zijn gered! »

De gevangene karpers wierp de landman in een klaren wal, waar zij in het frissche water gezondheid, rust en genoegten vonden. De vijver, welke door het rotten van het vlas welhaast stinkend en verpestend

(1) Joan. 13. 7.

werd, diende 's anderendaags reeds tot graf aan de weinige visschen die er waren ingebleven.

De mensch kent veeltijds zelve niet,
Wat hem tot heil of ramp geschiedt.

Troost der armen.

De Voorzienigheid Gods is wonderlijk aangaande de armoede der menschen: « De arme menschen hebben niet alleen de rijke, maar de rijke hebben ook de arme noodig. » (1)

Veronderstelt een land, waar niet dan rijke menschen gevonden worden. Hoe zal men daar dienstboden, kleermakers, schoennakers, bakkers, smeden vinden? want deze stielen en bedrijven doen de rijken niet. Hoe zal dit land kunnen bestaan zonder de hulp van vreemde menschen?

Indien elkeen overvloede van geld en goed, wat zou hieruit volgen? Ambachten, kunsten, handwerken, koophandel, met een woord, alles zou vervallen. En wie zou er heer zijn, indien niemand wilde dienen?

Ware er geene armoede in de wereld, daar zouden bijna geene goede zeden, geene deugden meer zijn. De bijzonderste bezigheden zouden bestaan in eten, drinken, spelen, brassen en slempen. Waar overvloed is van alles, daar is gemeenlijk groot gebrek

(1) S. Chrys. Tom. 5. orat de divit. et paup.

aan deugd. Wilt gij groote schatten?.... neemt uw kruis op en volgt Jesus.

De keizer Sigismondus had sedert lang eenen knecht, die zeer dikwijls over zijn lot klaagde. « Het is eene schande, zegde hij, dat de dienstboden zoo weinig beloond worden; dat men alleen degenen loont die goederen genoeg bezitten, en de anderen, die grooten dienst bewijzen, nauwelijks met eenige giften vereert. Waarom moet het water altijd naar de zee loopen? »

Dit kwam den keizer ter ooren. Om dan dezen knorpot met eene zachtmoedige berisping te verbeteren en hem tot zwijgen te brengen, bedacht hij eene behendige list. Hij deed twee doozen van gelijke grootte en maaksel bereiden, en de eene met goud, de andere met lood, van gelijk gewicht, vullen. Daarna ontbood hij den dienaar en zegde hem :

« Ziehier twee doozen, de eene vol goud, de andere vol lood. Kies nu degene die gij begeert; de andere zal aan uwen naasten geëven worden: het kiezen staat nu in uwen vrijen wil. »

De knecht stond verbaasd over die gunst; maar welhaast verviel hij in een grooten angst. Hij bezag de twee doozen al sidderend; hij woog met de hand, nu het gewicht van de eene, dan het gewicht van de andere; hij vond ze even zwaar; hij kon ook geen teeken van goud of lood bespeuren. Lang was hij twijfelachtig en beangst in zich te beraden, en vreesde niets anders dan dat hij de doos met lood zou kiezen.

Ten laatste nam hij eene doos in de hand en zegde met zekerheid, alsof hij het goud reeds vasthield :

« Hoogachtbare keizer, deze doos zal ik houden. »

« Ja, — antwoordde de keizer, — gij zult die houden, en uzelfen bedanken, als gij niet gedood hebt. »

De knecht was ten uiterste nieuwsgierig ; hij brak de doos open en vond niets dan lood.

Alsdan nam de keizer deze gelegenheid waar, en sprak :

« Ziet gij nu wel dat gij de oorzaak van uwen geringen staat aan mij niet moet toeschrijven, maar aan de goddelijke voorzienigheid..... Hier heeft u niet de wil des keizers, maar Gods wil ontbroken. Had God gewild, uwe hand zou niet gedood hebben. »

Al prijst gij iemands lot, al prijst gij zijn geluk.
Gij zijt niet wel bedacht, gij ziet niet zijnen druk.

—
Ieder huis
Heeft zijn kruis.

—
Hoe grooter huis
Hoe grooter kruis.

Is het geen groote troost voor den arme, dat hij God zelve tot deelgenoot in zijne armoede heeft? Hij was immers arm in zijne geboorte; want hij werd in *doekskens* gewonden en in eene kribbe gelegd; hij was arm in zijn leven, want *hij had niets om zijn hoofd op te rusten*; hij was allerarmst op het einde van zijn leven, want hij hing *naakt* aan het kruis.

Het is hard arm te zijn, dat loochten ik niet. Maar wat wilt gij? Als God zulks beveelt, dan moet gij toch

arm zijn of gij wilt of niet. *Tegen den Heer is geene wijsheid, geene voorzichtigheid, geen raad.* (1) Draagt dus gewillig wat gij niet kunt afschudden.

Maakt van den nood een' deugd,
Zoo baart de nood eens vreugd.

Dit kruis is u opgelegd van uwen beminnelijken God. Vreest dus niet dat hij u verlate; want, die van alle menschen verlaten is, wordt toch van God niet verlaten.

God heeft boven alle anderen de armen in deze wereld verkozen. Hij heeft eene arme maagd voor zijne moeder en arme visschers voor zijne apostelen willen hebben. God verhoort de armen. Het gebed van den arme zal uit deszelfs mond tot de ooren van God komen. (2)

God is hunne toevlucht: *De Heer is de toevlucht der armen.* (3) Hij is hunne zaligheid: De armoede maakt den mensch gerust. *De zielen der armen zal hij zalig maken.* (4)

Arm in geld, maar rijk in deugd, slaapt hij geruster op het stroo, dan de rijke op het purper. (5)

't Is beter een stuk brood met eel gerust gemoed,
Dan ongerust gemoed met al het wereldsch goed.

Er kan niets rijker dan de armoede gevonden worden. *Wilt gij weten hoe rijk zij is?* (6) *Zij koopt den hemel.*

(1) Prov. 21. v. 30.

(2) Eccl. 21. v. 6. (3) Ps. 9. v. 10.

(4) Ps. 71. v. 13. (5) S. Hier. (6) S. Aug.

Die eenen kostbaren steen bezit, waarmede hij een rijk kan koopen, mag zeker niet arm genoemd worden; deze kostbare steen is de armoede, want men koopt met haar het Rijk der hemelen.

Christus heeft het Rijk der hemelen aan de armen beloofd: *Zalig zijn degenen die arm van geest zijn, want het rijk der hemelen behoort hun toe.* (1)

God bemint de armen zoodanig dat hij, al wat aan den arme gedaan wordt, aanziet alsof het aan Hem gedaan wierde. « Wat gij aan eene van deze mijne allerminste broeders gedaan hebt, dat hebt gij aan mij gedaan. (2) »

Ons leven is maar een speeltooneel; wie zou niet gaarne voor eenen dag de rol van eenen bedelaar vervullen, als hij weet dat hij daardoor eens koning zal worden?

Geringe staaf met rust is een zeer groot gemak;
Met onrust groot beslag, is maar een lastig pak.

Troost in de tijdelijke verliezen.

God alleen, die alles geschapen heeft, is de opperste heer en eigenaar van alle goederen; hij heeft dus ook de volle vrijheid en macht, daarover volgens zijn goeddunken te beschikken. Hij heeft alles gegeven, hij mag ook alles nemen.

Eene moeder neemt haar kind een mes af, opdat het zich niet zou kwetsen; aldus ook neemt God de

(1) Matth. C. 5. 4. 3.

(2) Matth. C. 25. v. 40.

zijnen de tijdelijke goederen af, opdat zij de eeuwige niet zouden verliezen.

Die eenen vogel wenscht te behouden, kort hem de vleugelen, opdat hij niet zou kunnen wegvliegen; zoo ook snijdt God dikwijls de vleugelen der rijkdommen af, opdat de mensch door dezelve niet zou verloren gaan.

Indien gij den kanker hadt, en dat de heelmeester dien uitsneed, zoudt gij daarom op hem gestoord zijn? Neen, al hadt gij daar ook groote pijn bij geleden. Waarom zijt gij dan ook alzoo niet gesteld, als de opperste heelmeester u den kanker uitsnijdt, die uwe ziel zou verderven?

Volgens de getuigenis van onzen Zaligmaker zijn de rijkdommen *doornen*. Waarom bedroeft gij u als er een doorn uit uwen voet wordt getrokken?

Waarom vergramt gij u? Waarom weent gij, als er u geld of iets anders ontnomen is?

Meent gij het geld te doen wederkomen met u te vergrammen of met te weenen? Droefgeestigheid betaalt geene schuld:

Een moedig hart
Verwint zijn smart.

Al spuwdet gij gansch uwe gal uit, het geld is weg en blijft weg; waarom wilt gij daarenboven nog uwe gezondheid, de achting der menschen en de gunst van God verliezen? Dat is al wat gij daarmede wint.

Zijn er u goederen ontnomen? Neemt Job tot voorbeeld. Die man Gods zegde niet: de Heer heeft het gegeven, de duivel heeft het genomen, maar: *De Heer*

heeft het gegeven, de Heer heeft het genomen. En gelijk de Heer alles dubbel aan Job wedergaf, zoo zal hij u ook dubbel vergelden, is het hier niet, zekerlijk in den hemel :

Geen geluk
Zonder druk.

Weigeren de ouders niet dikwijls eenen appel of eene peer aan hunne kinderen, voor welke zij nogtans een rijk erfdeel beschikken ?

Cyrus was een ervaren dichter, en zeer geleerd in de bouwkunst. Hij gedroeg zich uitmuntend zoo ten tijde van oorlog als van vrede. Hij bezat een scherpzinnig verstand en veel wijsheid, maar hij behoorde niet tot den christen godsdienst. Door zijne gedichten was hij zeer aangenaam geworden aan de keizerin Eudoxia en had in het hof zooveel gunst bekomen, dat hij naast den keizer Theodosius de eerste plaats bekleedde. Hij werd bestierder van de stad en het hof, roomsche raadsheer en burgemeester van Rome. Hij zou ten laatste verloren zijn gegaan, indien hij geene schipbreuk had geleden. Door Gods Voorzienigheid verviel hij van de hoogste eer, — zoo keert de kans, — tot de diepste vernedering. Uit hoofde eener zaak, waarmede hij de algemeene achting en toegenegenheid der burgers verworven had, trok hij de gramschap des keizers op zijnen hals. Maar deze ongenade welke, zoo men meende, zijn verderf moest veroorzaken, diende hem tot zijne behoudenis.

Ziehier de zaak. Cyrus deed de oude muren van

Constantinopel afbreken, en er andere bouwen, die veel grooter en sterker waren. Hij had dit werk zoowel beleid en alles zoowel beschikt, dat het met een ongelooflijken spoed werd voortgezet. Het volk was hierover zoo vergenoegd, dat het in tegenwoordigheid van den keizer, in het park riep: *Constantinus heeft ze gemaakt, Cyrus heeft ze hermaakt.*

Deze woorden verwekten eene hevige afgunst bij den keizer. Om Cyrus te vernederen, deed hij hem zijn bevelhebberschap afnemen en zijne goederen aanslaan. Daar achter volgden nog veel andere ellenden.

Al deze onheilen, zoo het scheen, waren op Cyrus gevallen door den haat en nijd van den keizer; en nogtans zijn zij hem door Gods goedertierendste Voorzienigheid alleen overgekomen. Deze menigvuldige ellenden hadden voor hem de kracht van een geneesmiddel. Want hij, die tusschen vele wondere werken, nog altijd een afgodendienaar bleef, moest door een geweldig middel genezen en bekeerd worden.

Inderdaad, met zooveel rampen en tegenspoed overvallen, nam Cyrus zijne toevlucht tot den God der Christenen. Hij werd onderwezen en gedoopt, daarna priester gewijd en eindelijk tot den bisschopsstoel van Smyrna verheven.

Dat Cyrus de goddelijke Voerzienigheid bedanke voor het verlies zijner goederen en andere onheilen, welke zij hem overzond. Zijn eeuwige ondergang was zeker, indien hij niet tot den tijdelijken ondergang was vervallen geweest.

Al verliest gij al uw goed,
Verliest toch nooit uw blij gemoed.

Troost bij de dood van vrienden en nabestaanden.

Te vergeefs beweent gij de dood van vader of moeder, van broeder of zuster of van andere vrienden. *Het is immers vastgesteld, dat alle menschen eens moeten sterven.* Verdraagt hetgeen niemand kan vermijden.

Droogt uwe tranen, want met te weenen zullen immers vader, moeder, kind of vrienden niet wederkeeren. Al weendet gij uwe oogen uit, uw vriend is dood, en uwe tranen zullen hem niet levend maken; integendeel, door de hevige droefheid zult gij uwe eigene gezondheid en leven te kort doen.

Verheft uwe oogen tot God. Hij vraagt weder wat het zijn is. Als u iemand eenen schat toevertrouwd heeft, en u dien schat wedervraagt, dan geeft gij hem immers dien schat gaarne af. Welnu, als uw hemelsche Vader u eenen vriend wedervraagt, welken hij u maar voor eenen tijd gegeven heeft, waarom geeft gij dien ook niet gaarne weder?

Een goed christen moet willen wat God wil. Indien hij u dus iemand door de dood ontrukkt, zegt: Uw wil geschiede op de aarde als in den hemel. *Ik beweene wat voorgevallen is, maar omdat dit zoo den Heer behaagt, wil ik het met een billijk gemoed verdragen,* zegde de H. Hieronymus.

Indien uw vader gevangen werd en de koning hem uit de gevangenis trok, hem tot hoveling in zijn paleis opnam, om hem daar met alle geneugten en

rijkdommen te overladen, zoudt gij daarom bedroefd zijn en hem van die gunst willen berooven? — Welnu, God heeft uwen deugdzamen vader uit de gevangenis des lichaams tot de eeuwige vreugden van zijn hemelsch paleis opgenomen, en gij treurt!

Zekerlijk beminnen God en de Heiligen uwen vader niet min dan gij, en nogtans beweenen de Heiligen de dood van uwen vader niet. Integendeel zij berusten in Gods wil. Waarom doet gij niet gelijk zij?

Wilt toch zooveel tranen niet storten en zuchten slaken na de begrafenis van vader, moeder of nabestaanden. Ik beken, het is bitter en hard: maar staakt uw geweene, en *zoekt uwe vertroosting in het geloof, in de hoop en in de liefde.* (1)

Ik heb geenen vader meer, zegt gij, wie zal voor mij zorgen? Hebt gij geenen vader in den hemel, die oneindig beter is? Vreest niet dat hij u zal verlaten; hij heeft u gemaakt, hij zal u onderhouden en voeden. Die de vogelen des hemels het voedsel verschaft, zal die de menschen niet voeden? *Hij, die de zon over de goeden en kwaden laat schijnen, zal u onderhouden.* Hebt geen kwaad achterdocht van God, maar betrouwt op hem. Toont dat gij een zoon zijt, en God zal toonen dat hij een vader is.

Gij zijt niet bedroefd als men u eene bloem uit uwen hof vraagt, om daarmede het altaar des Heeren te versieren: waarom bedroeft gij u dan als God uw kind, gelijk eene bloem afplukt, om er mede zijn eeuwigen tempel te versieren?

(1) H. Aug.

Gij verheugt u als uw zoon behouden en ongeschonden uit eenen veldslag wederkeert; zoudt gij u dan niet verblijden, als hij uit den strijd van dit leven behouden en ongeschonden naar den hemel vertrekt, om aldaar een eeuwigen vrede te genieten?

Wanneer Job zijne kinderen verloren had, zegde hij enkel: *Gelijk het den Heer behaagd heeft, zoo is het geschied: de naam des Heeren zij gebenedijd!*

Christus zegde vaarwel aan zijne Moeder, en zij liet hem met de volmaaktste onderwerping naar de bitterste dood gaan; zij aanschouwde hem met de grootste overgeving, wanneer hij aan het kruis hing, omdat zij wist dat het Gods wil was.

De H. Monegundis zou nooit tot zoo groote heiligheid gekomen zijn, had haar de goddelijke Voorzienigheid door verscheidene omwegen zoo verre niet gebracht.

Monegundis had twee dochters van eene buitengewone schoonheid, welke zij uitnemend beminde en voor welke zij ook al hare zorg besteedde. Het behaagde de goddelijke Voorzienigheid deze aantokking tot zonde weg te nemen: hare beide dochters stierven eene ontijdige dood. De moeder, wanhopend, wilde naar geen en troost luisteren: zij trok zich de haren uit het hoofd en wenschte te sterven.

Nadat de droefheid van Monegundis wat gestild was, en zij tot zich zelve begon te komen, zegde zij:

« Ben ik niet eene dwaze vrouw, die Gods voorzienigheid zoo hardnekkig wedersta? Wat doe ik?

Wist ik niet dat ik sterfelijke dochters gebaarnd had? Waren zij geboren om niet te sterven? Gods Moeder, de Zoon Gods, de allerliefste vrienden Gods zijn gestorven, en ik zal mij vergrammen, omdat mijne kinderen gestorven zijn? En zij zijn misschien maar gestorven, opdat zij in geene zonde zouden vallen..... Waarom kwel ik God met klachten, Hem, die geen kwaad kan willen? Waarom houd ik niet op mijne kinderen dwazelijk te beweenen? Waarom geef ik mij niet geheel aan de goddelijke Voorzienigheid over? »

Zoo gezegd, zoo gedaan. Zij verlaat de wereld; zij behoudt alleen hare dienstmeid bij zich, en leeft in eene volkomene afzondering, om God voortaan met allen ijver te dienen.

De mirakelen hebben veropenbaard, dat deze verandering van leven God zeer aangenaam was. Zoo groote zaak is het zich zelve geheel aan de goddelijke Voorzienigheid over te geven.

Welaan, droogt uwe tranen af:
De goede dood is nooit een straf.

Troost in de lasteringen.

God heeft dagelijks zwaardere lasteringen te verdragen dan gij. Wat wilt gij dan klagen? Is de knecht beter dan de Meester?

Gij zijt, voor Gods oogen, na de lastering noch beter noch slechter dan gij inderdaad zijt. Gij zijt niet heiliger als gij geprezen wordt, en niet ondeugender als gij gelasterd wordt.

Zegt met den Apostel: *Er is mij weinig aan gelegen dat ik van u geoordeeld, veracht en gelasterd worde; want die mij oordeelt is de Heer.*

De zon verliest haren glans niet, ofschoon een blinde duizendmaal verzekert en zweert dat zij duister is. *De roem der goeden is in hun geweten en niet in den mond der menschen.* Weest dus weinig bezorgd met de oordeelen der menschen, en zegt met den H. Augustinus: *Men denke van mij wat men wil, mijn geweten beschuldigt mij niet in Gods oogen.*

Sommige honden bassen des nachts tegen de maan; is de maan daarom gestoord of beroerd? Weest ook zoo ten opzichte der lasteraars. Ontstelt u niet om hunne gezegden; zij zijn gelijk de honden; zij kunnen bassen maar u niet bijten, indien gij zelf niet wilt gebeten zijn.

Wilt gij den steek van eene kwade tong ontgaan, neemt er geene acht op. Of, *wilt gij u wreken? zwijgt, en gij hebt den vijand eene groote wonde toegebracht* (1).

Wilt gij dengene die u beleedigd heeft, het genoegen ontnemen dat hij daarvan verwacht, verdraagt de beleediging verduuldig; dan zal zij stomp en verijld worden gelijk een pijl die tegen eene harde steenrots wordt geschoten.

Want waarom beleedigt u die vijand?

Is het niet om u droefheid aan te doen?

Zijt gij er niet droef over, dan zal hij integendeel droef wezen.

De lasteringen zijn niets dan verachting waardig; dat is het beste middel om den lasteraar te beschamen.

(1) S. Chrysostomus.

Wat zal hij immers denken als hij zien zal dat gij zijne woorden niet meer acht dan het gebas van eenen hond?

Waarom verontwaardigt gij u, als gij van eenen boozen mensch beleedigd wordt? Een booze doet booze werken. Gij, indien gij deugdzaam zijt, doet deugdzame werken, en tracht den booze tot het goed te trekken door verdueligheid en weldaden.

« Maar hij verdient mijne weldaden niet, » zegt gij.

Gedenkt dat Jesus Christus die verdient, voor wien gij deze weldaden doet.

Niemand moet om laster geven
Als hij leeft een deugdzaam leven.

De ondeugden zullen hier altijd hunne verdedigers hebben, de deugden zullen altijd hunne benijders hebben.

Deugdzame zielen, wacht! hierna zullen de boozen vernederd, de goeden verheven worden *eeuwig!*
eeuwig!

Troost in de vervolgingen.

Gij zijt katholiek, gij zijt onderwezen in de leering van uwen godsdienst, gij bemint de Kerk, gij neemt haren luister ter harte, en nogtans gij zijt bedroefd en verergerd op het zien der beproevingen waarin zij zich bevindt; gij zijt verwonderd dat de vijanden der Kerk blijven leven. Indien gij aan den machtigen God den bliksem kondet ontnemen, gij zoudt al de vijanden der Kerk verdelgen. Zijt gij waarlijk katholiek? Kent gij uwen godsdienst, als gij zoo denkt en spreekt?

Gij zoudt Jesus Christus willen tegenspreken, die met zooveel zekerheid en standvastigheid de vervolgingen heeft voorzeid. Luistert naar zijne woorden :

De broeder zal zijnen broeder ter dood overleveren, en de vader zijnen zoon; en kinderen zullen opstaan tegen hunne ouders en hen dooden. En gij zult gehaat wezen bij allen om mijnen naam (1).

Gedenkt aan mijn woord: de dienstknecht is niet meer dan zijn heer. Hebben zij mij vervolgd, ook u zullen zij vervolgen (2).

Het was noodig dat men ten allen tijde deze voorzeggingen van Jesus Christus verwezenlijkt zag. Indien God handelde volgens uw verlangen en nooit toeliet dat de Kerk vervolgd werde, hij zou zichzelf tegenspreken. Gij moet bekennen dat gij niet eens aan het slecht gevolg van uwen misplaatsten ijver hebt gedacht.

Maar, zegt gij, dat is de eer van God en de roem zijner Kerk niet.

Van welken roem spreekt gij? Is het van den ijdel roem dezer wereld of van den waren, oprechten roem der leerlingen van Christus? Gij moet weten dat de ware roem der leerlingen van Christus bestaat *in vervolging te lijden om de rechtvaardigheid (3).*

Gij moet weten dat de vervolgingen der boozen den luister en de heerlijkheid der rechtvaardigen vermeerderen in het rijk der hemelen.

De eer Gods en de roem der Kerk!

Maar waarin hebben de getrouwste leerlingen van

(1) Math. X. 21-22.

(2) Joan. XV. 20.

(3) Math. V. 10.

Jezus Christus hunnen roem gezocht? « Wij roemen op de verdrukkingen, » zegt de Apostel (1).

De eer van God en de roem zijner Kerk !!

Maar is er eene grooter eer voor God en grooter roem der Kerk dan christenen te zien die hunne vervolgers zegenen en voor hen bidden? « *Wij worden vervloekt, en wij zegenen, zegt de Apostel; vervolgd, en wij verdragen het; gelasterd, en wij geven goede woorden; wij zijn als het uitschot der wereld geworden en het uitvaagsel van alles* (2).

En nogtans, *ik stroom over van vreugd in al onze verdrukkingen* (3).

Kan er een grooter luister voor de Kerk zijn?

De vervolging is een treffend bewijs van de waarheid der H. Kerk; een der kenteekenen van den waren godsdienst is de heiligheid, en een heilige godsdienst kan zonder vervolgingen niet bestaan.

Hoe zou de duivel eenen godsdienst in vrede laten die zijn rijk vernietigt, die het getal zijner slaven vermindert, en zooveel mogelijk tracht den hemel te bevolken dien hij verloren heeft? Die duivelsche geest, versteend in het kwaad, kan een heiligen godsdienst niet dulden, door God ingesteld om zijne glorie te vermeerderen. De boozen, overgeleverd aan hunne slechte driften, moeten ook eenen godsdienst haten die hen veroordeelt, hen verschrikt en bedreigt.

Moeten wij dan verwonderd zijn, dat de boosheid der hel vereenigd met die der aarde het venijn van haat en razernij spuwt tegen de H. Kerk?

(1) Rom. V. 3. (2) 1. Cor. 4-12. (3) 11. Cor. 7-4.

« *Indien de wereld u haat, — zegde Jesus Christus tot zijne discipelen, — weet dat zij mij eer dan u heeft gehaat. Indien gij van de wereld waart, de wereld zou het hare liefhebben; doch, omdat gij van de wereld niet zijt, maar ik u uit de wereld heb getrokken, daarom haat u de wereld* (1).

De vijand van Jesus Christus vervolgt en randt niemand aan dan de soldaten en de legerscharen van Jesus Christus. Hij houdt zich niet bezig met de ketters die reeds in zijne netten gevangen zitten. Hij tracht degenen omver te werpen die nog recht staan (2).

Dat de ketters dus weten waarom de goddeloozen hen hebben gespaard, waarom zij hunne altaren hebben geëerbiedigd, waarom zij niet gebannen werden, waarom zij, integendeel, door de goddeloozen geëerd en geprezen werden: de vijand randt nooit degenen aan die buiten het leger van Jesus Christus zijn. Zij zijn geene soldaten van Jesus, zij behooren niet toe aan die Kerk welke door de hel veracht en vervolgd wordt. Daarom is het dat zij den roem niet hebben van door de goddeloozen gehoond en vervolgd te worden.

De vervolgingen doen de goeden en de slechten kennen, scheiden de eenen van de anderen, zooals men het stroo van de tarwe scheidt, zooals het vuur het goud van de aarde scheidt. De tempeesten zuiveren de zee en werpen uit haren schoot de vuiligheden, die haar vreemd zijn en hare wateren bevuilden.

Eilaas! hoevelen zijn er niet die, alhoewel zij door hunne dwalingen aan de Kerk niet meer toebehooren,

(1) Joan. XV. 18-19. (2) Cypr. Ep. 58.

nogtans uitwendig deel nemen aan hare gebruiken en Sacramenten; het zijn wolven met schapenvellen bedekt, die leven in het midden van den schaapstal, en straffeloos de getrouwe en schuldelooze kudde van Jesus Christus verscheuren. Zij zouden eindigen met de schapen zelve in wolven te veranderen door hunne valsche leeringen.... Maar de vervolging verschrikt hen: zij werpen hun bedrieglijk vel ten gronde, vluchten uit den schaapstal der Kerk, vertoonen zich zooals zij waarlijk zijn: bedrieglijke vijanden van de Kerk van Jesus Christus! En de Kerk, verlost van dit onkruid, neemt toe in kracht en sterkte. De goddeloozen zijn in het lichaam van Jesus Christus als slechte vuchten; wanneer men ze uitwerpt, is het lichaam ontlast; zoo ook, wanneer de boozen zich afscheiden van de Kerk, gevoelt zij zich verkwikt en versterkt (1).

De vervolgingen beproeven, zuiveren, heiligen de rechtvaardigen. « De vervolgingen zijn voor de Kerk wat de vijl en de hamer voor het ijzer zijn, wat de vlegel is voor de tarwe, wat de oven is voor het brood, wat het vuur is voor het goud (2).

Maar, zegt gij, in de vervolging verliest de Kerk soms gansche koninkrijken, waaruit het geloof voor altijd gebannen wordt.

Dat is waar, en het is een der schrikkelijkste geesels, waarmede God in zijne gramschap de plichtige en onboetvaardige volken straft. Maar hetgeen voor hen een onherstelbaar verlies wordt, is er geen voor de Kerk. God vervangt dan gewoonlijk die ongetrouwe

(1) H. Aug.

(2) H. Aug.

volkeren door barbaarsche menschen, die hij verrijkt met de gaven, welke een uitgekozen volk met ondankbaarheid heeft verworpen. Dan ziet men de vervulling der bedreigingen van God: *Het rijk Gods zal u ontnomen en gegeven worden aan een volk dat er vruchten mede doet* (1).

Doorloopt de verledene eeuwen, en ziet hoe God altijd de verliezen zijner Kerk heeft beloond.

De opkomende Kerk werd verbannen uit Judeën, waar zij geboren werd. Maar deze vervolging opende haar een uitgestreken grond om haar rijk te verbreiden, en in hare vlucht strekte zij zich uit van Jerusalem tot Rome, Griekenland, Europa, tot gansch de wereld. Arius verspreidde zijne valsche leering, terwijl Rome nog tegen de Kerk samenspande; maar welhaast verschijnt de groote Constantinus die de keizerskroon aan den Stoel van Petrus onderwerpt, en door zijn voorbeeld een oneindig getal heidenen bekeert.

Wel is waar dat gedurende twee eeuwen de ketterij van Arius een groot deel van het katholiek zaad versmachtte en de velden van Jesus Christus groote schade toebrecht, maar in diezelfde eeuwen omhelsden de Gallen het geloof, de Iberianen, de Armeniers, de Bourguignons, de Sarrazijnen, de Schotlanders, de Perzen en de Franken onder den vermaarden Klodwig.

Bij de ketterij van Arius voegden zich die van Nestorius, Eutychès, Pelagius, Sergius, Pyrrus, die allen begunstigd waren door de macht van verscheidene

(1) Math. 21. 43.

keizers. Maar die verliezen werden rijkelijk vergoed door de bekeering van Engeland, Vlaanderen en andere volkeren van Duitschland.

Ziet gij nu dat de vervolgingen aan de Kerk en de geloovigen al het kwaad niet veroorzaken dat gij u ingebeeld hadt, en dat zij integendeel een verborgen schat zijn van de goddelijke goedheid?

De Kerk als zuiver goud, zegt de H. Ambrosius, ondergaat geene schade, wanneer zij door het vuur wordt beproefd; integendeel haar luister wordt grooter.

En nogtans er zijn menschen die deze schikkingen van God niet overeenstemmend vinden met zijne goedheid en heiligheid. — Welhoe! zeggen zij, God laat toe dat de goddelooze vervolgers zoo grooten voorspoed genieten?

Het is onwaar dat de goddeloozen in volmaakten voorspoed zijn, alhoewel zij voor eenen tijd de overhand op de rechtvaardigen schijnen te hebben. Men mag ze vergelijken aan de duivelen, die de zondaars in de hel pijnigen, en daarom niet gelukkig zijn. Hoeveel van die vervolgers leven in angst en droefheid, verscheurd door de wroeging hunner conscientie!

Uwe grootste dwaling is dat gij de eer van God en den roem der Kerk afmeet volgens den tijd en niet volgens de eeuwigheid.

Het rijk Gods is een eeuwig rijk. Hij heeft op hetzelfde oogenblik al de verlopen en toekomstige eeuwen voor oogen, en terwijl hij de tijdelijke aanvallen der goddeloozen aanschouwt, ziet hij reeds in de toekomst hunne nederlaag en hunne eeuwige schande. Hij is geduldig, omdat hij eeuwig is. De Kerk, de

Bruid van Jesus Christus, die nu strijdt tegen hare vijanden, zal eens met zegepraal en roem bekroond worden, zonder nog ooit den minsten aanval te moeten vreezen.

De laatste dag van het algemeen oordeel zal de goddelijke Voorzienigheid voor zijne Kerk rechtvaardigen en de boozen die haar hebben bespot en vervolgd, met schande en schaamte overladen.

Schept moed, getrouwe zielen! de Heer vereenigt zich met u in uwen strijd, de Heer strijdt in u en voor u. Uw strijd is de strijd van God, uw leger is het leger van Jesus Christus. Waarom zoudt gij de vervolgers vreezen? Hunne macht strekt zich maar op het lichaam, op het tegenwoordig leven uit; de ziel en de eeuwigheid zijn oneindig boven hen. « *Vreest niet, zegt Jesus Christus, degenen die het lichaam dooden, maar niets vermogen op de ziel; vreest eerder dengene die de ziel en het lichaam kan werpen in den eeuwigen afgrond.* » (1)

De wondere bakkerij. (2)

Sa, jongens, blaast den horen wat;
Blaast overhoop de gansche stad;
Gaat henen, en roept wijd en breed,
Langs al de straten: *Heet! al heet!*
Voor klein en groot, en wie 't belieft,
Gij wordt naar eisch en wensch gerieft!

(1) Matth. X. 28.

(2) Getrokken uit het *Masker van de wereld*, door Pater Adrianus Poirters, S. J.

God zij geloofd , ik heb een hand
Trotsch eenig meester van het land ;
Dies groeit de winste dag op dag ;
Ik bak wat dat ik bakken mag.
Daar is geen bakker in de stad
Die zulke nering heeft gehad.
Ei , ziet eens hoe dat volkje loopt ,
Hoe al de wereld van mij koopt !
Waar zijn kalanten als de mijn ?
Kijk , heel de stad wil bij mij zijn.
Maar is 't wel wonder dat ik win ?
Ik doe zoo wondre gist daar in ,
En heet den oven zoo van pas ,
Dat 't bakt al of 't geschilderd was.
Geef op, hoe kwade hoofd het zij,
Betrouw het aan mijn bakkerij.
Al waar' 't een hoofd vol grillekens,
Al waar' 't een hoofd vol willekens,
Al waar' 't een hoofd vol spits en trotsch.
Al waar' 't een hoofd zeer vies en schotsch,
Al waar' 't een hoofd zeer fanastiek ,
Al waar' 't een hoofd zeer koleriek ,
Al waar' 't een hoofd van stuggen zin ,
Daar muizennesten steken in ,
Al waar' 't een hoofd dat altijd suft,
Waarin de hersens zijn vermuft ;
Al waar' 't een schaapshoofd nog zoo slecht ,
Bestel het maar door mijnen knecht ,
'k Weet dat gij in mijn kunst gelooft,
Ik zal herbakken ieders hoofd.
Maar weet , gelijk de hoofden staan ,

Dat 't ook zoo met het loon moet gaan ;
Ik eische van een *kiekenshoód*
Drie dubbeltjes , of zeven groot.
Wie wou toch om zoo klein een geld
Met slechte hoofden zijn gekweld ?
Tien stuivers van een dik verstand ;
Is 't niet goed koop ? het is een schand ,
'k En deed 't mijn leven nooit daar voor ;
Maar zie , de menigt' draagt het door.
't *Herbakken* hoofd van onze *Lijs*
Moet zeker kosten hooger prijs ;
Want hoofden die in hullen staan ,
Daar valt veel fatsoeneerens aan.
Een hoofd , waarin geen reden steekt ,
En waar memorie bij gebreekt ,
En waar het oordeel meest in faalt ,
Is 't wonder dat het meer betaalt ?
Hoe dat het meer moet zijn herkneed ,
En langer in den oven leed ,
Hoe 't meer moet geven t'advenant.
Zie , 'k heb hier onder mijne hand
Botmuilens hoofd , gij kent hem wel ,
Die ezel in dat menschenvel :
De toot van voren is te lang ,
En 't bollement is veel te krank ,
En schoon zijn hersens altemaal
Geen onçe wegen , naar mijn schaal ,
Zoo is die kerel nog zoo prat ,
Of *Salomon* daar binnen zat.
Wat dunkt u , heeft dat plomp fatsoen
Den oven niet zeer wel van doen ?

Ja, 't zij hem lief of 't zij hem leed,
Ik maak den oven vast gereed,
Want 't is wel noodig dat 'k den gek
De dampen uit de hersens trek.
En spreek mij dan eens naderhand:
O wat een kloek en fraai verstand!
Wat *rechtsgeleerde* zal het zijn!
Dan zal hij spuwen het latijn.
Mij dunkt ik zie de boeren al
Met hamels komen uit den stal,
En met kapoenen, zwaar en vet,
Die langen tijd zijn opgezet,
En met dukaten in de tes,
(Het stijfsel van een zwak proces :)
Hij zal gans-bloed, aan wie het raakt,
Advijzen geven dat het kraakt :
Heeft hij den oven onderstaan,
Hij wordt het katje van de baan.

Laatst heb ik nog een meesterstuk,
Tot mijn geboormans groot geluk,
Gewrocht aan *Griet*, zijne echte wijf.
Die sloor stond van haar perten stijf;
Het was wel de allervuilste sloef,
Veel erger dan *Marie Pantoef*,
Dan hadt ze nog zoo zwaar gebrek ;
Griet was te rijp in haren bek ;
En echter dierf zij, sterk en kloek,
Een blauw oog wagen voor de broek.
Ik zei aan *Goossen*, mijn gebuur :
Foei, deze muil valt al te zuur!
Geduld maar, nog een weinig tijd,

Ik maak dit hoofd zijn stuipen kwijt;
Ik zal 't herbakken, op mijn trouw,
En gij verkrijgt een ander vrouw.
Griet, zei ik, zit een weinig neêr.
Het wordt nu ook eens uwe keer;
En zoo zij maar het kapmes zag,
Zij schreeuwde vóór zij kreeg den slag.
Ik heb het hoofd haar afgeveld,
En daar een sluitkool op gesteld,
En kneedde 't toen eens wel ter deeg,
't Was wonder dat een wijfshoofd zweeg;
Ik streek 't met eiers wel te keur;
Hier meê zoo kreeg 't een blij koleur,
En als men 't nu herbakken zag,
Griet gaf zoo'n aangename lach,
En *Griet* bleef altijd suikerzoet,
Zie, wat mijn oven niet en doet!
Toen zei ik, *Goossen*, lieve vriend,
Is 't geld daar niet wel aan verdiend?
Och, waer' mijn oven nu maar gaar;
Want zie, daar wacht er weêr een paar,
Twee zuiver dieren, ja gewis.
Zoo zuiver als een vischmand is,
En altijd fraai, en altijd jent,
En dat nog zonder geld of rent.
Hoe licht raakt zoo een trotsche *sloor*
Bij jongmans in 't verkeerde spoor!
En als men zich verlopen heeft,
En zonder geld en eere leeft,
Geraakt dan weêr eens op de baan,
Ik zweer u dat heeft moeiten aan.

't Is hun geluk, geloof het vrij,
Te komen in mijn bakkerij.
En mits het is een teeder werk,
Zal ik ze bakken vrij wat sterk.
Zie eens, mijn handen zijn gebleind,
Daar is meer werks aan dan men meint;
Het lichtste hoofd van een *malloot*
Geeft meerder last dan roggenbrood.
Nu, denk hoe dapper dat ik zweet,
Als ik den oven dikwijls heet,
En eenen ganschen achternoen,
Voor ééne manskop heb van doen.
Ik heb geproefd zoo menigmaal,
Eer ik ze kreeg op mijne paal,
Eer ik ze stelde in 't juist postuur,
Voorwaar het viel mij bijster zuur!
Wat arbeid heb ik niet gedaan
Alleen op 't hoofd van *Cypriaxn!*
Vooreerst, hij liep geheel in 't wild;
(Eer zulke perten zijn gestild,
Daar gaat wat toe, dat zweer ik jou!)
Hij was een hartzweer voor zijn vrouw:
Meest zat hij in den brandewijn,
En dronk zich zat gelijk een zwijn,
Of goot heel stoppen biers in 't vel.
Hij zei, zijn buikleer rekte wel;
En, viel zijn vrouw daar tegen uit,
Zoo touwde hij ze straks de huid;
Nooit dag dat hij ze niet en sloeg,
Zoo dat ze staag blauwe oogen droeg.
'k En had mijn leven nooit geloofd,

Dat iemand had zoo kwaad een hoofd,
En evenwel ik heb 't geklaard,
En *Jan* is nu zeer wel gepaard :
Hij raast niet meer naar brandewijn ,
Och neen , de man is nu zoo fijn ,
Of hij gezeit waer door een trap ,
Hij peinst niet eens meer op den tap ,
Maar zit gedurig op 't getouw ;
Het is een blijdschap voor de vrouw .
Haar dunkt dat ze in den hemel woont .
Zeg , dient dees arbeid niet beloond ?

Nu , ouders , hoort een andre zaak ,
En trekt er vrucht uit en vermaak :
Gij kent *Jan Jacobs* immers wel ?
Hij , en zijn huisvrouw *Peternel* ,
Begaven , in de maand van mei ,
Zich in mijn winkel alle bei ;
Ik vraagde wat ze kwamen doen ?
Zij zeiden : Om een goed fatsoen .
Daar is ons dochter *Antonet* :
Haar hulsel staat zoo bont gezet ;
Zij kleedt zich als 'k en weet niet wie ,
En wij en zijn maar ambachtsliè ,
Zij gaat gestrikt , en zoo gelint ,
Het schijnt zij heeft alreè een kwint ;
De huik en doet ze niet meer aan ,
Maar wil gelijk de juffers gaan ,
Met zijden kooven achter straat ,
Met kanten boven haren staat ,
Wil spelenrijden langs de stad ,
Als of ze duizend midd'len had ,

Wil 's morgens voor den spiegel staan ,
Wil 's avonds op baletten gaan .
Zij waer' veel nutter in de kerk ,
Of zat eens kloek aan 't spellewerk .
Zie , meester , dit is ons verdriet ,
En zoo gij daar den dag door ziet ,
En bakt haar tot een zeegbaar kind ,
Hebt gij den nieuwen hoed verdiend .

Nog hoorde ik laatstmaal aan mijn deur
De klachten van een prokureur :
Zijn wijf was ook een vuil laudaat :
Zij loopt kommeeren achter straat ,
Terwijl haar dienstmaagd zit en spint ,
Zoodat zij zelfs 't ontbijt niet wint .
Hier ligt een kind besmeurd , besnot ,
En daar raakt uit de zoó de pot :
En als hij 's middags eten wou
Zoo moest hij koken in de schouw ;
Voorwaar , de man was zoo ontsteld ,
Dat hij mij paste straks het geld ,
En bad mij dat ik toch zijn vrouw ,
In 't eerste baksel schieten zou .

't Is wonder hoe eenieder klaagt ,
Die met kwaaihoofden wordt geplaagd .
De zulken vindt me in allen staat ,
In raadzaal en in magistraat :
Zij dekken hun gebrek en leed ,
Tot dat men ze op de teenen treedt ;
Dan zijn ze straks te paard , en knak ,
Als of hun hoofd vol poeier stak :
En gaat het niet naar hunnen zin ,

Het schijnt daar steekt een droeskop in.
Al gaan ze in zijde en in satijn,
'k Zweer dat het slechte koppen zijn.
Maar om dat iedereen die acht,
Herbak ik deze stil bij nacht;
Zij zijn herbakken eer men 't ziet;
Zoo blijft hun *heerschap* in krediet.

Daar bakt nu de oven weder sterk,
Doch dit is meest dozijnen werk.
Daar is het hoofd van onze *Trui*,
En hoofden van veel lekkere lui,
En 't korzel hoofd van meester *Klaas*,
En 't ijdel hoofd van jonker *Vaas*,
En 't luizig hoofd van scheel *Margriet*,
(Wat wonder! zij en ziet het niet,)
En 't koppig hoofd van drollige *Acht*,
Die tevens kijft, en tevens lacht;
En 't preutelhoofd van zure *Trijn*:
Mij dunkt ze en drinkt niet dan azijn.
Dit wordt een baksel dapper groot,
Want *raaskop* brengt er ook zijn hoöd,
En kameniertjen *Isabou*,
Die gaarne jufvrouw spelen zou:
Ik denk, de pluim van haren hoed,
Dat die ook in den oven moet.
Gij ziet het, de oven is nu vol
Van menig hoofd en zotten bol:
Ik laat ze bakken tot den noen,
Zij hebben 't zeker wel van doen,
Zoo wel de dienaar als de heer,
En vrouw en man, al even zeer,

En jong, en oud, en wijs, en gek;
Want ieder hoofd heeft zijn gebrek.

Nu ga ik weër aan man en wijf
De hoofden stellen op het lijf.
Sa jongen, zoek een ieders kool!
Maar dat ik hier toch niet en dool,
En 't een hoofd voor het ander stell',
Dat waer' voorwaar een erger spel;
Want stel ik 't hoofd van *Klaas* op *Trijn*,
Dat zou een fraai komedie zijn;
Ging *Lijsje* met de broek naar huis,
Dat waer' voor *Hans* een eeuwig kruis;
Want zie, 't is daar geheel verdraaid,
Waar 't haantje zwijgt, en 't kieken kraait.
Maar neen, zij zijn al wel gesteld:
Sa, mannen, geeft het *bakkers* geld.
Daar is een daghuur aan verdiend,
Als gij u zoo verbeterd vindt;
Vrouw! kijk toch eens naar uwen *Jan*,
Is dat nu niet een ander *man*?
En *Griet* die toornig was en gram,
Is nu zachtmoedig als een lam;
En juffer bindt haar lokken in,
Gelijk een klopje, vroom van zin.
Bemerk hoe *Lemmen* staat en ziet!
Mij dunkt hij kent zich zelven niet;
Hij ziet nog wel zijn herberg staan,
Maar wil en kan niet binnen gaan.
De waard der herberg wenkt hem weër:
't Is waar, het kittelt *Lemmen* zeer;
Maar *Lemmen* strijdt gelijk een held,

En hij blijft meester van het veld,
En hij bewaart zijn geld en goed.
Zie wat een uurtje bakkens doet!

Moesten er heden zulke bakkers op al de hoeken der straten gevonden worden, nog zouden zij onder het werk bezwijken; zoo groot is het getal der grillige en onwillige, der looze en booze hoofden. Maar te herbakken is geen andermans werk: iedereen moet zijn eigen bakker zijn. Iedereen moet werken om zijne gebreken te verbeteren en zijn gedrag te veranderen. Welaan! rept met handen en voeten, God zal 't verzoeten.

A. M. D. G.

INHOUD.

	Bladz.
Zottigheid.	5
De vliegers.	8
Holle vaten.	10
Trotsche Ezel	10
Deugd veredelt	11
De verkeerde wereld	12
De struisvogel	15
De Os en de Kikvorsch	16
De vos in het net	18
Gij beeft	20
Gij schaamt u	22
Bravo.	26
Vooruit	27
Zeldzaam kruid	28
De schilderij	33
Gauwdieven	37
De spin en de vlieg	44
Jan krediet is dood	45

Vervloekt testament	45
De schaapherder	48
De roofvogel	49
Tweevoetige wolven	50
Het paard.	52
Jan Loeder	53
Trouw is de been gebroken.	54
De Vos en de Bok.	57
Groote mannen.	59
Besmettende Bronnen.	64
Bekentenissen	66
De werker.	70
De schelpen voor u	75
Die haast gelooft, is haast bedrogen	75
Morgen voor niet.	77
Twee voorzeggingen	80
Vervolgingen	82
Het Serpent en de Vijn.	84
Het ongediert' der papen	84
Kwek ! kwek !	88
Van 't ongediert' der papen, verlos ons vaderland.	89
Ach ! om de liefde Gods !	91
Goede koopwaar.	92
Een preutelpastei.	95
De vos en het mierken.	97
Wie is de ergste duivel ?	99
De kat en het muisje.	103
De Vlieg en de Spinnekop	104
Het huwelijk	107
Vier zuipers.	111
De kelderkoorts.	112
De dag des Heeren	119
Duivelsdag.	122

Drinkgeld.	125
De Vuilbek.	126
De Vloeker.	129
Wat helsche taal.	132
Iets voor de Ouders	153
De balk en de splinter.	149
Helpt elkander	152
De luiaard.	155
Spring nu.	156
Twee wondere jagers.	157
Middel om fortuin te maken.	159
De karpers.	165
Troost der armen	166
Troost in de tijdelijke verliezen.	170
Troost bij de dood van vrienden en nabestaanden.	174
Troost in de lasteringen.	177
Troost in de vervolgingen.	179
De wondere bakkerij	186

EINDE.

Christelijke Liedelidigheid, 48 bladz.	0,15	Oorlog! 2 ^e uitgaaf, 100 bladz.	0,25
Congregatieboekje, 64 bladz.	0,20	Peister er wel op, 80 bladz.	0,25
Deugd voor alle Staten, 11 ^e uitgaaf, 360 bladz.	0,60	Peper en zout, Boekdeel in-12, 200 bladz.	0,85
Deugd der Ouders, 5 ^e uitgaaf, 108 bladz.	0,25	Reisgeld voor de Eeuwicheit of schat der zielen.	0,45
De Groote Reis, boekdeel in-12 ^e 264 bladz.	1,00	Schoone maand Juni, toegewijd aan het H. Hart.	0,15
Drijdagsche geestelijke alzondering, 144 bladz.	0,40	Schoone maand Mei, toegewijd aan de moeder Gods.	0,15
Engel-bewarder, 72 bladz.	0,20	Stentel des Hemels of verzameling van Aft. 110 bladz.	0,30
En Woorden roost voor iedereen, 184 bladz.	0,50	Tong (de), 3 ^e uitgaaf, 156 bladz.	0,40
Gedenkens van mijne Eerste Gemeente, 64 bladz.	0,20	Verschiuing van O. L. V. te Lourdes	0,25
Geestelijk Lushoeken, 286 bladz.	0,75	Vruchtbare Woestijn, 408 bladz.	1,00
Gelukkig Eeuwicheit, 3 ^e uitgaaf, 104 bladz.	0,25	Waarheid kort en goed, 2 ^e uitgaaf, 48 bladz.	0,15
Gelijkenissen (de) van het Ewangellie, 160 bladz.	0,40	Waarheit kort en goed, 2 ^e uitgaaf, 96 bladz.	0,25
Goudmijn (de) of de Vasten geheiligd, 2 ^e uitg. 388 bl.	1,00	Ware Kindervriend, 264 bladz.	0,60
Het Heilig Hart van Jesus, de spiegel van mijn hart.	0,20	Wegwijzer naar den Hemel, in-12, 324 bladz. 2 ^e druk.	1,00
Het Heilig Hart van Jesus, de wellust van mijn hart	0,30	Zedelessen, 108 bladz.	0,25
Het Kruim van het Kloosterleven, 72 bladz.	1,25	Zeven Hh. Sacramenten 2 ^e uitgaaf, 104 bladz.	0,35
Kapitein Takoplaak, 400 bladz.	0,45	Zielwaker, 2 ^e uitgaaf, 38 bladz.	0,25
Kunst van wel te sterven, 3 ^e uitgaaf, 148 bladz.	0,45	Zondag en Feestdag geheiligd, 192 bladz.	0,50